

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 1 (1560) 1980 SAUSIS - JANUARY 3 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 30 ct.

Pax lituana

Naujų Metų proga daug kalbama apie pasaulio taiką, nes jos nėra. Alkanas vis kalba apie duoną, nes jos trūksta. Lietuviškajame gyvenime nuolat girdėti skundai, kad nėra vienybės, nėra taikos. Viešose kalbose dažnai reiškiami vienybės linkėjimai. Tai vis ženklai, kad iš tikrųjų lietuviškajame gyvenime taika bei vienybė yra sudrumsta, ypač išeivijos viršūnėse. Drumstis prasidėjo Čikagoje gana siauru mastu ir pradžioje ribojosi grynai vietiniais sluogsniais. Vėliau ji per eilę metų pasiekė vadovaujančius sluoksnius, o pastaruoju laiku ir VLIKą. Visuomenėje, kuri ligi šiol vieningai rėmė šią instituciją, pasigirdo abejonų ir net opozicinių balsų, grasinančių mažinti ar net sustabdyti finansinę paramą. Bet tai pertoli einantys balsai. VLIKas, kaip politinė institucija, yra visais atžvilgiais remtina. Ji turi jau gana ilgą praeitį, specifinę politinę paskirtį — Lietuvos laisvinimą ir dėlto turėtų išlikti ir tuo atveju, kai jo priešakyje atsistoja nevisiem patinkami asmenys. Būtų didelė klaida, jei tokioje nuotaikoje atsirastų iniciatyva, bandanti kenkti VLIKui. Padaryta žala gali būti neatitaikoma nuotaikoms pasikeitus ir naujiems asmenims atėjus. VLIKO viršūnėje atsiradę žmonės nėra amžini — vieni išeina, kiti ateina, bet pati institucija turi išlikti pastovi ir nenukrypti nuo savo paskirties.

VISUOMENĖ, remianti VLIKą ir kitus veiksnius, laukia ne tik vienybės skelbiančių kalbų, bet ir darbų. Pirmieji naujosios VLIKO vadovybės žingsniai, užuot stiprinę išeivijos vienybę, ją susilpnino ir net apardė. Jos konfliktas su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba buvo nelemtas žingsnis, kuris nuaidėjo visoje išeivijoje. Jisai susilpnino bendradarbiavimo galimybę su PLB, kurios vadovybė jau sudarė visuomeninių reikalų komisiją, gana plačiai užsimojusia. Ši komisija veiks, žinoma, visai savarankiškai, nepriklausomai nuo kitų veiksmų. Tiesioginė jos atrama — Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, veikianti daugelyje kraštų. VLIKO atrama — politinės partijos bei grupės, kurios negali pasigirti nei pajėgumu, nei skaičiumi. Pavergtos Lietuvos laisvinimas, be jokios abejonės, reikalauja vieningo bei koordinuoto darbo, kurin yra šaukiama visa laisvojo pasaulio išeivija. Dėlto VLIKO viršūnėje stovį žmonės turi sugėbėti dirbti su visais, ypač su PLB, kuri gali būti didžioji laisvinimo darbo atrama. PLB sudarytoji visuomeninių reikalų komisija galėtų kaip tik būti VLIKO pastangų tęsėja bei įkvėpėja, palaikanti kontaktą su plačiąja visuomene ir išvedanti VLIKą iš didėjančios izoliacijos. Taigi suderinimas visai įmanomas, tik reikia noro. Jeigu jo nebus, išgarsime visą eilę kliūčių bei argumentų, bandančių įrodinėti partizaninės veiklos pranašumą.

PRADEDANT naujus metus ir prisimenant Lietuvos okupacijos keturiasdešimtmetį, reikia naujai žvelgti ir į Lietuvos laisvinimo veiklą. Uždavinys nepaprastai didelis ir sunkus, nes turime kovoti su stipriu ir gerai organizuotu priešu, kuris randa kelius ir mūsų išeivijos eilėna. Nemanysime, kad šioje Atlanto pusėje Krekliui esame nepasiekiami. Juo toliau, juo labiau aiškėja, kad sovietinė veikla randa gana lengvus kelius ir nevieningas mūsų eiles. Jei ryžtames kovoti už Lietuvos išlaisvinimą, veikti prieš savo krašto pavergėją, visų pirma turime savo pajėgas išrikiuoti pagal bendrą planą, sudaryti vieningą frontą. O tam reikia vidinės taikos. Visi konflikto židiniai turi išnykti, o jų vieta užimti "pax lituana" — lietuviškoji taika. Ir tai nėra iliuzija. Su gera valia ji yra visai įmanoma. Tegu tik pradeda judėti ta linkme mūsų politinės ir kitos viršūnės. Kai jos pradės skatinti savuosius taikos linkme, tai įėjai ir atsiras. Bet jeigu tos viršūnės ir toliau neva patriotizmo dingstimi kurstys sankirčius, žinoma, taikos nebus: grupinis pseudopatriotizmas triumfuos, o Lietuvos laisvinimo veikla sėdės lydyžio, vėžio ir gulbės vežime. Tokia būkle didžiausis Lietuvos pavergėjas, bet liūdes pavergtieji. Tad pats laikas peržiūrėti savo pozicijas, atsisakyti ambicinių asmeniškumų, siaurų grupinių interesų ir vėl rikiuotis į visuotinį Lietuvos laisvės kelią.

KANADOS ĮVYKIAI

Koks bus referendumas?

Kvebeko parlamente premjeras R. Levesque pagaliau paskelbė seniai lauktus referendumo klausimus ir paaiškinančią įžangą. Joje kvebekiečiai prašomi duoti Kvebeko partijos vyriausybei teisę pradėti derybas su Kanados vyriausybe, kuri dėka Kvebekas gautų nepriklausomybę ekonominėje sandraugoje su Kanada, pasilaikydama bendrą dabartinę valiutą. Toliau pabrėžiama, kad šių derybų atnešus politinius pasikeitimus turės patvirtinti antrasis kvebekiečių referendumas. Didžiausia staigmena buvo to antro referendumo įvedimas. Spėjama, kad tai buvo padaryta dėl silpnėjančio separatistinės Kvebeko partijos populiarumo. "Radio-Canada" užsakytie tyrimai rodo, kad šie tyrimai liudija, kad tokiame pirmo referendumo tekstu pritarė 41%, kai tuo tarpu pernai vasarą nepri-

klausomą Kvebeko sandraugą su Kanada žadėjo remti 54%. Prieš referendumą pasisakė 31% apklaustų kvebekiečių, 1% mažiau kaip praėjusią vasarą. Neapsisprendusių skaičius nuo 18% 1979 m. pradžioje staugė pakilo iki 28%. Jeigu šiuo metu įvyktų Kvebeko parlamento rinkimai, už separatistinę Kvebeko partiją balsuotų tik 28%, už liberalus — 35%. Ši posūkių liudija ir paskutiniai papildomi rinkimai, kuriuos visus pralaimėjo premjeras R. Levesque. Visi pagrindiniai Kanados partijų vadai pasisako prieš referendumą, atmesdami pasitarimus Kvebeko nepriklausomybės klausimu. Tokiu atveju premjeras R. Levesque, atrod, neturės su kuo vesti derybų, net jeigu ir pasikeistų Kanados vyriausybė vasario 18 d. rinkimuose. Savo pasiūlymus Kvebeko pozicijai sustiprinti

Kalnais, kloniais ir upeliais atkeliavo nauji metalai, lydimi daugybės gerų linkėjimų

Nuotr. Vyt. Maco

Sėkmingi lietuvių protestai

NBC televizijos bendrovė, rodžiusi "Holocaust" filmą, atitaiso klaidas, liečiančias lietuivius

"Holocaust" filmas, nekartą rodytas S. Amerikoje ir Europoje, tendencingai pavaizduoja lietuvių dalyvavimą žydu naikinime Varšuvos gete. JAV televizijos vadovybei buvo pareikšta protestų iš kairiųjų lietuvių organizacijų pusės, bet nieko nelaimėta. Pagaliau buvo rastas kelias į NBC televizijos vadovybę veiklių asmenų. Dr. Viktoras Stankus, ALTOs ir LB veikėjas Klevelande, su grupe savo tautiečių rado priėjimą prie NBC skundų knygos. Pasirodo, kiekviena stotis turi skundų knygą (log), atvirą ir valdžios komisijai FCC (Federal Communication Commission), kuri tvarko televizijos stočių leidimus (panašiai kaip Kanados CRTC). Be to, kiekvienoje JAV valstybėje veikia įstatymai, draudžiantys šmeižimą asmenų bei grupių (libel, slander) sekcijoje. Tuo remiantis, NBC stoties buvo išeiktas skundas, kurio nuorašai pasiūti FCC ir Ohio senatoriui John Glenn.

Kanados federacijoje dabar turi paskelbti liberalų vadas C. Rayanas.

Kanados liberalų partija ir federacinio parlamento rinkimus vasario 18 d. eis su senuoju vadu P. E. Trudeau. Nors jis oficialiai jau buvo atsistatydinęs iš vado pareigų, nuomonę privertė pakeisti staigus min. pirm. J. Clarko vyriausybės nuvertimas dėl naujojo biudžeto. P. E. Trudeau sutiko dar kartą bandyti laimę rinkimuose, bet užtikrino, kad tai jau bus paskutinis kartas. Kaip ilgai laimėjimo at-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Toki skundą gavusi stotis privalo duoti nuskriaustai grupei atitinkamą laiką televizijoje pasisakyti prieš paskelbtus netikslumus. Jei stotis atsisakytų tai padaryti, gali netekti leidimo iš FCC, kai ateis atnaujinimo laikas. Dėlto NBC vadovybė Klevelande sutiko duoti lietuviams 10 transliavimų per NBC TV3 "Public Broadcast" programoje įvairiu laiku, įskaitant 3 kartus geriausiu laiku (prime time). Toji programa perduodama per Klevelando ir pagalbinės Ohio televizijos stotis.

Be to, buvo gauta 20 minučių programai apie Lietuvą. Pirmą kartą per JAV televiziją buvo rodomi vaizdai apie sovietinę tautžudystę Lietuvoje, apie sibirinius tremimus, lietuvių pasipriešinimą. Programa buvo pavadinta "Scenes from the Soviet Takeover of Lithuania". Pažymėtina, kad pati NBC stotis surikiavo lietuviško "holocausto" vaizdus.

Vietinė žydų bendruomenė taip pat buvo patenkinta minėta programa, nes joje buvo pabrėžiama, kad lietuviai ir žydai Lietuvoje bei Sov. Sąjungoje dirba kartu, kad Sčaranskis ir Petkus sėdi tame pačiame kalėjime ir vienas kitą palaiko, kad Sima Kudirką palaikė žydų disidentai, kad lietuviai ir toliau dirbs darniai su žydų bendruomene bei organizacijomis.

Prieš kreipiantis į televiziją buvo išsiaiškinta su žydų organizacijų vadais, kad Varšuvos geto naikinime lietuvių SS nebuvo. Remiantis Nuernbergo teismo dokumentais ir Ber Marko knyga "Uprising in the Warsaw Ghetto", jiems buvo įrodyta, kad ne lietuviai dalyvavo

Varšuvos geto naikinime, o etninė vokiečių grupė iš Latvijos. Pagrindinių žydų organizacijų vadai Klevelande pareiškė, kad jie ir toliau dirbs su lietuviiais.

Sis įvykis rodo, kad yra būdų apsiginti nuo nepagrįstų puolimų, tik reikia iniciatyvos, apdairumo ir ištvermingumo. Tuo būdu kartais galima gauti daugiau negu tikimasi. Toks laimėjimas buvo minėtoji 20 minučių televizijos programa, kurioje liko perduotas pokalbis su dr. V. Stankumi ir kun. K. Pugevičiumi. 1979 m. gruodžio 2-9 d.d. per NBC televiziją buvo perduotas 10 kartų šis dr. V. Stankaus pareiškimas:

"Filmas Holocaust pavaizduoja žmogaus tragediją. Mes tikimės, kad tai nebebus kartos niekada. Bet filmas klaidingai pristato lietuvių tariaimą dalyvavimą su SS daliniu, naikinant Varšuvos getą. Tai yra tikrai netiesa.

Vokiečių kariuomenė, kai buvo okupavusi Lietuvą, tris kartus mėgino sudaryti lietuvių SS dalinius, bet dėl viešo pasipriešinimo plano negalėjo įvykdyti. Originalūs Nuernbergo teismo dokumentai ir Ber Marko knyga "Sukilimas Varšuvos gete" visai nekalba apie lietuvių dalyvavimą. Filmas sumaišo lietuvių su kita grupe.

Dar prieš gėto sukilimą lietuvių buvo sukilę prieš ju okupantus. Kovoje prieš Hitlerio armiją žuvo tūkstančiai lietuvių.

Mes manome, jog labai svarbu paskelbti šiuos faktus, kad išsklaidytų neigiamus nusiteikimus prieš lietuvių tautą, kuri ir šandien kovoja savo Holocaust Lietuvoje." S.

Pasaulio įvykiai

PREZ. J. CARTERIS DIPLOMATINIŲ ĮKAITŲ DRAMĄ TEHERANE, prasidėjusią 1979 m. lapkričio 4 d., yra pasiryžęs perkelti į Jungtinių Tautų saugumo tarybą, turinčią 15 narių. Ši kartą jis nori reikalauti sankcijų prieš Iraną Jungtinių Tautų organizacijos vardu. Problemą gali sudaryti Sovietų Sąjungos veto teisė ir kairiųjų valstybių nenoras tokiais sankcijomis susitrukdyti Irano naftos tiekimą. Sovietų Sąjunga buvo perspėta, kad pasinaudojimas veto teise pablogintų santykius su JAV. Dėl jos ypač galėtų nukentėti ratifikavimo JAV senate laukianti atominių ginklų SALT II sutartis. Kalėdų švenčių proga ajatola R. Chomeinis pakvietė tris amerikiečių dvasininkus atvykti į Teheraną ir susitikti su įkaitais. Kalėdinės pamaldos įkaitams tebuvo leistos trijose jų grupelėse. Dvasininkai užsirašė 43 įkaitų pavardes, kai tuo tarpu JAV vyriausybė visą laiką kalbėjo apie 50 įkaitų. Jeigu tas jos skaičius yra tikslus, tokiu atveju 7 įkaitai, matyt, yra izoliuoti nuo kitų. Už įkaitų išlaisvinimą pasisakė ir popiežius Jonas-Paulius II. Ajatola R. Chomeinis kritikavo popiežiaus pareiškimą. Pasak jo, dabartinis konfliktas tarp Irano ir JAV yra kova tarp mahometonizmo ir pagonybės.

Jungtinių Tautų sankcijų dėka esą gali būti prieita prie tiesioginių karo veiksmų. Irano užsienio reikalų min. S. Ghotbadehas grasino įkaitų teismu, jeigu būtų įgyvendintos Jungtinių Tautų sankcijos.

Užbaigtas karas?

Rodezija Londone pasirašyta sutartimi vėl tapo Britanijos kolonija su gubernatoriumi lordu Soames. Ją nepriklausoma respublika 1965 m. buvo paskelbęs britų valdžiai vadovavęs premjeras I. Smithas. Dėl Jungtinių Tautų sankcijų ir partizaninio karo su negrų Patriotiniu Frontu, vadovaujamu R. Mugabė ir J. Nkomo, jis vėliau buvo priverstas paskelbti referendumo parlamento rinkimus, kuriuos laimėjo premjeru tapęs negras vysk. A. Muzoreva. Baltiesiems parlamente buvo pakiltas rezervuotus atstovų skaičius jų teisėms apsaugoti. Šių rinkimų nepripažino partizaninė karą tęsęs Patriotinis Frontas. Kare žuvo beveik 30.000 asmenų abiejose pusėse. Susidariusią dilemą ilgomis derybomis išsprendė Britanijos užsienio reikalų min. lordas Caringtonas, prie jų stalo Londone pakvietęs ir partizanų, ir Rodezijos mišrios vyriausybės vadus. Vasario mėnesį įvyks nauji parlamento rinkimai, kuriuose savo kandidatų turės Rodezijos parlamentui priklausančios partijos ir Patriotinio Fronto grupės. Ligi to laiko karo paliaubas prižiūrės 1.200 Britanijos ir keturių kitų Britų Bendruomenės šalių karių. Daug kam atrod, kad partizanų vadai R. Mugabė ir J. Nkomas valdžios gali siekti diktatūrinio kelių, jeigu jiems nepavyks laimėti demokratinį rinkimų. Rodezijos kariuomenės ir partizanų daliniai dabar telkiami iš anksto sutartuose kontroliniuose punktuose.

Nauja valdžia

Komunistinės Kinijos pranešimu, Kambodijos premjerą ir kompartijos sekretorių P. Potą, išžudžiusį beveik 2 milijonus gyventojų, pakeitė prezidentas ir kompartijos ideologas Ch. Samanas. Vietnamo kariuomenė, užėmusi Kambodiją, jos vyriausybės vadu paskyrė H. Samriną. Ten vykusį chaosą liudija prasidėjęs badas, šimtų tūkstančių kambodijiečių atvykimas į pabėgėlių stovyklas Tailandijoje. Jos pasienyje vis dar yra apie 25.000 karių, priklausiusių P. Poto režimui. Jis dabar esąs paskirtas jų vadu tęsti kovai su vietnamiečiais. Naująją H. Samrino vyriausybę remia Vietnamas ir Sovietų Sąjunga, o buvusio režimo likučius — komunistinė Kinija.

Šiame numeryje:

Pax lituana

Lietuviškoji taika turėtų ateiti į mūsų gretas

Sėkmingi lietuvių protestai

"Holocaust" filmo klaidas leidė atitaisyti televizija

Lietuviai kunigai sovietų lageriuose

Ukrainiečių disidentų pareiškimas Italijos sostinėje

Knygos platintojo keliu Brazilijoje

Kaip pasitinka tautiečiai lankytoja su knygomis

Vinco Krėvės paskirtis tautoje

Kunigo profesorius Stasio Ylos pamokslas laidotuvių

Turingas dabarties liudytojas

Rašytojas Jurgis Gliuda apie žurnalą "Ateitis"

Santaričių leidinį pasitinkant

Liberalinės minties sąjūdžiui dvidešimt penkeri metai

Lidijos Šimkutės debiutas

Tolimos Australijos lietuvių poezijos rinkinys

Menas ir moralė

Tėsinys dr. Jono Griniaus straipsnis opių klausimu

Sūlymai pagyventi veiklą

Jaunosios kartos mintys visuomeniniame posėdyje

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
turių redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for
advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

UKRAINIEČIO LIUDIJIMAS

Lietuviai kunigai sovietų lageriuose

"Palaiminti jūs, kai dėl manęs jus niekina ir persekioja bei meluodami visap šmeižia!" Tais šv. Mato Evangelijos žodžiais ukrainietis disidentas Genadijus Tarasevičius 1979 m. kovo 29 d. pasiekęs Italiją, pradeda savo liudijimą apie lietuvių kunigus Sibiro lageriuose. Jo liudijimą paskelbė Urbanijos vyskupijos Italijoje laikraštis "La Voce dell'Amore" 1979 m. lapkričio numeryje. Autorius rašo:

"Baigiantis 1950 metams, sovietų koncentracijos lageriuose buvo daug įvairių kunigų. Jų tarpe buvo čia lotynų ir graikų katalikų, ortodoksų ir protestantų dvasininkų. Romos katalikų kunigams daugiausia atstovavo lietuviai kunigai, pasižymėję savo ypatingu žavingumu ir dvasiniu gyvastingumu. Jų buvo nemaža įvairiuose lageriuose. Mat, baigiantis 1950 metams Lietuvos respublikoje ypač pasireiškė nemažas pasipriešinimas sovietų režimui. Mąslinant tą pasipriešinimą, daugelis lietuvių katalikų kunigų pateko į tremtį už tariamą antisovietinę propagandą, ypač skelbiant Kristaus mokslą ir dvasinę laisvę. Lietuviai kunigai labai skyrėsi nuo kitų savo žmogiškomis dorybėmis, kilnumu, kultūringumu, garbingumu ir išsilavinimu. Jie nepažino tautinio šovinizmo ir visada buvo pasirengę asmeniniam pasiaukojimui. Tai žavėjo ne tik tikinčių, bet ir tuos, kurie savo varge ir kančioje jieškojo dvasinės pagalbos ar savo problemų sprendimo."

"Tame pačiame skyriuje, Mordovijos lageryje, tuo metu buvo trys lietuviai kunigai: Algirdas Mocius, Alfonsas Svarinskas ir kanauninkas Rauda. Šie du paskutiniai ypač išsiskyrė savo intelektu ir kultūra. Kan. Rauda buvo studijavęs Romoje. Kun. Algirdas buvo labai gilios askeitinės dvasios. Visi, kurie jį pažino ar kuriems teko su juo pasikalbėti, buvo labai jo paveikti. Jis labai tiksliai laikėsi kalėjimo vadovybės politinių kalinių nurodymų, tačiau jis imdavo sunkiausių darbų, kad tik galėtų daugiau uždirbti ir padėti tiems, kuriems reikėjo pagalbos. Pats gi pasitenkino paprasčiausiu kalėjimo davinio dažnai net savo duonos gabaliu dalydamasis su serganciais belaisviais."

Tokia lietuvių kunigų laikysena visus žavėjo ir traukė. Net toks filosofas Lev Nazarenko, inžinierius Vadim Nikitin, meno istorikas Razmik Galosten ir kiti labai vertino katalikų mokslo idėjas ir kiekviena proga stengėsi susitikti ir pasikalbėti su lietuvių kunigais. Vienerių metų laikotarpį kun. Algirdas pakrikštijo Vitalij Lazarenc, Feliksą Krivin ir mane, kai mes lageryje susipažinome su Katalikų Bendrijos doktrina, nors tai buvo griežčiausiai draudžiama."

Toliau autorius Genadijus Tarasevičius smulkiau pasakoja savo atsivertimo kelią. Tai įvyko tik kun. Algirdo Mociaus pamokslų ir pokalbių dėka. Autorių su kun. Algirdo supažindino Liudas Simutis, kuris iki 1970 m. jau buvo iškalbėjęs lageryje daugiau kaip 20 metų. Tai buvo giliai tikintis ir labai pavyzdingas asmuo. Jis buvo ir G. Tarasevičiaus krikšto tėvu.

Krikštas sovietų lageryje yra labai pavojingas aktas, ypač jei tai patiria lagerio vadovybė. Tada ir krikštytojas, ir pakrikštytasis tuoju patenka į griežčiausio režimo lagerį arba į griežtą kalėjimą. Bet kun. Algirdas nebijojo. Jis net dažnai galėjo, kitų belaisvių padedamas, aukoti šv. Mišias ir teikti kitus sakramentus. Taip ir Genadijus krikštas visai laimingai pavyko.

Kun. Algirdo iniciatyva lietuviai išmoko pasigaminti iš medžio ir tikrus Rožinius. Jo išmokyti, dažnai net bendrai jį kalbėdavo. Rauda ir kun. Svarinskas dažnai aiškino belaisviams Evangelijos tekstus, K. Bendrijos istoriją ir moralines pareigas pasauliui. Tie pokalbiai patraukdavo ir daugelį kitų religijų išpažinėjų ir supažindindavo juos su katalikų tikėjimo tiesomis. Kun. Algirdas tokiomis progomis tėviškai pabrėždavo: "Tikintčių ir pavyzdinių parapijiečių būti yra lengva, kai gyvenama laisvėje ir geroje, kai aplinkui yra artimieji ir draugai, kai kūnas ir siela nėra persekiojami bei kankinami. Visai kas kita, kai esi persekiojamas dėl Dievo žodžio, kai vėlnias kiekviename žingsnyje stengiasi išbandyti tavo ištikimybę ir tvirtybę! Tai yra jau Golgotos kelias, kuriame mūsų tikėjimas sunkiausiai yra bandomas..."

Tais kun. Algirdo žodžiais Genadijus Tarasevičius baigia savo liudijimą apie lietuvių kunigus Sibire, pabrėždamas: "Tai yra šventojo žodžio, už kurį mes privalome nuolat mels-tis..."

Parengė mons. Kl. Razminas

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai

- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamos pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Dalis Kanados lietuvių imigracijos parodos Delhi, Ont. Ją paruošė inž. J. V. DANYŠ OTAVOJE Nuotr. J. V. Danio

Lietuviai buriuotojai Bahamų vandenyse

B. STUNDZIA

Sugalvojome išvyką į vandenį, kurie supa Bahamų salyną. Išsinuomojom 32 pėdų jachtą "Karuselė". Marijanka apsiėmė prižiūrėti tvarką viduje jachtos bei rūpintis maitinimu. Audrius buvo radio telefonistu ir pagrindiniu vairininku, o man gi teko nustatyti plaukimo kursą, išplaukimo laiką, sustojimo vietas, rūpintis saugumu ir prižiūrėti variklio darbą.

Buriavome palei didįjį ir mažąjį Abaką, aplankydami eilę įvairiais vardais pažymėtų ant jūrlapio mažesnių salelių, dažnai negyvenamų, kur tik žvejai lankosi.

Kaista variklis

Grįždami iš toliausiai į šiaurę mūsų pasiektos salos, pastebėjome, kad kaista variklis. Tą dieną po pietų buvo labai silpnas vėjas, tad, taupydami laiką, plaukėme varikliu, nes antrą Kalėdų dieną turėjome atsisukti su jachta, kuria reikėjo dar tolokai nuplaukti. Kai išjungėme variklį Audrius priėjo prie radio telefono ir kartojo: "Čia šaukia 'Karuselė', atsiliepkite..." Pavyko susiristi su krantu. Tada, pakeitę bangos ilgį, susirišome su marina, iš kurios išsinuomojom jachtą. Prižadėjo rytojau dieną atsiųsti mechaniką.

Iki mažos lankelės, kur buvome numatę sustoti, dar buvo tolokai. Paskui jachtą vilkome ir mažą pagalbinę valtėlę su prikabinamu varikliu. Audrius bandė su valtėle vilkti jachtą, bet sunkiai ėjosi. Tada pritvirtinome valtį prie jachtos šono ir iš lėto plaukėme apie porą mylių. Numatytos inkarvietės nepasiekėme, nes ėmė temti. Susiradę nedidelį iškyšulį, nuleidome inkarą 5-6 pėdų gilumoje.

Rytą radio telefonu dar kartą susiršę su marina patikrinome ar mechanikas tikrai atvyks ir kokių kelių. Prieš išplaukdam išsikėlėme į krantą. Ten ant paplūdimio radome audrų išverstų medžių, sudraskytų žvejų tinklų likučių, sukietėjusios naftos gabalų ir net JAV laivyno nedidelę nesprogusią raketą. Nors ir dideli jūrų ir vandeninių plotai, bet aplinkos tarša ir jų neplenkia.

Atvyksta mechanikas

Po pusryčių, su kylančiu vėju, išplaukėm. Apie 11 v. jūra ėmė šiaušti. Ir tik apie vidurdienį pastebėjome didelę motorvaltę skubančią per bangų viršūnes į šiaurės vakarus. Spėjome, jog atplaukia mechanikas. Dėl didoko bangavimo motorvaltei nelengva buvo prie jachtos priplaukti. Išokęs į jachtą mechanikas tuoj kibo į darbą. Pasirodo, vandens ėmiklis buvo žolėmis užsikimšęs, ir vanduo negalėjo tekėti į variklio ausinio ertmę. Kol mechanikas dirbo, buriuojant buvo velkamos dvi valtys. Vėjuj sustiprėjus ir ant bangų viršūnių rodantis baltos kepurės, turėjome nuleisti dalį burių.

Palikus šone Žaliojo vėžio salą su įdomiu Plymouth miesteliu, reikėjo išplaukti į atvirą Atlantą, nes priekyje buvo didelė sekluma. Vietoje 6-12 pėdų gylio tarp salų gylimatis dabar rodė 30-60 pėdų, bet ir bangos buvo didesnės. Buriavimas nebuvo malonus, nes pasišokėdamos bangos vis išliuksteldavo kibirą, antrą vandens ant galvos, ir druskingas vanduo užmūrydavo akinius.

Guano uose

Apiplaukę Banginių salą, siauru praplaukimo tarp dviejų seklumų ilindome į Didžiosios Guano salos užuovėją, bet ir ten bangos nebuvo mažesnės.

Kadangi artinosi vakaras ir nesitikėjome dar su šviesa pasiekti Laivyno uosto, nutarėme apsigyventi D. Guano uoste. Iš viso šiuose vandenyse naktį neburiuojama, nes dažnai po kylliu būna tik pėda ar dvi vandens, be to, palei salas yra nemažai uolu, o švyturių ir šviečiančių plūdžių labai mažai matėsi.

Pasiekę tariamą uostą pastebėjome, kad tik uosto vardą turėjo, nes tai buvo mažą įlanką, kur bangavimas buvo beveik toks pats kaip ir atvirose vandenyse. Salia uosto buvo mažą salelę, maždaug gero kiemo dydžio. Ten jau stovėjo dvi jachtos, tad ir mes ten nuleidome inkarą. Kolei susitvarkėme, ėmė temti. Į krantą dėl bangavimo nebandėme keltis, be to, ir ne ką ten tamsoje būtume radę.

Kūčios jachtoje

Dabar prisiminėme, kad šiandien Kūčių vakaras. Marijanka planavo paruošti mažas Kūčias kur nors ramioje lankoje, bet čia jūra gan stipriai bangavo, ir mažą salelę nekokia buvo priedanga. Nors stalas siūbavo bet ant jo atsirado plotkelės, preskučiai, žuvies patiekalas, kisielis, pyragas ir vaisių sultys. Salose maistas nepasizymį įvairumu.

Einant miegoti vis dar pūtė stiprus vėjas, ir jachta siūbavo. Po vidurnakčio pabudau, gal todėl, kad jachta mažiau suposi. Iškišęs iš kajutės galvą apsidariau. Vėjo visai nebuvo, bet kažkur toli pietvakariuose žaibavo. Atrodė, kad vėl vėjas turi užgriūti. Prikėliau Audrių, su val-

timi išvežėme antrą inkarą ir tada vėl kiritome į gultą. Gal už pusvalandžio sušniokstė vėjas, sudundėjo perkūnija ir tamsūs debesys skrodė žaibai. Vėjo siuntimas truko gal valandą, bet atrodė, kad Neptūnas su savo ilgu trišakiu jūrą maišė. Abu inkarai gerai laikė, ir trumpas gamtos sumišimas nuslino kažkur tolyn į Atlantą.

Išaušus rytui, jūra lengvai bangavo ir pūtė švelnus vėjas. Išsikėlė į salą miestelyje, įėjusioje krautuvės, bet pirmą Kalėdų dieną viskas buvo uždaryta. Skersai salą nuėjome pasivaikščiodami ir rytinę pusę. Atlanto pakrastyje buvo ilgas paplūdimys ir tik vienišas žmogus pėdinėjo, lyg ko jieškodamas. Abako didžiojoje ir mažesnėje gretimose salose daugumą gyventojų sudaro baltieji, čia atsikraustę po JAV nepriklausomybės paskelbimo. Jie nelabai mėgsta centrinę juodųjų valdžią, kurios būstinė yra Nassau mieste. Kad ir Kalėdų atostogos, bet turistų buvo nedaugiau, viešbučiai nepripildyti. Gal todėl, kad permaži triukšmas.

Dar prieš pietus su lengvu vėju išplaukėm tolyn į pietų vakarus. Praplaukėme Laivyno uostą, kur turėjome praleisti Kūčių vakarą, ir po penkių valandų buriavimo su potvyniu iplaukėm į mažą, šalia Hope-town uosto esančią lagūną. Ten jau stovėjo kelios jachtos. Ne-toli mangrovų medžių ir mūsų inkaras užkabino dugną. Iš čia liko tik kelių valandų plaukimas iki kelionės pabaigos.

SVEIKINAME

visus Niagaros pusiasalio
draugus ir pažistamus šven-
čių progą ir linkime jiems

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ —

Stasys ir Valerija Gudaičiai
Niagara Falls, Ontario

ŠVENČIŲ
proga
SVEIKINAME
ir
LINKIME

geriausios sėkmės
giminėms, draugams ir
pažįstamiems —

Irena ir Edvardas
Punkriai,
sūnūs Ričardas,
Edvardas bei jo
sužadėtinė
Vilija Rasutytė

Knygos platintojo keliu Brazilijoje

RIMAS AMALVIŠKIS

Lietuviškos spaudos metai... Skaitau "Mūsų Lietuvoje" iš "Tėviškės Žiburių" perspausdintą straipsnį šimtametėi šilvijos lietuvių spauda. Atmintin įstrigo sakiny: "... kol kas lietuviškos spaudos turime apšiai, bet negalėtume pasakyti, kad apšiai turime skaitytojų..."

Nepaisydamas man jau seniai žinomo tautiečių abejingumo lietuviškam spausdintam žodžiui įsimečiau į kelionės krepšį naują, dar dažais kvėpantią veikalą ir, senųjų knygnešių pavyzdžiu, pasileidau per milijoninio didmiesčio dūngles. Vykstu įieškoti lietuviškos knygos mylėtojų. Juk — lietuviškos spaudos metai!

Pirmojo ir antrojo knygos mylėtojo neradau namie — savaitgaliui praleisti išvykę į pamari. Išprkaitavęs, braziliškos vasaros kepamas beldžiūsi ir trečius lietuviškus namus.

Nenoromis išgirdau šeimininko pokalbį su tarnaitė:

— Senhor... Čia toks ilgaplaukis pagedauja kalbėtis su doutor Antonio, ar įleisti?

— Paklausk, kas jis toks ir ko nori?

Tarnaitė, išklausinėjusi, šaukia į vidų:

— Doutor... jis sako, kad tamsta jį pažįsti. Norėtų kalbėti dėl lietuviškų knygų...

— Sakyk, kad... nesu namie — išvažiuoju.

Nebavaukiau, kol juodukė tarnaitė sugrįš paaiškinti pono valios — nubraukęs prakaitą kaps-tausi tolyn.

Pagal mano turimą adresų sąrašą, čia kažkur netoli turėtų gyventi jau apysenis vieno dangoraižio valytojas. Suradau jau žilstėjusį tautietį uoliai šveičiant durų rankeną ir be to jau iš tolo auksu žibancia.

Sakote, lietuviškos knygos. Labai malonu. Dar paskaitau, tik jau akys menkai tarnauja. Vaikai, tai žinote, lietuviškai jau neskaity. Kalbėti tai dar šiaip taip susikalba, bet skaityti — tikrai portugaliskai. Tokias mokyklas čia lankė... Na, žinoma, Nelsonas, tas vyriausias, kadaise lankė ir lietuviškai, bet jau bus viską pamiršęs. Bet... vistiek palikite ar ką jau. Nekokia čia mano alga, bet po dešimto aš atsiskaitysiu. Taip, atsilysinsiu, nebijo, skolingas neliksiu. Reikia savo knyga paremti. Žinoma, reikia...

Giliai atsidusęs vėl kasosi per rėkiantį, staugiantį miestą.

Artimiausias adresas — beveik rūmai. Juos valdo buvęs labai ir labai šaunus patriotas. Kiek prisimenu, per daugelį metų jis uoliai virkdė tautiečių savo superpatriotinėmis prakalbomis.

— Čia, manau, ne tik parduos lietuvišką knygą, bet ir paramos spaudos darbui kokią šimtinę išpešiu...

Pats tautietis pasitiko išskėstomis rankomis:

— Rimas. Ponas Rimas... kokia maloni "surpresa". "Puxa vida", koks malonus netikėtumas. Jau bus bent 20 metų, kai nesimatėme. Atrodė, pats jau sensti, drauguži. Nurauk tą išsikerojusią barzdą — atrodysi žymiai jaunesnis. Tai sakyk: kokie vėjai tave čia atpūtė? Sėskis tenai į minkštąsuo! Atsikvėpk. Tuojau įjungsiu vėsintuvą — bus vėsiau. Ką galiu pasiūlyti išgerti? Gal ką stipresnio?

— Labai dėkoju... jeigu taip stiklą vandens.

— Ka, vandens? Išgerk ko nors stipresnio!

— Norėčiau vandens...

— Nėkrėsk juok! Tuojau liepsiu išimti iš "želadeiros" (šaldytuvo) "agua tonico". O gal nori šaltokos "coca cola"?

— Dėkoju...

— Na, tai pasakok, kaip laikais? Girdėjau, kad dar vis nesulaužei plunksnos, dar vis tebegadini popierių?

— Taigi žinai, kad šuo negali būti nestaugęs.

— Gerai sakai. Tai kieno šaką dabar kerti?

— Nekapoju šaku, ką ten... sodinu kuklius medelius.

— Na jau nesizėmink. Atsimenu gerai, kadaise ugnimi spjaudei. Vertiem ir nevertiem kliūdavo. Raitas ant "Garnio" skraidydavai. Ot būdavo linksmas: rėždavai iš peties, taip sakant...

— Užmirškim. Tai buvo labai seniai. Dabar čia turiu tokią

naujai išleistą knygą. Manau ir pats gerai pažinai monsijnorą Zenoną?

— Puiku! Sveikin! Tai labai gražu, rodyk čia...

Tautietis perversė kelis lapus, pakilojo:

— Svari knyga. Ir puikiai išleista. Čia jau, žinoma, kunigėlis tau sumokėjo gerą kriuvą tūkstantinių už tai, kad sulip-dei tokį storą tomą? Ir pamis-lyk tik — čia jis atrodė biednas vargšelis. Aptriūšusia sutana čia vaikščiodavo. O, matai, Vatikane augštai iškilo. Brazilijoje, visi žino, kone badmiriavo ir skurdo metų metais...

— Bet... žmogau... — suglumes vos ištariau.

— Suprantu, bičiuli, suprantu: šiais laikais net arklys arklio veltui nekaso. O čia, rašto žmogus, matai, gadinis popierių ir laiką už dyką. Aš suprantu ir tu neradonok — toks gyvenimo dėsni. Išliaupsinai, išgarbinai prabaštėli, tai dabar gal ir į vyskupus bus išlovinatas? — Gal dar augščiau? — man išsprūdo.

— Nu, matai, — nudžiugo bičiulis. — Jam garbė, titulai, o tau doleriai į kišenę. Tik... žinai, man tai nesūlyk šito šedevro. Paskaitau ir lietuviškai, žinoma, nors vaikai jau nuprato. Gaunu ir tų laikraščių bent kelis, tik laiko neturiu lietuviškai skaityti. Visi, be išimčių, graudena Lietuvos problemomis ir prasinėja pinigų. Visi nori pinigų...

— "Coca cola" gurkšnis man pasidarė kartus ir šleikštus. Padėjau stiklą ir tylėdamas atsis-tojau. Brangiais kilimais išklo-tas salonas man siūbavo po ko-jom. Tylėdamas palenkiau gal-vą ir neištiesdamas rankos pa-sukau į duris. Erdvus salonas mane slėgė ir dusino.

— Žmogau, palauk! Nieko užgaulaus nepasakiau. Aš tikrai tau nepavydžiu, kiek tas mon-sinjas tau sumokėjo už kny-gos parašymą...

Norėjau tylėdamas išeiti, bet jis sugriebė mano petį, sulaiky-damas.

— Blogos valios tautiet! —

Nenoromis ištariau. — Monsin-joras jau penkeri metai ramiai ilsimi Romos kapuose. Ir žinok: jis mirė toks pat vargšas, koks buvo čia, pas mus. Brazilijoje. Gal tik Visatos Kūrėjas jam at-lygins už visus vargus ir pana-šius kaip tavo "įvertinimus". Gį mano atlyginimas už daugelį šimtų darbo valandų ir rūpės-čių, paaukotų šiai knygai — tai skaitytojo džiaugsmas, jo dvasios nuskaidrinimas ir pakėli-mas nuo pilkų žemės rūpėsčių. Būk tikras, kad nevisi, aciū Die-vui, dar sumaterialėjome. Ne, nevisi! Yre lietuviškos knygos mylėtojų, nors visi mes paskai-tome ir kitomis kalbomis... Viso gero!

Net nepasijutau, kaip vėl at-sidūriau klykiančioje ir rėkian-čioje gatvėje. Tik ilgą galą nu-kėblinęs, nubraukiau aprasoju-si veidą ir prisiminiau, kad be-skubėdamas pamiršau padėkoti už šalto gėralo stiklą...

Nuomauj ranka ir vėl išsi-traukiau mielųjų tautiečių adre-sų sąrašą. Kam čia dar pasiūly-ti naują lietuvišką knygą?

Staiga pajutau tokį koptų abejingumą. Stipriai suspaud-žiau sunkų knygų krepšį ran-kose, nubraukiau rankovę pra-kaituotą veidą ir neskubėdamas ėmiau leistis bėgančiais laiptais į artimiausią metro stotį. Nors diena buvo tikrai karšta, bet širdyje jaučiau ledinį šaltį...

Tegyvuoją lietuviškos spau-dos metai, o aš važiuoju namo!

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Tel. 533-7954

Turner & Porter

Detroito lietuvių jaunimo choras, "Šilainės" šokėjai ir dramos būrelis atlieka "Sekminių vainiką", sulaukusį didelio visuomenės dėmesio. Nuotr. Jono Urbono

Vinco Krėvės paskirtis tautoje / Stasys Yla

Red. pastaba. Primindami Velionies mirties 25 metų sukaktį, dedame du pamokslus, gautus iš jų autorių: vienas jų buvo pasakytas laidotuvių dieną — 1954 m. liepos 10 d. Sv. Kazimiero lietuvių parapijos šventovėje, kitas — mirus rašytojo žmoniai Marijai už abu skirtose pamaldose 1966 m. spalio 15 d. Sv. Andriejaus lietuvių parapijos šventovėje Filadelfijoje. Abu pamokslai svarsto rašytojo — įjieskotojo misiją savo tautoje.

I

Mirė mūsų rašytojas, vienas didžiausių šiame šimtmečiu. Mirė lietuviškojo rašto laisvės atgavimo 50-aisiais metais, liepos mėnesį staiga, kaip Lapinas, palūžęs Grainio liepai. Mirė slavistikos profesorius slaviškojo rašto pradininkų — Kirilo ir Metodijaus (liepos 7) diena. . . . Gyvenimo kelionė pasibaigė, ir mes klausime save, koks buvo tas gyvenimas — audringojo Sarūno, ar "Likimo kelių" Vinco? Gal vieno ir antro, bet pirmo eilėn įjieskotojo.

Jieskotojas — žmogiško nerimo apraška. Jis gali būti audringas ir nevisuomet didingas, nes jame slypi pavojus nieko neatrasti ir save prarasti. Krėvė, įjieskotojas, pavojų neišvengė, bet savęs neprarado.

Krėvė neužsiklaidė vienos minties ar vieno pasaulėvaizdžio rate, kaip tai būdinga kaikiuriams įjieskotojams. Leido savim srovinti daugeliui šaltinių, bet kartų įjieskotojo ir jų gelminio derinio. Auklėtas dviejų pasaulių, Rytų ir Vakarų, jis sujungė abu vienoje lietuviškoje buitėje. Pradėjęs mokslus Vilniuje, perėjęs Kievą, Lvovą, Vieną, Baku, — jis nepasimetė svetimuose didmiesčiuose — grįžo į savąjį Kauną ir Vilnių. Jaunystėje buvo svaiginamas lenkiskosios kultūros, bet neapsvaigo; buvo gundomas rusiskosios mokslo karjeros, bet neįsugundė. Subrendęs buvo traukiamas materialistinės srovės, net sovietinės valdžios, bet ir nuo jų pasitraukė. Kaip "Likimo kelių" Vincas, neišleido iš akių didžiojo tikslo. — įjieskoti žvaigždikių savojo žemėje. Ir pasitraukęs iš savosios, jau svetimoje pagaliau atrado savo kelią į žvaigždynų Kūrėją. Iš visur visko gavęs, savo kūryboje pasidarė lietuviškesnis ir krikščioniškesnis už nevieną, brenčusį savoje aplinkoje.

Įsijautęs tautos praeitin ir džiukų tautosakon, jis tapo stipriausiu mūsų romantizmo atstovu. Kaip visi romantikai, žavėjosi pagoniškuoju mūsų praeities tarpiniu, bet jo nelaužė ir nelenkė to meto srovėms. Pagoniškoji praeitis jo kūryboje išliko augstos dorovės liudytoja, kokia ji istorinių šaltinių šviesoje yra buvusi. Krėvės romantizmas išvengė pozityvistinių prielaidų, nukreiptų prieš krikščionybę, ir jo pagoniškieji herojai nepasidarė svetimi krikščioniškai tautos samonei.

Krėvė neliko praeities vaizduotoju ar folkloriniu rašytoju — savo romantizmą derino su gyvenimiškuoju realizmu — saikiu ir pakiliu. Iš praeities sėmė įkvėpimo dabarties buičiai ir čia įjieskotojo nepažeistos, gyvenimui artimos panašybės. Krėvė neišvengė kritizmo ir racionalizmo, bet nesuklupo prieš mokslo bei proto stąbą, nenuėjo ligi agnosticizmo. Kūrėjo instinktu jis ilgėjosi mistikos ir metafizikos, ir jau studentas pradėjo spręsti dangaus ir žemės sūnų problemą. Tai buvo ne šalto proto, o širdies problema, ir jos sprendimas jam pasidarė susietas su visu gyvenimu.

Krėvės prigimtyje slypėjo šarūniškas dramatismas, tačiau nei pats, nei jo šarūnas netapo baironiškuoju Kainu, mickevičiniu Konradu ar goethiškuoju Mefistofeliu, maištaujančiais ir beveik viską neigiančiais. Krėvės dramatismas išliko pusiausvras ir darnus. Jo dramos turėjo vainikuoti Dangaus ir žemės sūnų, turėję atbaigti jo kūrybos kelią. Ar tai neprimena kito džiuko — Mikalojaus Čiurlionio tapybinio "Aukuro", iškylančio viršum miško ir jūros (muzikinių kūrinių), išpuos-tų tapybinėmis sonatomis, kaip visos kūrybos aukos Kūrėjui? Krėvės "Dangaus ir žemės sūnų" — lyriškoji ir mistiškoji drama, atrodo, buvo skirta tap-ti žemės himnu dangui.

Krėvė ketino būti kunigu. Dvejuis metus ruošėsi skelbti žodį, atausť iš dieviškojo įkvėpimo. Paliko žodį, iščiulptą iš savo žemės gelmių, nukreiptą į žodžio pirmavaizdį. Išlaikė ir tėvų palikimą, tik buvo nutoles nuo įprastinės formos. Išliko neiškreipęs savo pirminės dvasios. Argi tad sunku surasti derinį "tiesoje ir dvasioje"? Rodos, nebūtina savo kambarį puošti kryžiumi, o jis, tremtyns, tai darė. Į savo rankas vėl paėmė Rožinį ir nesivaržydamas jį varstė ne tik pamaldose. (Apie tai plačiau žiūr. St. Ylos "Dievas suteisotės", Red.).

Turinys svarbiau už formą, bet rašytojas, siekęs abiejų derinio kūryboje, pagaliau to pasiekė ir religijoje. Galutinis suderinimas, ilgai delstas, įvyko keletą mėnesių prieš mirtį. Sakramentinė forma ir malonė galutinai suvedė dangaus ir žemės sūnus tokion artimybėn, kurios rašytojas, kaip liudija žmona, seniai ilgėjosi. (Ten pat).

Krėvė mirus, netekome gyvojo ir, rodos, nepakeičiamojo. Tačiau jis lieka nemarus tuo paveikslingu talento įkūnijimu ir tuo gėrio pranašumu, kurį atspindi jo sukurtieji personažai. Jei kiekvieno tikinčiojo gyvenimas nenyksta su mirtimi, tik pasikeičia, tai juo labiau tikinčiojo kūrėjo.

Ties Vinco Krėvės palaikais nereikia dirbtinės šviesos. Ji slypi žmogiškame jo paprastume ir trapume, tragiškame nerime ir pagaliau surastose pilnatvėje. Mūsų širdis atvira, kaip ir lūpos, prašyti: Viešpatie, suteik jam amžinąją šviesą!

II

Krėvė jautė savo misiją — žadinti tautos dvasią ir tuo primena pranašą Joną, kuris ginčijosi su Dievu, nuo jo bėgo ir slapstėsi, bet pagaliau įvykdė, kas jam buvo pavesta. Krėvė pažino savo tautą — atkaklią, inertišką, bet nepadrikusią, kaip niniviečiai. Žinojo, kad bus lengva išbudinti joje žvaigždikių ilgesį, juoba jo įjieskoti. Lengviau sukelti šarūnišką, skirgailišką maištavimą. Bandė vieną ir antrą kelią — savo tautą aist-rino ir maldė, kėlė nerimą ir žavesį, rodė jos likimo klystke-lius ir kelius.

Žydų pranašai turėjo labiau paruoštą tautą, nes ji suvokė save kaip Dievo vadovaujamą visu-mą. Mūsų gi tautoje Dievas daugiau asmeninis. Žydų istorinė tautos samonė buvo gyva, o mūsų tautoj išblėsusi, gal neišaugusi. Krėvės misija buvo grąžinti mūsų dimesį į gyvybės gelmes, organiškai išaugusias šimtmečiais. Ir savo tautosakos rinkiniais bei perkurtais padavimais jis atkūrė pajautimą anų kartų, kurios atrodė mirusios, palaidotos ir niekad nebeprikeliamos.

Jau Mikalojus Daukša, savo "Postilės" prakalboje atkreipė

dėmesį, jog esame viena tautoje. Toji vienybė nėra pertraukiama laiko slinkties nei pažeidžiama mirčių. Tauta gyva ne tik gyvaisiais, bet ir mirusiais. Gyva paliktu tikėjimu, mato-mais ir nematoma kova bei aukos įbrėžiais, kūrybos paminklais, paliktomis tradicijomis, išugdytu per kartas cha-rakteriu. Krėvė jautė tą gyvybę ir ja rusenančią kėlė, degte degė tautos samonėn.

Pranašai gyvena šimtmečiais, ir jų misija niekad nesibaigia. Taip yra su religiniais pranašais, kurių raštai nuolat skaitomi ir mąstomi. Blogiau su gėrio ir grožio pranašais, kai jų raštai uždaromi lentynose ir kai jie patys praskleidžiami gyvai at-austom biografijom. Ką mes ži-nom apie Krėvės gyvenimo gel-mes? Ką žinos ateities kartos apie jo atlaidumą žmonėms, nuostabų jų supratimą, apie ne-įsivaizduojamą jo darbštumą? Tie žmogiškieji skaidrūs bruo-žai juk buvo ugdomi, patvariai išlaikomi. Juk tai turėjo akstin-ti kokie nors glesni motyvai. Nežinome nei motyvų, nei to Krėvės ginčo su Dievu, tik ži-nom jo improvizuotą Kristaus mal-dą "Dangaus ir žemės sū-nuose".

"Sunkus ir pavojų kelias, ku-

riuo paskyrei savo malone įjies eiti. Aš bijau, mieliausias Tėve, kad juo keliaudami gali paklysti ir paklydę amžinai žūti tamsybių bedugnėse. Leisk, ge-riausias visų mūsų Tėve, kad ir aš su jais eičiau tuo keliu ir ei-damas praminčiau takus, kurie atvestų juos atgal prie tavo šviesaus veido. . . . Leisk man, geriausias ir gailestingiausias Tėve, eiti su jais vienu keliu ir tapti tavo akyse jų kaltės atpir-kimo auka".

Krėvė jautė Kristų, ir Jo dvasia neleido jam nurimti. Evangelijos ir psalmės, visos Sv. Raštas buvo jam pagrindi-nis šaltinis viso gyvenimo vei-kalui. Bet ar tik veikalui? Nuo Kristaus jis nebuvo nutoles sa-vo mąstysena ir jausena. Gal ir jam, kaip visai tautai, jis buvo tik asmeninis Kristus ligi emi-gracijos, kai ėmė ryškėti tai, ką Daukša buvo sakęs: esame vie-na ne tik tautoje, bet ir Kristu-je.

Joks žmogus, koks didelis be-būtų, nebaigia savo paskirties pilnai ir lieka skolingas žemei ir dangui. Krėvė jautėsi skolin-gas motinai, turbūt ir tautai. Mes savą ruožutį jaučiame skolą Krėvei, kuris mus auklėjo ir kvėpė idealinį gyvenimo kelią.

Drasų mokytoją pagerbiant

Mokytojui Vaclovui V. Čižiūnui 80 metų sulaukus

Buvo ankstyvas 1926 m. ru-duo Kaune. Atvykau iš Ukmer-gės, ten baigęs dvejų metų mo-kytojų kursų, ir Simano Dau-kanto mokytojų seminariją, po-pietinėmis valandomis dirban-čią garsiuose "Saulės" draugi-jos rūmuose. Jie stovėjo Žaliojo kalno pakrausėje ir beveik vi-šą nepriklausomos Lietuvos lai-kotarpį dominavo Kauno mies-tą, nes beveik iš visur buvo ma-tomi.

Radau čia idomią mokinių įvairybę, susidariusią svarbiau-sią dėlto, kad valdžios įstaigos ir mokyklos tada dirbo tik iki 2 v. p.p. Tarnautojai, turėdami daug laiko, ji išnaudojo toliau mokydamiesi. Tie, kurie buvo baigę gimnazijas, vakarais stu-dijavo universitete, o kurie buvo nebaigę — ėjo į mokytojų se-minariją arba vakarinę Tumėno gimnaziją. Tuo būdu, šalia mū-sų — jaunesniųjų, turėjome se-minarijoje ir daug jau paaugu-sių žmonių: buvusių ar tebedir-bančių mokytojų, karininkų, puskarininkų, įvairių tarnautu-jų ir vyriausią amžiumi muziko Kavecko tėvą, buvusį Kėdainių vargonininką. Iš jų visų mus, jaunuosius, savo intelektu ypąč patraukė du buvę mokytojai — Vaclovas Čižiūnas ir Mečys Kviklys (miręs Sibiro kanki-nys, išvežtas pirmomis okupaci-jos dienomis). Jie, kaip buvę mokytojai, turėjo mūsų akyse savotišką aureolę.

Baigę seminariją, išsiskirstė-me. Aš išvažiavau mokytojauti į kaimą, o Čižiūnui pavyko įsi-kabinti Kaune. Čia susitikome po kelerių metų. Čižiūnas tada jau mokytojavo pradėjusioje garsėti naujoje J. Jablonskio vardo pradžios mokykloje, o aš — pavyzdinėje "Saulės" mer-gaičių mokytojų seminarijos mokykloje.

Kartu su Jablonskio mokyklos vedėju J. Mileriu Čižiūnas pradėjo bandyti naujesnius mo-kyklos metodus ir pritaikyti mo-kyklai naujus psichologijos po-lėkius. Daug rašė įvairiuose žur-naluose ir laikraščiuose, o nuo 1935 m. perėjo ir į vadovėlius; parašė "Vadovą po Kauną", 1935 m., su istoriku P. Šliažu — "Lietuvos istoriją pradžios

mokyklai, vyresniems sky-riams", 1936, "Aplinkos ir tė-vynės pažinimo metodikos me-tmenis", 1938. Susitikdavome su Čižiūnu bendroms metodinėms temoms padiskutuoti, nes aš tuo metu pradėjau dėstyti metodi-kas "Saulės" mokytojų semina-rijoje, o taip pat rašiau tris va-dovėlius žemesniems pradžios mokyklos skyriams.

Ir vėl praėjo keleri metai. Susitikome bendram mokytojo darbui Ukmergės mokytojų se-minarijoje. Čižiūnas, bebaigęs istorijos studijas Vytauto Did-žiojo un-tė Kaune, dėstė istori-ją. Čia mus užklupo ir pirmoji okupacija. Čižiūnas nuo seno buvo valstiečių liaudininku link-mės žmogus, su labai stipriu, sakyčiau, kudirkišku patriotiz-mu.

Ukmergės raudonieji, jo gi-laus patriotizmo nesuvokdami, pradėjo jį, kaip ir kitus kaires-niu pažiūrį žmones, vilioti į sa-vo tinklą — paskyrė jį vasaros mokytojų kursų vedėju vietoje mangs. Abu su tuo sutikome, nes manėme, kad jis galės dau-giau ką apsaugoti. Taip atėjo ruduo. Seminariją pradėjo mokslo metus su senu mokyto-ju personalu, tik direktoriumi vietoje senuko A. Vokietaičio buvo paskirtas komunistas A. Biliūnas, padorus žmogus.

Seminarijoje nuo pat mokslo metu pradžios Čižiūnas tiek mo-kytojų kambaryje, tiek ir kla-sėse aiškiai pasisakydavo prieš Lietuvos okupaciją. Raudonas saugumas, žinoma, tai žinojo per savo mokinius agentus, bet kentė. Vidslėto ta kantrybė kar-tą truko, kai Čižiūnas pasisakė viename viešame susirinkime. Negelbėjo tada nei Biliūno už-tarimas, nei mokinių bruzdėji-mas — Vaclovas atsistūrė Uk-mergės kalėjime ir išbuvo ten kelis mėnesius iki karo pra-džios, kol kažkas atidarė politi-niu kaliniu kamerų duris. Gal-būt tie kalėjimo mėnesiai jam išėjo į gerą, nes būdamas lais-vėje greičiausiai būtų buvęs iš-vežtas į Sibirą.

Laikinoji sukilimo vyriausybė paskyrė V. Čižiūną į švieti-mo ministeriją pradžios moks-lo departamento referentu, o

Turiningas dabarties liudytojas

JURGIS GLIAUDA

Dvigubas (1979 m. rugsėjo-spalio) "Ateities" numeris išpū-dingas, 50 puslapių, gausiai iliūs-truotas, "Time" formato, su gausybe temų, kurios neretai simpoziumo metodu priešpasta-tomos viena kitai. Žurnalo struktūra rodo, kad Kęstučio Trimako rankose "Ateitis" už-ėmė imponuojančią poziciją sa-vo tūriu ir leidybos estetika iš-eiviškos intelektualinės spaudos gretose.

Vilniaus šviesa

"Šis dvigubas numeris yra skiriamas Vilniaus universitetui 400 metų sukaktį paminėti. Iliustruojamas lietuvių dailininkų sukurtais Vilniaus miesto ir universiteto vaizdais" — paaiš-kina redakcija. Viršelis ir dešimt piešinių, susižaukiančių su "dubūžinskiška" nostalgija se-nam mūriui ir idiliškų gatelių bei augštų varpinių perspekty-voms, puošia bendrąjį to nume-rio vaizdą, padaro leidinį šven-tišku ir memorialiniu.

Šiais metais, Vilniaus univer-siteto tema tai "noblesse obli-ge" lietuvių spaudai išseivijoje ir prorožiminei spaudai anapus. Todėl reikia rūpestingo atran-kumo pasakyti tą temą ką nors naujo. Šį nelengvą uždavinį tas "Ateities" numeris išradingai įveikė. Vincento Liulevičiaus pagrindinis numerio rašinys "Vilniaus universitetas" per penkis skiltis davė daug pažin-tinės medžiagos. Patraukia dė-mesį naujoviška autoriaus prie-laida, kad "iš istorinės perspek-tyvos žiūrint, Kaune įkurtasis universitetas (pradžioje vadin-tas Lietuvos universitetu, o vė-liau Vytauto Didžiojo universi-teto) tebuvo Vilniaus universi-teto tik laikinas prisiglaudimas Kaune (kaip ir laikinoji sostinė, o vėliau gražintasi į Vilnių)". (psl. 220).

Poeto Kazio Bradūno aštuoni eilėraščiai itin puikūs savo iki granitinio kondensuotumo su-telkta mintimi ir primena kla-sišką ekspresijos darną, kurioje "iš dainos žodžio neišmes". Poetas išlikimas savo individu-aliam ritmui ir rimui. Rimų są-skambiai, kaip varpai, kur prie vario pridėtas sidabras, džiugi-na savo estetiką, visa oktava at-siplėšė nuo "šlaitiško" inty-maus pasikalbėjimo stiliaus. Ri-mai irodo, kad poezija yra puoš-ni viešnia asarų pakalnėje, de-i-vė, o ne kukli Pelenė prie sta-lugalio.

Savo fragmentinėje aktuali-bių apžvalgoje žurnalo redakto-rius taip pat paliečia Vilniaus universiteto temą.

Visiems skirtas

"Ateitis" yra Ateitininkų Fe-deracijos leidžiamas katalikiš-kos-lietuviškos orientacijos mė-nesinis žurnalas. Šioj definicijoj nenustatytas skaitytojų tipas: jaunas, subrendęs, inteligentas, studentas, akademikas, mokslei-

vis. Todėl "Ateitis" primena kelionę per tuos jaukius šio nu-merio graviūrose irėžtus kie-mus, aikšteles, paskaitų sales, kur susitinkame su margais skaitytojų būriais. Einame pvz. per kiemus, kur girdėti jaunat-viškas klegesys. Tai moksleiviai dėsto savo jaunatviškus porei-kius, prisimena savo pagaulias keliones, organizacinę veiklą. Koks žavus margumynas! Čia Urugvajus ir Argentina pasako-ja šiauriečiams apie savo "eg-zotiką", iveldami net savo "žar-goną". Čia Klevelandas, Los Angeles, Filadelfija, Kanada ir ateitininkškas "didmiestis" Dai-nava stebina savo nuoširdžiu at-sidavimu (visų pirma) lietuviš-kai ir ideologinei veiklai.

Du autoriai duoda savo kūry-bos atkarpas — prozininkas lau-reatas Vytautas Volertas ir jau-nutė poetė Lina Palubinskaitė. Jų abiejų kūryba yra tarytum lieptas, nutiestas tarp dviejų kartų. Tai optimistinė simboli-ka. . .

Lituanistikos katedra

"Kokios galimybės lituanisti-nei katedrai?" — klausia žur-nalas, iš kito leidinio perspaus-dindamas Rimvydo Šilbajorio rašinį "Pastogės lituanistikai bejieskant" ir Jono Balio raši-nį "Galvokite blaiviai".

Lituanistinės katedros įstei-gimo prie amerikinio universi-teto entuziastas R. Šilbajoris tei-gia, kad tokią katedrą įsteige, mes "efektingai ir pastoviai prisidėdumė prie lietuviškos kul-tūros", kad tokių žygių mes įprasminumėm "savo egzodo laisvės kovos idealą". "Pasitar-nauti tėvynės labui" galime tik-tai atmetę "nuošalios tautelės psichologiją".

Tai didingas, ambicingas pro-jektas, bet Jonas Baly, patyru-sio praktiko tonu šį projektą nuvainikuoja ir tvirtina, kad to-kiu būdu "mūsų fondų lėšos ga-lėtų būti beprasmiskai iššvaisto-mos. . . . Savo pezinimą jis re-mia faktais: nėra lietuvių stu-dentų susidomėjimo tokia lita-nistikos katedra; lituanistikos kursas kaikiuriuose unversite-tuose nepastoviai lanke keli li-tuviai, armėnas, japonė. . .

Redakcijos iniciatyva (nume-rį redagavo A. Liulevičius) šį jautrį temą nagrinėjama simpo-ziumo būdu. Ta tema pasisakė Kleopas A. Girvilas, Petras Jo-nikas, Kostas Ostrauskas ir Le-onas Raslavičius.

K. A. Girvilas nurodo kon-krečią tokios lituanistinės kated-ros kainą: "reikėtų bent vieno milijono dolerių". L. Raslavi-čius apgailestauja, kad Šilbajo-rio plane į katedros apimtį ne-įtraukta Lietuvos istorija (!). "Man atrodo, dėsto Raslavičius, kad prof. Šilbajoriui pats svarbiausias motyvus už lituanisti-kos katedros steigimą yra noras išvesti mūsų literatūrą iš, jo

žodžiais, to hermetiško savitar-pinio užsidarymo į plačiuosius pasaulinius vandenis" (psl.228).

Man rodosi, šiame lietuvių li-teratūros išvedimo "į plačiuo-sius pasaulinius vandenis" pro-jekte slypi garsaus rusų bajoro Sergėjaus Diagilevo polėkis. Diagilevas, sakoma, užstatė sa-vo dvarus, kad imperatoriškasis rusų baletas, pasiekęs virtuoziš-kumą Petrapilio scenoje, galėtų gastroliuoti Paryžiuje. Nuo tos 1909 m. datos rusų baletas pra-dėjo vyrauti baletu pasaulyje. Diagilevo dvarų vietoje dabar smėkšo problematiškas išseivškosios pašalpos milijonas, apie kurį visai konkrečiai kalba Lie-tuvių Fondo valdybos sekreto-rius. Gal tiksliau būtų tą mili-joną paskirti lietuvių literatū-ros vertimui į anglų kalbą. Ta-da lietuvių literatūra pakeltų bures į "tarptautinius vande-nis", jeigu įtikintų pasaulį savo meniškumu. Pagaliau galima įsteigti "Lithuanian Review", analogišką "Russian Review", leidinį kas trejetą mėnesių įdo-miai pakalbanti savo specifinė-mis temomis. . .

Dramaturgas Kostas Ostraus-kas šiame mini-simpoziume tvir-tina, kad "gerų norų negana", kad lituanistinės studijos šiame krašte neturinės perspektyvų. Todėl taria jis: "Snektos šiuo reikalu tėra tik entuziastingas pilstymas iš tuščio į kiaurą".

Kai "Ateities" puslapiuose pasigirdo šis įdomus ginčas, prisimintina Horacijaus išmintis: "Grammatici certant et adhuc sub iudice lis est" (kai moksl-i-ninkai pešasi, ginčą turi spręsti teisėjas).

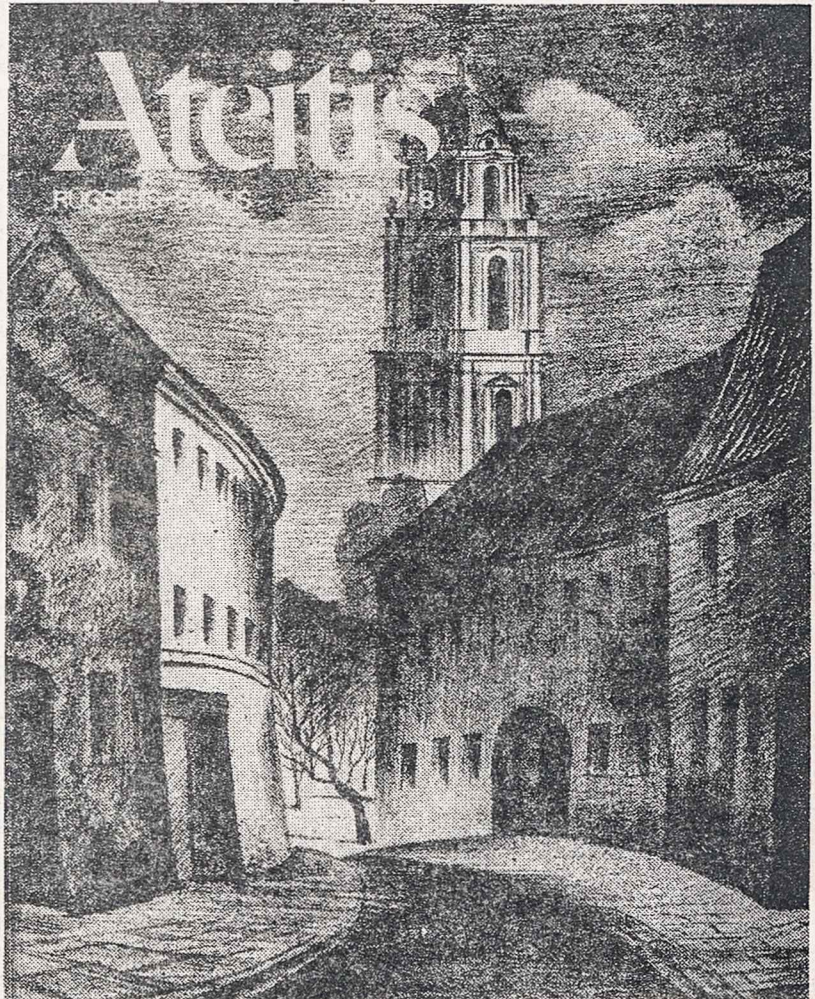
Maceinos mintys

Idiomų svarstybų būdu šis "Ateities" numeris pateikė An-tano Maceinos studijos "Evan-gelija ir kultūra" fragmentą. Tai "Evangelija ir kultūros sa-varankiškumas". Apie Maceinos tezes pasisako St. Barzdukas, kun. Eugenijus Gerulis, kun. Feliksas Jucevičius, K. Skrups-kelis ir sesuo Ona Mikailaitė.

Si konfrontacija virto kietu Maceinos teigimų vertinimu. Kun. E. Gerulis primena Macei-nai homocentrizmo pavojų. St. Barzdukas abejoja Maceinos naudoto tyrimo metodo tikslu-mu. Kun. F. Jucevičius mano, kad tarp kultūros ir religijos nėra priešingumo. Sesuo O. Mi-kailaitė atsargiai palietė kultū-ros autonomiškumą, nesuderina-mą su krikščionybės doktri-na.

Sis žurnalo skyrius — geros mąstymo pratybos, mobilizuojančios medžiagą paskaitoms ateitininkų susirinkimuose.

Sis "Ateities" numeris netgi gundo pasakyti, kad dvigubas numeris visad bus imponantiš-kesnis ir turiningesnis už eilinį, viengubą.

Ateitis

All Languages Service

NOTARIZUOTI VERTIMAI

IR VERTEJAVIMAS PER 70 KALBŲ

361-0303

SUITE 1105, 67 YONGE STREET, TORONTO, ONT. M5E 1J8

• "TEVISKES ZIBURIJ" metinė prenumerata nuo 1979 m. sausio 1 d. — \$14. Naujiem prenumeratoriam — \$10.

PAVĖRGTOJE TĖVYNĖJE

PARTIZANO TEISMAS

Vytautas Žeimantas "Tiesos" 1979 m. lapkričio 27 d. laidoje paskelbė ilgą pranešimą apie buvusio partizano Boleslovo Lizūno teismą Vilniuje. Pasak jo, B. Lizūnas, gimęs Ukmergės rajono Mišniūnų kaime, 1944 m. pabaigoje buvo mobilizuotas į Raudonąją Armiją, Apmokytas prie Polocko, 1945 m. pavasarį, karui baigiantis, buvo pasiųstas į kautynes prie Liepojos, bet pabėgo iš kariuomenės ir tapo dezertyru. Tais pačiais metais B. Lizūnas įsijungė į partizanų grupę, veikusią Ukmergės bei Širvintų rajonų Keičiūčių, Lukošūnų, Bastūnų, Kriaunų, Rubikonių, Lelikonų kaimų apylinkėse, gavęs Špoko slapvvardį. Ešą jį, pas tėvus Keičiūčių kaime besislapstantį dezertyrą, surado ir į savo gretas įsijungė prisėkino partizanai — Jočys (slapyv. Plaktukas), Čepas (Dešant), Aukštakojis (Briedis), Škebas (Varna). Partizanų eilėse praleidęs vienerius metus, B. Lizūnas pasitraukė, gavo suklaidotus dokumentus Boleslovo Karaliūno vardu. Dažnai keitė darbu vietas, kol pagaliau buvo surastas Klaipėdos rasių mazgo, kur dirbo ūkvedžiu. Apskiausiojo teismo bylą kolegijs, teisusią B. Lizūną, sudarė: to teismo pirmininkaujantis narys Jonas Jasilevičius, liaudies tarėjai — lengvosios pramonės ministerijos kanceliarijos viršininkė Tamara Bartusevičienė, Vilniaus baldų projektavimo biuro skyriaus vedėjas Alfonsas Ivanauskas. Kaltintojų buvo vyr. teisinis patarėjas Jurgis Bakucionas, gynėju — advokatas Kazimieras Bieliauskas. B. Lizūnas prisipažino dalyvavęs kaikiuriose partizanų operacijose, bet sakėsi nenušovęs nė vieno asmens. Teismas jam paskyrė laisvės atėmimą 15-ka metų su jo turto konfiskavimu. Šį kartą buvo išsiversta be tokiom bylom įprastoms mirties bausmės. Tačiau ir 15-kos metų bausmė yra per griežta, nes ji liečia įvykius prieš 34 metus, labai trumpą B. Lizūno partizanavimą.

IDOMIOS DETALĖS

V. Žeimanto reportažas "Atpildas" mums yra įdomus liudininkų atskleidžiamomis detalėmis apie partizanų kovas su sriabais 1945 m. Pirmiausia tenka atkreipti dėmesį į Širvintų rajono Kriaunų kolchozo narę Veroniką Murauskienę, teigusią, kad B. Lizūnas su kitais partizanais įsiveržė davęs į trobą, reikalaujantys maisto bei drabužių, kai iš sovietinės kariuomenės grįžo jos brolis Petras Murauskas. Skaitai tokį V. Žeimanto pranešimą ir stebiesi, kaip ištekejusios sesers Murauskienės pavarde galėjo sutapti su jos brolio Murausko pavarde. Negi ją būtų vedęs pats brolis? Apie B. Lizūno bei partizanų įsiveržimus taipgi kalbėjo ir anuometinė Bastūnų kaimo gyventoją Emiliją Trotienę, kaltindama, kad jie jėga imdavo maistą ir išsidangindavo. Antanas Pečiulis, dirbęs vyr. buhalterio pavaduotoju šešiolėlių sovchoze, įsismaginęs peršoka į B. Lizūno partizanavimą neličiančias 1948 m., kai Grinio (Vanago) vadovaujami partizanai ištuštino sovchozų priklausiusią spirito varklą, pasikinkė arklius ir pabėgo miškan. Širvintų rajono Dzeržinskio kolchozo nario Vinco Pliuškės teigimu, vieną 1945 m. gegužės naktį partizanai išsivedė ir susaudo jo seserį Zofiją Pliuškaitę — Gavėnių apylinkės vykdomojo komiteto sekretorę. Tą pačią naktį buvo suaudytas ir gavėniškis Aleksas Bartaska, ešes Motiejūnų apylinkės vykdomojo komiteto pirmininko pareigas. 1946 m.

vasario 13 d. panašaus likimo susilaukė Kiauklių apylinkės tarybos pirm. Alfonsas Kanapienis. Šios trys pavardės liudija, kad partizanai mirties bausme baudavo su sovietine valdžia susijusius pareigūnus kaimuose.

STRIBŲ AUKOS

Iš liudininkų pareiškimų B. Lizūno teisme taipgi paaiškėjo, kad nuo partizanų nemažai nukentėdavo už sovietinę santvarką kovoję sriabai, kompartijos vadinami liaudies gynėjais, kai tuo tarpu Lietuvai laisvės siekčius partizanus ji yra apšaukusi banditais. Teisme liudininkais dalyvavę buvusieji sriabai — Leopoldas Martusevičius, Steponas Zigota ir Antanas Gušcia prisiminė 1945 m. gegužės 16 d., kai sriabai buvo pakviesti į Gavėnių kaimą, kuriame šeimininkavo partizanai: "I Gavėnius mūsų atvyko nedaug — tik 12. Sugulėme prie kaimo. Keturi vyrai buvo pasiūti prie miško, kad užkirstų banditams kelią į mišką. Nespaėjo jie prieiti miško, kai banditai pradėjo šaudyti. Tą kartą susisauėme su banditais žuvo keturi liaudies gynėjai — Mečišlovas Pikiūnas, Ignas Salkauskas, Petras Romaška ir Juozas Lipkeičis..." Dar skaudesnė nesėkmė žvelvos sriabus ištiko 1945 m. liepos 27 d. Masilių kaime, kur partizanai buvo sušaudę Augustą Markauską. I Masilių kaimą sriabus vedė pas juos atbėgęs pastarojo sūnus Julius Markauskas. Želvos sriabai netikėtai pateko į partizanų pasalas. Dvi valandas trukusios kautynės tada žuvo sriabai — Alfonsas Čepas, Kazys Biliauskas, Jonas Gaidelis, Pranas Glasinskas, Kazys Matijosiū, Sergejus Jarmolenka, Benediktas Nedveckas, Mečišlovas Šnira, Modestas Virbalas, Julius Žagelis ir sriabus Masilių kaiman vedęs Julius Markauskas. Šiai partizanų kovai su sriabais vadovavo Povilas Švelnikas iš Lelikonų kaimo, žinomas Voldemaro slapvvardžiu, o dalyvių eilėse buvo ir B. Lizūnas. Tie V. Žeimanto reportaže iš teismo salės paskelbti liudininkų pareiškimai bent iš dalies mums atskleidžia partizanų kovas kaikiuriose Ukmergės ir Širvintų rajonų kaimuose 1945-46 metais.

SENASIS PASTAS

Pagal architekto S. Manomaičio projektą Klaipėdoje buvo atnaujintas XVIII š. pastatas, kuriame XX š. pradžioje savo palatpas turėjo ryšių kontora. Pastato vidaus įrenginius suplanavo architektas G. Svinskis, originalius baldus pagamino Plungės "Minijos" staliai. Atnaujintame pastate vėl įsikūrė pašto įstaiga, turinti senovishką antspaudą su dviem rageliais ir pora arklių, tempiančių karieta. Klaipėdiečiai restauratoriai ruošia atnaujinti žvejų gatvės pastatus, jūrų prekybos uosto rajoną, teatro aikštę ir geležinkelio stotį.

PANEVŽIO "KALNAPILIS"

"Kalnapilis" alaus darykla gamina ir 15 pavadinimų vaisvandenių. Naujausias jos gėrimas — limonadas "Saltukas", turintis mėtų skonį. Didelę paklausą turi ir mineralinis vanduo "Likėnai". Šiaurinėje Panevėžio dalyje darba pradėjo autoremontu gamykla, vadovaujama Anzelmo Matelionio. Per tris pirmuosius 1979 m. ketvirčius gamykloje buvo atremontuotos 477 automašinos. Pilną imonės pajėgumą pasiekus po poros metų, joje kasmet bus galima atremontuoti po 2.000 sunkvežimių ir lengvųjų automobilių.

V. Kst.

Koplystulpis Lietuvoje, Skuodo apylinkėje, liudija dabartinę krašto kanciją

Hamiltono Lietuvių Sporto Klubas

"Kovas" visus maloniai kviečia
sausio 11, penktadienį,
7.30 v. vakaro į

LAIMĖS

VAKARĄ

787 Barton St. & Lottridge
(Glassworkers' Union Hall).
Kaina asmeniui — \$12,
porai — \$20
Bufetas, nemokamas baras

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į mūsų

tradicinį BALTŲ

ZUIKIŲ

Ivairūs gėrimai. Silta stumbriena, briediena ir kitokia žvėriena. Staliukų loterija. Taurių įteikimas geriausiems šauliams ir žvejams. Meninę programą atliks žinomoji Kanados trijulė: V. Verkaitis, R. Strimaitis ir J. Govėdas. Sokiai ir linksmoji dalis, grojant "Rococz" orkestrui. Pradžią — 18.30 v. Meninė dalis — 20 v. Įėjimas — \$4.00, studentams ir pensininkams — \$3.00

Hamiltono Lietuvių Žuklautojų ir Medžiotojų Klubo Giedraitis valdyba

Sausio 26,
šeštadienį,
Hamiltono,
Jaunimo
Centro
salėje

HAMILTON

VYSK. M. VALANČIAUS MOKYKLA

Kalėdų eglutę surengė gruodžio 16, sekmadienį, Jaunimo Centre, su įdomia programa, kurioje jaunieji savo svečiams giedojo, šoko, deklamavo ir vaidino. Čia maitėi vaidinimėli "Kas atsitiktų, jei Kalėdų senelio stiriukai susirgtų?", kurį atliko mokytojų L. D. Lukavičiūčių ir D. Pajarskaitės paruošti žemesniųjų skyrių mokiniai. Mokyk. M. Kalvaitienės septyniokai suvaidino "Kalėdų papročius", o mokyk. Ant. Mikšienės dešimties skyrius, apsiėmęs piemenimis ir karaliais, atliko "Dovanos kūdikėliui" montą. Mokyk. G. Repčienės ir A. Krivinskaitės mažosios šokėjos pasako snaičių šoki, o žaislų šoki atliko VI sk. mokinės. Tarp tų vaidinimų buvo daug deklamacijų ir giesmių. Giesmės paruošė dainavimo mokytoja Sandra Babeckaitė. Prie muzikinės dalies prisidėjo ir Ald. Matulienė su savo kanklininkėmis. Šią mokyklos tradicinę Kalėdų šventę pradėjo tų metų komiteto pirm. B. Mačys, pasveikindamas visus ir pranešdamas vaikams apie Kalėdų senelio atvykimą. Atvykęs Kalėdų senis (Alg. Ausros) papasakojo vaikams visas naujienas iš okupuotos Lietuvos, kurios buvo gana liūdnos, ir papasė visus gerai išmokyti lietuviškai. Po programos jis visus apdovanojo skanumynų prikrautais dovanų maišais. Programą užbaigė mokyklos ved. K. Mileris, prašydamas tėvus būti liuanistinės mokyklos pagalbiniais mokytojais, nes be jų pagalbos mokyklai nėra įmanoma išmokyti vaikų lietuvių kalbos. Visi dalyvavusieji buvo pavašinti tų metų komiteto ponų paruošta skania užkanda. Ta proga gerieji H. D. Švažai vaišėms padovanojo 10 tuzinų spurgų.

ALFONSIUS KALMATAVICIUS McMaster universiteto klinikoje padarė sunki vidurių operaciją. Dabar ligonis yra pervežtas į Henderson ligoninę tolimesniai gydymui.

VIESBUTĮ "GRANADA" nupirko Alf. Kybartas ir J. Adomauskas. Jie abu anksčiau jau yra turėję viesbutį ir tame versle turi gerą patirtį.

IS LIETUVOS pas B. A. Juozapavičius šešias savaites viešėjo Alf. Juozapavičiaus brolis.

"TRI REALTY LTD." bendrovė, kurios skelbimus dažnai matydavome lietuviškose leidiniuose, dabar įsijungė į kitą nuosavybų pirkimo — pardavimo bendrovę "Edwards and Pauls Ltd.", kurios būstinė yra 558 Concession St. Ten dirba keletas lietuvių.

SUSIZIEDAVO Kristina Parėstytė su Viktoru Naku iš Detroito. Kristina Toronto universitete baigia ruošti daktarą iš rusų kalbos, o Viktoras Vašingtono universitete pradeda ruošti daktarą iš politinių mokslų. Vestuvės numatytos ateinančių rudenį. Kita A. Br. Parėstytės dukra Irena — Mrs. Lapointe susilaukė sūnaus, kurį pakrikštijo Mato vardu. K. M.

BRONIUS IR KONSTANCIJA KAMINSKAI

Is Saul St. Marie atsikėlė gyventi į Hamiltoną. Čia jie išgijo gražius namus ant kalno. 1979 m. gruodžio 9 d. A. Kežinaitienės iniciatyva jiems buvo suruoštos sutiktuvės — iktuvės. Iš arti ir toli suvažiojo apie 70 giminių ir draugų palinkėti naujai atsikėlusiems geros sveikatos ir ilgų metų Hamiltono. B. ir K. Kaminskai Kanados šiaurėje išgyveno per 30 metų. Užaugino dvi dukras. Vyresnioji Aldona gyvena Hamiltono — abu su vyru mokytoja ir auginu sūnų. Jūrėtė, gavusi daktarės laipsnį Prancūzijoje, dėsto prancūzų kalbą Kingstono universitete. Dalyvis

PADĖKA

Hamiltono teatras "Aukuras", savo 30-ties metų sukakties išvakarėse, jaučia pareigą viešai padėkoti už dovanas: Hamiltono lietuvių bankeliui — \$100, Kanados lietuvių Fondui — \$100, Toronto lietuvių Namams — \$100, buvusio Hamiltono Lietuvių Namų Kultūros Fondui — \$250. Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkojame. "Aukuras"

London, Ontario

LONDONISKIŲ ir kitų lietuvių, pažįstančių Rudžio ir Ellie Vilembrekų šeimą, Kalėdų švenčių džiaugsmingą nuotaką priblėsino jų plačios šeimos gėdulas, Kūčių išvakarėse Toronto mirus Rudžio ilgesnį laiką sirgusiam tėviui Vilniui Vilembrekui. Daugeliui stipriau įsikūrusiems ar augtines pozicijas užimantiems lietuviams pasitraukus iš bendruomeninių ar parapajinių lietuviškos veiklos darbų, aukų, įsipareigojimų, vien pastenkinant. Turty su rezidencijomis gausumui, Vilembrekų šeima yra rita išimtis. Jie tik 1979 m. pradžioje įsikūrė Londone ir įsijungė ne vien žymiosioms aukoms, bet realiausiai, laiką grobiančiais ir bepalniais darbas į lietuvių bendruomeninės, tautinės ir tikros krikščioniškos sąmonės ugdyimą. K.

St. Catharines, Ont.

SOVIETŲ KALINAMO Lietuvos kovotojo Balio Gajausko vardą įrašė į Kanados Lietuvių Fondą hamiltonietis Br. Grajauskas, įteikdamas \$300 per šiu eilučių autorij. Simo Kudirkos nelaimės atveju, kai šis buvo sovietų pagrobtas iš amerikiečių laivo, tas pats Br. Grajauskas įteikė LKF \$200.

Sovietams antrą kartą okupavus Lietuvą, B. Gajauskas buvo jaunas moksleivis. Matydamas sovietų žiaurumą, paliko mokyklos suolą ir išėjo pas miško brolius. 1948 m. B. Gajauskas jonavičė rusų Mikalčionas buvo sušautas Šiaulių mieste ir per suėmimą pats žuvo susisauėdyme, kuriame B. Gajauskas gynė sūno užpuolikų. Už tai buvo nuteistas 25 metams griežto režimo sibiriniame lageryje.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitolas — virš \$14,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 12%
term. depozitus 1 m. 12 1/4%
term. depozitus 3 m. 11 1/2%
pensijų fondo 11 1/2%
IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 13 1/2%
asmenines paskolas 14%

TALKA

Sault Ste. Marie, Ontario

TAUTOS FONDUI 1979 m. aukovo po \$25: J. Meškys, Vytautas Skaržinskas; \$20: J. Malskis, V. Mockus. \$10: A. Balčiūnas, S. Druskis, R. Galinienė, H. Matijosiū, J. Puteikis, A. Skaržinskas, A. Skaržinskas, J. Skaržinskas, A. Vanagas, J. Valas, J. Zebraitis; \$7: V. Kramilius, V. Valutis; \$5: N. Aukštikalnis, V. Cotte, P. Čypas, B. Dabulskis, J. Duoba, R. Gasperas, R. Galinytė, Ig. Girdzevičius, V. Goldbergas, S. Grigelaitis, V. Jakumaitis, B. Kaminskas, J. Kvasčiūskas, S. Kvasčiūskas, V. Liūdavičius, A. Motiejūnas, A. Motuzas, A. Petronis, G. Poderys, V. Poškus, P. Puteikis, J. Skardis, vr., J. Skardis, jn., K. Slyžys, B. Švilpa, A. Zemaitis. \$3: J. Okmanas, P. Umbrasas; \$2: S. Gronskis, J. Pareigienė, Vincas Skaržinskas, A. Trakinskas, P. Umbrasas, V. Žurauskas. Iš viso surinkta \$362. Visiems aciū. Igaliojinė J. Gasparienė

• NAUJAM prenumeratoriui "Tėviškės Žiburiai" — tik \$10 metams. Reguliari prenumerata — \$14.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronto

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV VALSTYBĖS DEPARTAMENTE 1979 m. lapkričio 28 d. lankėsi kadencija baigiančios JAV LB krašto valdybos pirm. A. Gečys, visuomeninių reikalų tarybos pirm. A. Mačiulaitė-Zerr, PLB ir JAV LB valdybų ryšininkas Vašingtone A. Gureckas ir adv. E. Raskauskas, žymus Lietuvos vyčių veikėjas Vašingtone. Jūs priėmė Baltijos valstybių skyriaus viršininkas T. Longo. Pagrindinis dėmesys šiam susitikime teko diplomatinės Lietuvos tarnybos tęstinumo klausimui JAV. Šiuo reikalu JAV atstovų rūmuose yra pasiūlyta atstovo Ch. F. Dougherty rezoliucija nr. 5407, reikalaujanti finansinės paramos Lietuvos atstovavimui Jungtinėse Amerikos Valstybėse. JAV kongreso atstovų rūmų užsienio reikalų komisijos pirm. C. J. Zablockis šios rezoliucijos reikalą jau kreipėsi į JAV valstybės departamentą, norėdamas paspartinti rezoliucijos priėmimą. Jos įgyvendinimas betgi pareikalaus nemažų pastangų. Šiuo metu rezoliuciją remia 16 atstovų rūmų narių. JAV LB pareigūnai pasikalbėjime su T. Longo Baltijos valstybių skyriui padovanojo šešis "Encyclopedia Lituanica" tomus.

SOL. V. DAUNORAS IR PLYTA. Čikagoje ir kaikiuriose kitose JAV vietovėse koncertavo tarptautiniame dainininkų konkurse Tulūzoje aukso medalį laimėjęs Vacys Daunoras. Jo koncertus išgarsino atviri laiška, paskelbti išeivijos spaudoje, kuriais V. Daunoras prašė kompartijos leidimo išvykti iš sovietų okupuotos Lietuvos. Juose buvo skundžiamasi, kad jį skriaudžia naujasis Vilniaus operos ir baletu teatro direktorius V. Noreika, kad jam tėra paliktas tik dainavimo dėstymas Vilniaus konservatorijoje. Savotiška staigmena buvo V. Daunoro netikėtas atvykimas koncertams į JAV su pianistu R. Bekioniu. Atrodė, kompartija šiam gincė nutarė siekti propagandinės naudos, kurią ir dangaus augštybės išsklė "Naujienu" redaktorius M. Gudelis ir nel "Sandaron" nušokusį į dainininkes kadaise jaunystėje pretendavusį B. Kemežaitį. "Naujienuose" su pasigardžiuoju rašoma, kad V. Daunoro koncertą Čikagoje piktavio išeivijos skaldymo nusiganėd lietuvių. Tarp tų piktininkų minimas gydytojas Vytautas P. Dargis, nubaštes piktavimo užbaigsa savo pokalbiu su policijos kapitonu. Jis yra vienas žymiausių reorganizuotos JAV LB veikėjų, įeigu tą veiklą iš viso būtų galima vadinti veikla. Koncerto metu Čikagos Jaunimo Centro langa išdaužė kažkokio "superpatrioto" paleista plyta, nepataikiusi nei į sol. V. Daunorą, nei į jo palydovą pianistą R. Bekionį, bet sukelusi triukšmą erzeli. "Naujienu" redakcijos pastaba apgailestauja langa išdaužymą Jaunimo Centre, bet jį pabrėžia, kad plyta į tą nelemtą langą galėjo paleisti patys savininkai — Tėvai jėzuitai. "Naujienu" vedamuosiuose keistai nuskamba priekaištai V. Daunorui, kad jis ir JAV būtų galėjęs atvykti su visa savo šeima, nepalikdamas įkaitų sovietų okupuotoje Lietuvoje, jei būtų parodęs didesnę užsispyrimą.

LIETUVIŲ MOKYTOJŲ SAJUNGA Čikagoje savo metiniame narių susirinkime 1979 m. gruodžio 2 d. valdybą išrinko: pirm. — Magdaleoną Šulaitienę, vicepirm. — Apolinarą Bagdoną, sekr. — Bronių Gelazį, išd. — Burneikienę, parengimų vadovė — Rožė Kriaušienė.

LITUANISTINE MOKYKLA Arvydo Jurašiaus pastangomis buvo atgaivinta Denveryje, Kolorado valstijoje. Pamokos vyksta jo namuose. Didžiąją moksleivių dalį sudaro tautinių šokių grupės "Rūta" nariai. A. Jurašius yra atsargos kapitonas, baigęs žymiąją West Point karo akademiją. Lituanistinę mokyklą remia LB Kolorado apylinkės valdyba, vadovaujama pirm. Stepo Steikūno.

BALTIEČIŲ KILMES STUDENTAI turi savo klubą Illinois universitete Urbanoje. Jam priklauso 3 estai, 5 latviai ir 14 lietuvių. Valdysbos pirmininku yra latvis Andrej Bocek, vicepirmininku ir išdinkinku — Vytenis Rasutis, sekretore — Laura Narytė.

BRAZILIJA 1979 M. VASARIO 16 DIENĄ Sao Paulo mieste buvo įsteigtas 32 narius turintis jaunimo choras "Volungė", kuriam vadovauja 21 metų amžiaus pianistė Kristina Valavičiūtė. Choro įsteigimas buvo paties jaunimo idėja, maloniai nustebinusi šios kolonijos vyresnio amžiaus lietuvių. "Volungė" šiandien yra dažna programų atlikėja įvairiuose lietuviškuose renginiuose. 1979 m. gruodžio 1 d. "Volungės" dainininkai turėjo savo linksmapakartį, kuriame dalyvavo visas lietuviškasis Sao Paulo jaunimas — apie 200 asmenų. "Mūsų Lietuvos" savaitraštėje džiaugiamasi šešias valandas trukusiais šokiais — polkais, valsais, diskoteka. "Volungė" yra įsipareigojusi atlikti programą Vasario 16 minėjime Rio de Janeiro mieste.

Brazilija

1979 M. VASARIO 16 DIENĄ Sao Paulo mieste buvo įsteigtas 32 narius turintis jaunimo choras "Volungė", kuriam vadovauja 21 metų amžiaus pianistė Kristina Valavičiūtė. Choro įsteigimas buvo paties jaunimo idėja, maloniai nustebinusi šios kolonijos vyresnio amžiaus lietuvių. "Volungė" šiandien yra dažna programų atlikėja įvairiuose lietuviškuose renginiuose. 1979 m. gruodžio 1 d. "Volungės" dainininkai turėjo savo linksmapakartį, kuriame dalyvavo visas lietuviškasis Sao Paulo jaunimas — apie 200 asmenų. "Mūsų Lietuvos" savaitraštėje džiaugiamasi šešias valandas trukusiais šokiais — polkais, valsais, diskoteka. "Volungė" yra įsipareigojusi atlikti programą Vasario 16 minėjime Rio de Janeiro mieste.

BRAZILIJOJ LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ 1979 m. pradžioje išleido A. D. Petraičio ir L. Jodelytės-Butriavičienės paruoštą portugalų-lietuvių kalbų žodyną, kuris yra skirtas šeštadienišioms lietuvių mokykloms. Jo apimtis — apie 5.000 žodžių, kalna — 50 kruzeirų, tiražas — 1.000

Argentina

I MOTINOS DIENOS MINĖJIMĄ 1979 m. spalio 26 d. lietuvių pakvietė "Nemuno" draugija Berisso mieste. Už gyvas ir mirusias motinas buvo atlaikytos pamaldos Krikščionių Pagalbos šventovėje. Programą draugijos salėje atliko vaikų choras, vadovaujamas C. Cezario, ir tautinių šokių grupė "Skaidra". Motinoms skirta žodį tarė A. Dulkė. Visus minėjimo dalyvius pasveikino iš Buenos Aires atvykęs P. Gudelevičius.

Australija

JAUNIMO GAUSA PASIZYMEJUSI VAKARĄ 1979 m. gruodžio 9 d. surengė Sydnejaus tautinių šokių grupę "Sūkury", vadovaujama Marinos Cox. Šiame neeiliniame vakare dalyvavo apie 60 grupės narių, pradedant vaikais ir baigiant 20 metų amžiaus jaunuliais.

LIETUVIŠKOJI MELBURNO MOKYKLA specialiu vakaru paminėjo sidabrinę savo veiklos sukaktį. Vedėjas P. Baltutis džiaugėsi, kad šios mokyklos auklėtiniai dabar jau yra įsijungusieji į kultūrinį bei visuomeninį lietuvių gyvenimą. Tasmanijon išvykusio mokyklos globėjo kun. Pr. Vaserio vardu kalbėjo kun. Pr. Daukyns. Australijos Lietuvių Katolikų Federacijos vardu sveikino pirm. V. Laukaitis, Australijos Lietuvių Fondo vardu — J. Tamošiūnas.

LIETUVIŠKĄ SEIMĄ SYDNEJUEJE sukūrė Ramunė Marija Janušaitytė ir Ričardas Badauskas. Jiedu susipažino III-jame Pasaulio Jaunimo Kongrese P. Amerikoje ir užmegztus ryšius atnaujino VI-joje tautinėje skautų stovykloje Australijoje. Jungtinių apėigas atliko kapeilėnas kun. P. Butkus. Lekciją skaitė jaunoo mama E. Badauskienė ir jaunosios tėvelis žurnalistas J. Janušaitis, atvykęs iš Čikagos. Jaunoji yra baigusi augstinąją lituanistinę Čikagos mokyklą, studijavusi muziką pas kompoz. D. Lapinską.

AUSTRALIJOS MIN. PIRM. M. FRASERIS, sirges ilgesnį laiką, pertvarkė savo ministerijų kabinetą. Imigracijos ir etninio reikalų ministerijai jis paskyrė Macpheę, pakeitęsį McKellara, kuris dabar gavo sveikatos ministeriją.

Britanija

LIETUVIŲ SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS Britanijos skyriaus suvažiavimas įvyko Mančesterio lietuvių klube 1979 m. lapkričio 10 d. Pirmininkavo K. Tamošiūnas, sekretoriavo S. Lauruvėnas. Buvo aptarti svarbesnieji pasaulio įvykiai ir lietuviškoji socialdemokratų veikla. Priimta rezoliucija, raginanti lietuvius laikytis vienybės ir solidarumo kovoje už Lietuvos laisvę. Suvažiavime taipgi nutarta užmegzti artimesnius ryšius su Britanijos darbiečių partija bei kitomis britų organizacijomis, kurios pritaria mūsų tautos laisvės kovai. Naujon socialdemokratų valdybą išrinkti: pirm. K. Tamošiūnas, vicepirm. A. Pūpelis, I sekr. J. Vilčinskis, II sekr. S. Lauruvėnas ir išd. A. Vigelskis; revizijos komisijon — L. Puras ir A. Stankevičius. Pareikšta padėka iš išdinkinkų pareigų pasitraukusiam Viktorui Motizai.

TRADICINIAME BALTIEČIŲ MOTERŲ BAZARE 1979 m. lapkričio 24 d. dalyvavo Londono lietuvių moterų labdaros sambaris "Dainava". Atidaromąjį žodį tarė Joyce Pearce, pokario metais lankiusi pabėgėlių stovyklav V. Vokietijoje. Ten ji susipažino su penkionis latvieteis, kurias pasikvietė Britanijon ir suteikė joms pradinę globą. Šiuo metu J. Pearce yra atsidėjusi labdarai, išlaiko apie 70 labdaros namų. Lietuviškame baltiečių moterų bazaro skyriuje darbuotai tautiniais drabužiais pasipuošusios J. Kerienė ir M. Varkalienė.

D. BRITANIJOS LIETUVIŲ SAJUNGOS SKYRIUS Maidenheade savo arbatėlė suruošė 1979 m. lapkričio 18 d. Lietuvos vaizdų skaidres rodė S. Lenkevičius, o garsinį filmą, užfiksuosvį IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese surengtą lietuvišką vestuvių vakarą — E. Sova. Buvo platinama kun. M. Bourdeaux neseniai išleista knyga "Land of Crosses" ("Kryžių šalis"), kurios greit pritrūko. Teko sudaryti ilgą naujai užsisakančiųjų sąrašą.

Italija

VATIKANO RADIJAS 1979 m. gruodžio 1 d. pradėjo transliuoti specialias laidas Lietuvių jaunimui. Šiom laidom yra skiriamas reguliarius šeštadienio pusvalandis 8.45 v.v. Lietuvos laikui. Laidos yra paruoštos augstinųjų klasių moksleiviams. Tikimasi, kad jomis susidomės ir kitos jaunimo grupės.

Vokietija

VLB SCHWETZINGENO APYLINKĖ naujon valdybą išrinko pirm. Joną Vitkų, sekr. Kęstutį Jankevičių ir išd. Antaną Turlą. Revizijos pareigą patikėtą Adomui Užulnėčiui ir Vilniui Kureiui.

LIETUVIŲ SARGYBĄ KUOPA nr. 8591 pensijon išleido Miką Miliauską, atitarnavusį 28 metus. Kuopos sekretore pradėjo dirbti Vasario 16 gimnazijos moksleivė Lolita Kudrikaitė, Simo Kudirkos dukra.

Mūsų bendro darbo dalininkui ir
buvusiam spaustuvės vedėjui šio
savaitraščio kūrimosi laikotarpyje

A.A. KAROLIUI RUSINUI

baigus žemiškąją kelionę, reiškiamo nuoširdžią
užuojautą jo šeimai bei artimiesiems Š. Amerikoje
ir Lietuvoje —

"TEVIŠKĖS ŽIBURIAI"

MIELAM BENDRADARBIUI

A+A

KAROLIUI RUSINUI

iškeliavus amžinybėn, jo žmoną ALDONĄ, dukrelę
LIUDĄ, sūnų MARIJĄ bei kitus gimines nuoširdžiai
užjaučiame —

Kun. Pr. Gaida

G. J. Kaknevičiai

Vyt. Kastytis

L. G. Kurpiai

S. J. Andruliai ir šeima

I. H. Petkai

G. V. Balčiūnai

B. S. Prakapai

F. V. Urbonai ir šeima

A+A

KAROLIUI RUSINUI

mirus, jo žmonai ALDONAI, dukrai LIUDAI, sūnui
MARIUI, visiems giminėms bei artimiesiems rei-
škiamo gilią užuojautą —

Eglė, Algis, Vladas Kobelskiai

Jūratė ir Jonas Platakiai

A+A

KAROLIUI RUSINUI

mirus, jo žmoną ALDONĄ ilgametę choristę, dukrą
LIUDĄ, sūnų KAROLIUI nuoširdžiai užjaučiame —

Lietuvos Kankinių
parapijos choras

A+A

VILIUI VILEMBREKTUI

palikus šį ašarų klonį,

jo sūnų, uolųjį KLB Londono apylinkės valdybos nari
RUDĮ, jo motiną, žmoną ELLĘ, CINDY, RUDĮ, jn.,
bei visus šeimos narius nuoširdžiai užjaušdami, giliai
tikime, kad VILIUS, pakeliui į užgimusių Kristaus
pažadėtą šviesųjį Naujo Gyvenimo uostą, neaplei-
džia Jūsų.

KLB Londono apylinkės valdyba
V. Dragūnas, E. Petrauskas
D. Černius, R. Miškinytė

A+A

IRENAI PRANEVIČIENEI

mirus, jos vyrui MEČISLOVUI ir giminėms reiškiamo
nuoširdžią užuojautą bei kartu liūdime —

Aldona, Petras ir Algis Vilučiai

A+A

MARIJAI RUKŠIENEI

Lietuvoje mirus, sūnui STASIUI ir jo šeimai rei-
škiamo gilią užuojautą —

Toronto Lietuvių
Golfo Klubas

A+A

MARIJAI RUKŠIENEI

Lietuvoje mirus,

sūnams JONUI, BALIUI, STASIUI su šeimomis ir jų
artimiesiems Lietuvoje reiškiamo nuoširdžią
užuojautą —

K. Batūra

A. Juzukonis

Br. Mackevičius

KLB Otavos apylinkė, minėdama savo veiklos 25-metį, surinktą dokumentinę medžiagą perdavė valstybiniam Kanados archyviui. Iš kairės: šeštadieninės mokyklos mokytoja ALĖ PASKEVIČIENĖ, vyriausias archyvo vedėjas dr. SMITH, inž. ALBINAS PASKEVIČIUS, ilgametis apylinkės pirmininkas, sutelkęs archyvinę medžiagą, GENIUS PROCUTA dabartinis apylinkės valdybos pirmininkas

Kaip buvo surašinėjami gyventojai?

Rašo Lietuvos pogrindžio "Aušra" 15-tame numeryje

1979 m. sausio mėn. Tarybų Sąjungoje įvyko visąsąjunginis gyventojų surašymas.

Šis surašymas vyko tam, kad atskleistų įvykius per 20 metų (nuo 1959), gyventojų pasikeitimų ir padėtų pagerinti ekonominį planavimą. Stengiamiesi išbristi iš planavimo bėdų, TSKP vadovybė ir jos ekonominiai organai griebsi įvairiausių priemonių.

Tačiau šio TSRS gyventojų surašymo rezultatai taip pat bus panaudojami ideologiniam Tarybų Sąjungos tautų spaudimui. Visų pirma jis liečia vadinamąją koncepciją apie "TSRS tautų suartėjimo procesą" ir vieną tarybinę tautą. Bus stengiamasi įrodyti, kad per dvidešimt metų šis tautų "suartėjimo" procesas dar labiau sustiprėjo. Klastoti duomenys tą darbą palengvins.

Jau prieš surašymą šito buvo mokoma. Surašinėtojams buvo nurodyta, jog prie punkto "gimtoji kalba" esančioje grafoje "nurodyti, kurias kitas TSRS tautų kalbas gerai moka" reikia įrašyti rusų kalbą šioms asmenims: 1. vaikams nuo 7 metų... 2. suaugusiems, kurie ją menkai temoka; 3. kurie moka ir kitas TSRS tautų kalbas, nurodyti tik rusų kalbą; 4. kurie prieštarauja, kad jiems būtų įrašyta rusų kalba, jiems nematant įrašyti rusų kalbą, ypač kurie baigė tarybiniais metais vidurinę mokyklą, technikumą, augstąją mokyklą ir panašiai. Patys žmonės, ypač inteligentai, nesutikdavo, kad surašinėtojai žymėtų jiems ar jų vaikams rusų kalbą. Pasitaikė, kad rusų kalbos "nemokėjo" net rusų kalbos mokytojai.

Surašymo metu dauguma žydų tautybės asmenų gimtąją kalbą laikė žydų (jidish) kalbą, kaip ir lietuvių ir tik nedaugelis — rusų kalbą. Tai yra rimtas paneigimas teigimo, kad esą tik 17% TSRS žydų savo gimtąją kalbą laikė jidiš. Mišiose šeimose tėvai dažnai nurodydavo, kad jų vaiku tautybė — lietuvių, o gimtoji kalba irgi lietuvių.

Surašinėjimas nuspėjo duomenis apie gyventojų kitų kalbų mokėjimą: nebuvo galima užrašinėti anglų, vokiečių, prancūzų, ispanų ir kt. Tai lietuvių net tų kalbų dėstytojų.

Buvo klastojami ir socialiniai duomenys. Dabar gyventojai buvo skirstomi į "visuomenines grupes" — darbininkus, tarnautojus, kolūkiečius. Visuomeninė darbininkų grupė dirbtinai padidinta — į ją įtraukta beveik visa "aptarnavimo sferos grupė" ir kitos grupės. Darbininkais buvo užrašomi pardavėjai, medicinos seserys, fotografai, radijo operatoriai, kontrolieriai, kasininkai ir t.t. Aptarnavimo sferos darbininkų grupė buvo visai panaikinta. (Užsienvyje, ypač JAV, ji sudaro apie 50% visų dirbančiųjų). Šią grupę visąsąjunginio gyventojų surašymo organai panaikino todėl, kad priskirdami prie darbininkų visuomenines grupes, padidintų TSRS darbininkų klasę. Tada galima bus kalbėti apie išaugusį darbininkų klasės "vaidmenį" ekonominėje ir visuomeninėje šalies gyvenime, apie "dar glaudesni ryšiai" tarp partijos ir darbininkų klasės, sudarančios tarybinės liaudies daugumą. Kas ketvirtas butas buvo atrankinis, kur gyventojams bu-

vo surašomi smulkesni duomenys. Savo darbovietes turėjo slėpti saugumiečiai, milicininkai, išlaptintų karinių ar pusiau karinių įmonių darbuotojai. Dėlto būdavo įvairių nesusipratiimų, ypač su etatiniais saugumiečiais. Jie turėdavo į tuos klausimus atsakyti "įstaiga" ir "tarnautojas".

Nežiūrint į propagandini triukšmą, gyventojų surašymui nebuvo tinkamai pasiruošta. Netgi surašinėtojai nebuvo tinkamai instruktuoti, kaip pildyti atskirus punktus vienais ar kiais atvejais. Surašinėtojais dažniausiai buvo paskirti mokiniai ar studentai, kuriems nerūpėjo ištraukti visus gyventojus. Todėl liko nesurašyti ne tik butų, bet net ir dideliu namu. Net ir po oficialaus surašymo užbaigimo buvo skubiai surašinėjami "pamirštieji" gyventojai.

Surašinėjimo metu jau buvo prasidėjusi rinkiminė kampanija, kurios "agitatoriai" vaikščiojo į butus ir surašinėjo rinkėjų pa-

vardes. Gyventojai, neatskirdami surašinėtojų nuo agitatorių, juos bardavo, kam trukdo, eidami "kelintą kartą", o kartais ir neįsileisdavo surašinėtojų, sakdami "mus jau užrašė". Būdavo daug atvejų, kai nurodytomis valandomis gyventojai neradavo namie. Tais atvejais surašinėtojai būdavo priversti surinkti gana netikslūs duomenis iš namų valdybų. Kartais iš valdybų duomenys būdavo renkami iš apsilaido, nesistengiant nueiti pas pačius gyventojus.

Todėl apie 1979 m. visąsąjunginį gyventojų surašymą galima padaryti tokias išvadas:

1. Surašymas nevisiškai atskleis gyventojų visuomeninę struktūrą ir nepažės ekonominiam planavimui.
2. Suklastoti surašymo duomenys bus plačiai panaudoti propagandai, siekiant įrodyti darbininkų išaugimą ir tarybinės liaudies koncepciją, iškeliamą naujojoje TSRS konstitucijoje.

A. Serbenta

Kanados Lietuvių Fondas

Nauji nariai ir įnašai:

831. Cibulskio, Jurgio atmin.	5200
832. Sinkaus-Sinkevičiaus, Vaclovo atmin.	250
833. Gylio, Vytauto atmin.	224
834. Sudikas, Edvardas	100
835. Pasaulio Lietuvių Gydytojų S-ga	200
836. "Atžalynas", tautinių šokių grupė	100
837. Birgiolo, Jono atmin.	200
838. Barkauskas, Antanas Dr.	100
839. Šibilskienės-Lipnickaitės, Skolastikos atm.	102
840. Statkevičiai, Jonas ir Elena	100
841. Varanavičius, Jonas	100
842. Bireta, Vytautas	100
843. Krikščiūnas, A.	100
844. Dirsė, Bronius	100
845. Dambaras, Jonas	100
846. Miliauskas, Edmundas	100

Įnašų papildymai:

3. Bersėnas, Juozas	iki \$1000
9. Miceika, Vladas ir Marija	600
15. Lelis, Petras	1000
22. Naikauskas, Stasys	650
23. KLB Otavos apylinkė	4700
90. Siurnos, Domas ir Ona	1000
127. Januška, Mykolas	400
128. Januška, Vincas	300
129. KLB Winnipeg apylinkė	900
149. Pauzės, Broniaus test. palikimas	19,677
175. Daugėlavičiaus, Alfonso atmin.	3025
257. Prišas, Juozas	900
279. "Geležinis Vilkas" — Medž. Žukl. Klubas	400
282. Vaitkūnas, Petras	300
318. Juškauskas, Antanas	1000
326. Stankai, Kazys ir Vanda	150
358. Keburio, Vaclovo atmin.	1000
517. Bleizgio, Jono atmin.	500
536. Skilandžiūnas, Viktoras kun. dr.	200
609. Ivanauskai, Jurgis ir Petronėlė	150
630. Dobilo, Antano atmin.	300
672. Aušrotas, Vytautas	165
718. Agurkiai, Vitoldas ir Genovaitė	500
759. KLB Kalgario apylinkė	200
790. Gaputytė, Monika	200
794. Zatorskiai, Edvardas ir Sofija	1000

A. A. J. Cibulskį pagerbdami, įrašydino jį į KLF. Tam tikslui aukoję po \$10: P. P. Dirsės, Br. Gudinskas, J. Jocas, S. Jokubilius, Vl. Miceika, A. Augustinavičius, J. Stradomskis, J. Tranelis, A. Zebertavičius; po \$5: Br. Čeika, A. Evans, St. Beržinis, V. Jakubickienė, St. Oleka, P. ir V. Lapienis, Br. Povilaitis, K. Ratavičius, St. ir V. Zadorskis. Mirusiojo žmona papildė įnašą iki \$200.

P. Daugėlavičienė metiniu vyro prisiminimu papildė įnašą iki \$1000.

Pagerbdami a. a. Joną Birgiolą, jo artimieji ir bičiuliai sudarė įnašą KLF. Aukoję \$30: G. D. Sakus; po \$20: sūnus dr. J. Birgiolas, O. V. Anskis, dr. A. Pacevičius; po \$10: V. P. Jankaičiai, A. Dobis, Vl. Kowbell, O. V. Mikšys, I. J. Morkūnai, I. L. Pužas, V. G. Yurkai, J. Žiurinskas; po \$5 ir mažiau: K. Lukošius, I. Gegužis, O. Genautis, A. Stankus, L. Stosiūnas, J. O. Gataveckas.

Pagerbdami a. a. Antaną Dobilą, jo bičiuliai sudarė auką KLF vietoje gėlių. Aukoję sūnus J. Dobilas \$50; V. Kudžienė \$15; po \$10: J. Dervaitis, Z. Dobilas, V. Prūselaits, J. Ribauba, J. Leveris, P. Zemaitis; po \$5 ir mažiau: S. R. Bekeris, B. P. Daržinskas, S. E. Ginčauskas, E. Aukštakalnis, J. Gegužis, P. Gegužis, P. Gulbinas, V. Kryžanauškas, J. Bacevičius, A. Vaisnora, K. Lukošius. Žmona Kunigunda papildė įnašą iki \$200 savo auksu.

Vincas Sinkėvičius, pagerbdamas savo brolį a. a. Vaclovą, įrašydino į KLF.

Paskutinę a. a. Šibilskienės kelionę pagerbė jos draugai, įrašydindami ją į KLF su \$102 įnašu. P. Gelažnikas aukoję \$40, kiti jos draugai — po mažiau.

Sveikiname naujus narius, ypač papildžiusius įnašus iki \$1000 ir daugiau, kaip p. p. Bersėna, Juškauską, Lelį, Siurnas, Zatorskus, Daugėlavičienę, Kerulienę ir kitus dalyvavusius Fondo suvažiavime ir ta proga padidinusius savo įnašus.

Suvažiavimo registracijos metu kilo keletas nesusipratiimų, kai nariai atėjo ne tik be savo įgaliojimo lapelio, bet ir be jokio įgaliojimo, norėdami atstovauti organizacijai. Ateityje tokie asmenys negalės gauti balsavimo teisės už organizaciją. Be to, organizacijų įgaliojimai turi būti pasirašyti bent dviejų valdybos narių.

Norintieji įstoti į KLF, siųsti savo įnašus arba pakeisti adresą, prašomi kreiptis šiuo adresu: KLF Fondas, 28 The Palisades, Toronto, Ont. M6S 2W8.

KLF VALDYBA

Okulistas

S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

1980 m. sausio 19 d.
sueina metai nuo

a+a

Anastazijos Ščepavičienės

mirties.

Jos netekimą skaudžiai jaučia šeima, Anapilio Moterų Būrelis, draugai ir pažįstami.

Sausio 19, šeštadienį, 11 v.r., bus šeimos užprašytos Mišios. Giedos sol. Slava Žiemelytė. Taip pat bus pašventintos Anastazijos prisiminimui skirtos vitaras. Po Mišių mažojoje Anapilio salėje bus trumpas velionės prisiminimas.

Sausio 20, sekmadienį, 11-tos valandos Mišios bus taip pat už a. a. Anastaziją Ščepavičienę.

Šeima ir draugai

Padėka

Mylima motina ir sesutė

a. a. Janina Empakerienė

užbaigė Viešpaties skirtą žemės kelionę.

Nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. P. Ažubaliui už sakramentinį patarnavimą ir pagūdą.

Taipogi dėkojame visiems pažįstamiems už pagūdą liūdesio valandoje, maldas ir dalyvavimą laidotuvių apeigose.

Visiems nuoširdžiai dėkingi —

sūnūs G. ir F. Empakeriai
ir brolis V. Timosenko

Padėka

Mano mylimai žmonelei

a. a. Irenai Pranevičienei

netikėtai iškeliavus amžinybėn, nuoširdžiai dėkoju Prisiškėlimo parapijos kunigams už Rožinio maldos koplyčioje, už atnaujintą laidotuvių šv. Mišias, atsisveikinimo žodžius ir palydėjimą į kapines. Taip pat esu labai dėkingas Petriui Gulbinskui už giedojimą kapinėse.

Nuoširdi padėka už giedojimą šventovėje šv. Mišių metu solistei I. Černienei, specialiai atvykusiai iš Londono, Ont., su vyru Donatu, jai akompanavusiam muzikui J. Govėdui, solistui V. Verikaitiui. Dėkoju jos karstą papuošusiems puikiais gėlių sekančiams asmenims: I. J. L. Beržinskams, G. R. Czerwinski, N. M. Czerwinski, R. G. Daugėloms, E. Drasūčiui iš Filadelfijos, V. Jurevičiui iš Klevelando, Kohl & Frisch Warehouse staff, A. A. Kazanavičiams, E. Kicner family iš Burlingtono, J. R. Nacevičiams, V. Pyragiui, Renfrew Electric Co., Renfrew Electric staff #1 & #4 Building, J. M. Striškomis iš Sudburio, V. B. Švedams, J. O. Staškevičiams iš Port Colborne, K. Sierszula family, W. L. Tataro, Vadakojų šeimai, J. M. Vratro, S. A. Zarančiams iš Hamiltono, G. A. Williams ir A. V. Žalajauskams.

Nuoširdi padėka draugams ir pažįstamiems, palydėjusiems velionę į amžino poilsio vietą, karsto nešėjams, pareiškusiems man užuojautą žodžiu, spaudoje, J. R. Šimanavičiui už paskelbimą per radiją, už užprašytą šv. Mišias sekančioms asmenims: E. Bartkui, V. Babininei, I. J. L. Beržinskams, G. Bilskienei, I. V. Biskiams, I. Buyniak, V. Demikienė, E. Dikronienė, R. E. Draudviloms, S. Jagėlai, V. Jasui, S. M. Jokūbačiūnams, R. A. Jokūbačiūnams, J. Juodikaitienei, O. Juodišienei, S. V. Jurevičiams, E. Kulienė, P. Lastauskui, S. A. Medeliams, V. Mikolainiui, S. Mysakowec, V. B. Poškams, A. Pranckevičiui, I. E. Senkams, J. V. Simonavičiams, O. J. Staškevičiams, J. P. Šablinskams, V. B. Švedams, A. A. Totoraičiams, Vadakojų šeimai, A. P. Vilučiams, B. K. Zutautams.

Ypač esu nuoširdžiai dėkingas Vadakojų šeimai, kurie mane globojo nuo pat pirmos valandos mano nelaimės, ypač jų dukrai Danguolei bei jos sužadėtiniiui Dan French ir mūsų krikšto sūnui V. Vadakojui su žmona Sara. Jų nuoširdumas paliks man neužmirštamą. Dėkoju A. Gataveckienei už skanių pusryčių paruošimą.

Nuliūdęs vyras Mečys

A+A

IRENAI PRANEVIČIENEI

staiga mirus, jos vyrui MEČISLOVUI PRANEVIČIUI reiškiu nuoširdžiausią užuojautą —

V. V. Junevičius

A+A

STEFANIJAI GELAŽIENEI

mirus, seseriai SALOMĖJAI PARGAUSKIENEI, šeimai ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą —

E. K. Galiauskai

Santariečių leidinį pasitinkant

„Kad mūsų mintys ir žodžiai visuomet liktų nevaržomi“

AL. GIMANTAS

Su tokiu įrašu Valdas V. Adamkus atsiuntė tik ką iš spaudos išėjusi leidinį „Santara — Šviesa“. Tai to visuomeninio sąjūdžio 25 metų sukaktvinis leidinys. Kietais viršeliais, aukso raidėmis papuoštas. Visai vietoje paminėta, kad išleistas 400-siais Vilniaus universiteto metais. Atsakingasis redaktorius — Valdas V. Adamkus, meninis apipavidalinimas ir techninė priežiūra — Birutės A. Bulotaitės. Išleido AM & M Publications, M. Morkūno spaustuviė. Įvadas Romo J. Mišūno, o teksto keturis ilgokus straipsnius parašė Vytautas Kavolis, Vincas Rastenis, Tomas Venclova ir Mykolas Drunga. Ilustracijos — V. Adamkaus, B. Bulotaitės, J. Dovydeno, U. Juodvalkio, J. Lintako, G. Naujokačio, P. Petručio, A. Plaušinaičio, V. Vepšto, H. Žibo.

Leidinyje informacinių požiūrių įdomus ne vien santariečių šviesiečių vienminčiams, jų bičiuliams, bet ir kitiems, nes iš teksto ir nuotraukų gana nesunkiai galima susipažinti su tuo sąjūdžiu, jų postūkais, problemomis, veiklos ir ideologijos plonybėmis.

Galima pritarti, neigti, piktintis ar gincyti, bet naivu būtų neigti ar visai ignoruoti to sąjūdžio pėdsakus tiek mūsų bendrojoje kultūrinėje (iš dalies ir politinėje) veikloje, tiek ir išeiviskoje kasdienybėje.

Kai iš leidinio puslapių žvelgia į tave dešimčių dešimtys įvairių veidų ir vardų ir kai pagalvojai apie kiekvieno jų individualų (kaikada ir grupinį) įnašą bendrojo lietuviškojo veiklon, matai, kad tai toli gražu nebūta tik tuščių žodžių srauto, bet ir konkrečios veiklos.

Blogis Biliūno kūryboje

100 metų nuo jo gimimo suėjus

VACYS KAVALIŪNAS

Blogis, kad ir kaip jį kaiku rie filosofai vadintų — stoka gėrio ar nebūtimi, egzistuoja. Ir egzistuoja jis visur — ir gyvenime, ir literatūroje.

Ypač jį ryškiai pajuntame Jo no Biliūno kūryboje. Čia mes su juo susitinkame taip, tarytum jis mus palietų tiesiogiai ir pačia giliaja — žmogiškąja ir likimine prasme.

Suzvimbia jis strėlėje, paleistose į pamestos ir sulysusios kaitės krūtinę, kuri, atrodo, kliudo ir mus — ją pajuntame ir savo širdyje.

Apgaubti blogio šešėlio, su tyliu liūdesiu ir savo prisiminimais įsiekdami savęs prabėgusio laiko tolumose, palydime pasenusių ir niekam jau nebereikalingą Bristų į pagiri.

Ir čia jį, blogį, išgirstame. Išgirstame šūvyje, paleistame į Bristų ir gūdžiai nuaidinčiame tylinčio miško plotais. O paskui ir bėgančio ir tarsi išsiganusio šeimininko žingsnių dundys.

Padvelkia jis tarsi juoda gyvenimo žingsnių paslaptis ir vages dalioje. Užmušė jį arklio savininkas. Tai baismė. Bausmė už vogimą. O ar jis jau nebuvo skaudžiai nubaustas tuo,

Taigi, vadinamasis liberalinis sparnas pateisino savąją egzistenciją, papildydamas bendrąją mozaiką, kuri tuo gali būti tik praturtinta. Siekiant bendrosios lietuviškosios vienybės, vis daugiau pasigirsta rimtų balsų, pasisakančių už vienybę įvairume. Galimas dalykas, kalbėti apie kitokio pobūdžio vienybę išeivijoje gal ir nebūtų realu, nes liberalinėms nuotaikoms paremta gyvenamųjų kraštų visuomeninė struktūra yra gerokai palietusi ir mus pačius, ypač jaunėsiąją ir viduriniąją kartą. Patinka kam ar ne, bet vis daugiau įprantame prie dėsno, jog tiek pozicija, tiek ir opozicija turi savo vertę.

Kalbant apie „Santarą — Šviesą“, gal ir nevisai dera juos vadinti opozicija, nes pagrindiniai tikslai yra vienodi, skirtumai atsiranda neesminiuose dalykuose. Išorėje matomi skirtumai atrodo dideli, nes mūsiškiai liberaliniai balsai yra garsūs, trankūs, nieko į vatą nevyntojantys, labai atviri. Kaikuriai atvejais tas atvirumas atrodo šokiruojantis, jeigu į jį žiūrėti nemažos mūsų visuomenės dalies konservatyvių žvilgsniu. Gal todėl ir girdime tiek daug kontroversijos, nepasitikėjimo, karštais nesigailint karštųjų epitetų. Bet ir į tai derėtų žvelgti ne kaip į kokią ligą, bet kaip į gyvastigumo žymę. Bus liūdina ir nyku, kai nebus niekam įdomios naujos prielaidos, nauji keliai, galimybės ar kontroversiniai, dažnai net ir visai nepopuliarūs postūkiai, vingiai ar mintys. Tikėkimės, kad tokios ribos išeivijoje niekada nepasieksime, nes tuomet išsivepspautų dirbtinė ramybė ir tariama vienybė, pastatyta ant smėlio pamatų.

Kad jo gyvenimo kelias buvo paženklintas likiminiu ženklų? Ženklų vogti. . .

Pajuntame jį, blogį, suvirpančių gilių skundu Petro Sabaliūno, sūnaus išvaryto iš namų, maldoje, kuri nuaidi į mūsų minčių tolumas ir pasiekia mūsų būties gelmes.

Pagaliam jis, saulėtą vasaros dieną aptemdydamas dangų ir sielas ir tarsi peržengdamas žemės kelio ribas, praslenka gūdžiu ir sukrečiančiu šešėliu, spinduliuodamas iš užgesusių Juozapotos akių ir kenčiančio veido.

Jos šešėlis, nešantis susimastymą, nusiminimą ir gilų žmogaus širdies skausmą, slenka žemės kelias ir šiandien — praejus šimtui metų nuo Biliūno gimimo. Jis išskyla iš rašytojo pasaulio vizijos ir jo žmogaus gyvenimo kelio sampratos, paremtos gyvenimiška tikrove.

O tas kelias paženklintas blogiu, kuris tarsi tamsusis metafizinio pasaulio pradą, prasi-veržia kasdieninio gyvenimo plotmėn ir dunda mūsų kelių ir kryžkelių žingsniuose. Dunda jis visada, o šiandien daug garsiau ir gūdžiau negu praslenskančią Juozapotos šešėliu.

Nuotrauka, daryta Romoje 1948 m. gruodžio 12 d. Iš kairės: kan. Z. Ignatavičius, mons. K. Razminas, arkiv. J. Skvireckas, vysk. V. Padolskis, mons. V. Balčiūnas, kun. dr. M. Cyvas

Dešimtmečiai, skirti Šv. Raštui

Prieš dvidešimt metų Austrijoje mirė mūsų Šv. Rašto vertėjas arkivyskupas Skvireckas

MONS. KL. RAZMINAS

Fugit irreparabile tempus! —
Bėga laikas negrįžtamai!

(Virgilijus).

Jau dvidešimt metų praėjo, kai gražiame Austrijos Tirolio kalnų miestelyje Zamsse, Sv. Vincento gailiatingųjų seselių vienuolyne, šios žemės tremties dienas užbaigė pirmasis laisvosios Lietuvos arkivyskupas metropolitas Juozapas Jonas SKVIRECKAS. Jis mirė 1959 m. gruodžio 3 d., sulaukęs 86 m. amžiaus. Visą savo gyvenimą jis pašventė Dieviui, Tėvynei Lietuvai ir K. Bendrijai.

Dievas dar jaunutį jį pašaukė savo tarnybai, kuriai jis tinkamai pasirėngė Žemaičių kunigų seminarijoje Kaune. Kaip gabus klierikas augstąsias teologijos studijas tęsė Petrapilio akademijoje. Čia baigęs studijas ir parašęs disertaciją „Apie krikščionių ir pagonių iškaltos skirtumus“, J. Skvireckas gavo teologijos magistro laipsnį. Vasarai grįžęs į Kauną, 1899 m. birželio 24 d. buvo vysk. Cirtauto išventintas kunigu. Rusijos carų potvarkiu varžomas, jis tačiau negalėjo net savo primicijų iškilmingai atšvesti savo gimtinėje parapijoje. Paprastą darbą dieną, dalyvaudant tik motinai ir nedaugeliui artimųjų, pirmąsias J. Mišias jis aukėjo Panevėžyje savo bičiulio kunigo dekanas Chodoravičiaus asistuojamas.

Sielovados tarnybai jį vyskupas Palulionis paskyrė Ukmergėn. Bet nelgai čia jam teko dirbti — 1900 m. jis buvo paskirtas profesorium Žemaičių kunigų seminarijon Kaune. Iš prof. dr. Aleksandro Dambrauskos-Jakšto jis perėmė Sv. Rašto įvadą bei egzėgėžės dėstymą, lotynų kalbą ir katechetiką.

„Pašauktas aiškinti kitiems Sv. Raštą, — rašė pats arkivyskupas Juozapas Skvireckas Sv. Rašto VI tomo prakalboje, — nuo pirmųjų savo mokytojų metų galvojau. . . kad būtinai reikalinga išvesti visą Sv. Raštą į lietuvių kalbą. Paragintas dar prel. Maironio, Aleksandro Dambrausko-Jakšto bei kitų draugų, jau buvau bebandas šį tą daryti. Bet kaip tik tuo laiku pasklido gandas, kad Seinų vyskupas Antanas Baranauskas apsiėmė pats vienas išvesti lietuvių kalbon visą Sv. Raštą su Menodijaus komentarais. Su džiaugsmu visi ėmėm laukti, kad šis darbas bus atliktas sėkmingai. . .“

Tai patvirtino ir prof. Mykolas Biržiška „Lietuvių Enciklopedijoje“: „Vyskupas Baranauskas, 1901. I. 31 parašęs savo paskutinę giesmę apie šv. Mykolą, apsilankęs Varšuvoje ir Petrapilyje spaudos gražinimo reikalais, rudenį griebėsi didžiausio darbo — išvesti visą Sv. Raštą lietuviškai. Darbą tikėjosi baigti per porą metų ir, sulaukus spaudos laisvės, išleisti Lietuvoje. Ir iš tikrųjų — per keliolika mėnesių suskubo išvesti veik visą Senąjį Testamentą. . . Tai sudarė 1.528 puslapių rankraštį. 1902. XI. 26 d. įrašė dar sakinį „jog man niekas nebesiseka“. . . išiktas širdies smūgio, paliko nebaigtą darbą. . .“

Taip staigiai mirus didžiajam lietuviui poetui, kalbininkui ir Sv. Rašto vertėjui vyskupui A. Baranauskui, Sv. Rašto vertimo problema liko neišspręsta. „Todėl, — rašo toliau arkivyskupas J. Skvireckas, — pabandžiau versti Naująjį Testamentą ir to bandymo pasekmėje 1906 metais pasirodė Naujojo Testamento „Keturių Evangelijos ir Apaštalų Darbai“ su trumpu-

čiais paaiškinimais — komentais.“ Šių Evangelijų vertimas buvo labai reikalingas. Iki tol Lietuvoje buvo vartojamas vyskupo Juozapo Arnulpo Giedraičio 1806 m. Evangelijų vertimas. Jo kalba jau nebeatitiko šių dienų reikalavimų. Todėl naujasis J. Skvirecko vertimas buvo visų su džiaugsmu sutiktas ir pradėtas naudoti apeigose. Tai buvo beveik pirmas didesnis religinis veikalas, pasirodęs po spaudos draudimo panaikinimo. Prieš tai prof. J. Skvireckas paruošė ir 1904 m. Rygoje išleido „Trumpą Sv. Tėvo Pijaus X-ojo gyvenimą“. Tada vyskupas Palulionis pavedė prof. J. Skvireckui paruošti spaudai vyskupo Antano Baranausko iš lenkų kalbos verstą platų katekizmą. Prof. J. Skvireckas tą darbą taip pat pavyzdinai atliko ir Sv. Kazimiero Draugija 1907 m. atspausdino net 7.000 egz. Tik tada prof. J. Skvireckas, lyg ruošdamasis viso Sv. Rašto vertimui ir gilindamasis į apaštalų laiškus, parašė arti 200 psl. veikalą — „Sventas Povilas apaštalas“. Veikalas buvo Sv. Kazimiero dr-jos išleistas 1910 m. ir susilaukė didelio atgarsio lietuvių visuomenėje.

Kadangi su vyskupo Antano Baranausko Sv. Rašto Senojo Testamento vertimo rankraščių nieko nebuvo daroma, prof. J. Skvireckas ryžosi tęsti toliau viso Sv. Rašto vertimą. Tai daryti ragino ir artėjanti Žemaičių vyskupijos įsteigimo 500 metų sukaktis. Ta proga norėta išleisti visą Sv. Raštą lietuviškai! Tuo tikslu vertėjas J. Skvireckas suplanavo išleisti visą Sv. Raštą šešiuose tomuose, kartu su lotynišku tekstu ir plačiais komentarais. Darbas vyko gana sėkmingai ir jau 1911 m. buvo išleista antroji Naujojo Testamento dalis „Apaštalų laišškai ir apreiškimas“. Tai buvo suplanuotojo leidinio VI-sis tomas. Vos porai metų pralinkus, 1913 m. pasirodė ir I-sis Senojo Testamento tomas. Tolėsnį leidimą sutrukdė I D. karas ir tremtis Rusijoje. Tik Lietuva atgavus laisvę, 1921 m. pasirodė II-sis, 1923 m. III-sis ir tik 1932 m. IV-sis Senojo Testamento vertimo tomas. Taip Lietuva susilaukė po 500 metų pagaliau pilno viso Sv. Rašto vertimo. Tai pareikalavo iš vertėjo beveik 30 įtempto darbo metų. Žinoma, jį trukdė ir gausybė kitų pareigų. 1919 m. liepos 13

Jaunieji Hamiltono aukuriečiai vaidina P. Orintaitės pasaką „Žirgūnė ir Gailė“ Toronto Lietuvių Namuose

SUDBURY, ONTARIO

LIETUVIŲ KATALIKŲ MISIJOS EGLUTĖ praėjo labai gražioje, jaukioje, šeimyniškoje nuotaikoje. Programą atliko vietiniai talentai. Pagrindą pradėjo kun. Ant. Sabas, pasveikindamas visus susirinkusius tautiečius. KLB Sudburio apylinkės pirm. Juozas Bataitis, padarė trumpą pranešimą apie Bendruomenės veiklą. Marytė Rudytė gražiai paskaitė straipsnį apie lietuvių kalėdinius papročius. Kristina ir Felicija Račinkaitės, Jūratė ir Petras Tolvaišos puikiai pagiedojo trejetą kalėdinių giesmių. Pianinu palydėjo Jūratė. Diana, Joana ir Vida Stankutės labai gražiai pagrojo smuikais ir gitara keturias kalėdines giesmes. Kalėdų senelį vykusiai suvaidino dr. R. J. Račinskas ir išdalino šeštadienines mokyklos mokiniams bei kitiems dovanėles.

Visi, dideli ir maži, buvo pavaišinti kavute, vaisių sultimis ir įvairiais užkandžiais. Vaisių stalą paruošė kun. Ant. Sabas, o ponios Nijolė Paulaitienė, Marija Venskienė, Sigita Rudienė ir Elena Tolvaišienė daug prisidėjo su savo skaniais kepsniais.

Loterijai laimikius aukėjo G. Petrenienė, E. Šviežikienė, A. Kusinskis. Laimė nusišypsojo net tris kartus jaunajai Šviežikienėi, dukart — Stankutėms ir J. Bataičiui.

K. A. S.

MEČISLOVUI PRANEVIČIUI, liūdinčiam mirusios
ŽMONOS IRENOS,
reiškiame nuoširdžiausį užuojautą —
Jasevičių šeima

North Bay, Ont.

A+A

KAZEI MACULEVIČIENEI

mirus, jos vyrui MYKOLUI reiškiame nuoširdžią
užuojautą —

Dalia Taylor
Algis Michalaukas

Romas Michalaukas
Marlene Schneiderman

A+A

IRENAI PRANEVIČIENEI

mirus, jos vyrui MEČISLOVUI reiškiame nuoširdžią
užuojautą —

Antanas, Aleksandra,
Danguolė Vadakojai
Sarah ir Vytautas Vadakojai
Donald French

A+A

WILHELMUI WILLENBRECHTUI

mirus, jo žmonai LYDIJAI, sūnams RUDOLFUI ir
HELMUTUI, dukroms — LYDIJAI, ERIKAI, ALMAI,
ELAI bei jų šeimoms reiškiame nuoširdžią
užuojautą —

O. I. Delky
šeima

M. Laurinavičienė
ir sūnus Viktoras

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato,
8-10 psl., naujiems skaitytojams tik \$10.00 metams

reguliari metinė prenumerata — \$14.00

Prašau siuntinėti "Tėviškės Žiburius" ištisus metus šiam
naujam skaitytojui:

Vardas, pavardė

Adresas

Siunčiu prenumeratądol., aukądol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškės Žiburiai",
2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti "Tėviškės Žiburiai"
siunčiami nemokamai keltą savaitę. Prašome pranešti
tokių asmenų adresus. ADMINISTRACIJA

Kai šaknys prabyla

PRANYS ALSĖNAS

Ryšium su "Tėviškės Žiburių" trisdešimtmečio iškilme Anapilio sodyboje 1979 m. gruodžio 9 d. buvo surengta ir Pr. Baltuonio šakninių dailės darbų paroda su A. Kalniaus atidaromuoju žodžiu. Išstatyta 60 kūrinių.

Pr. Baltuonis tokias skulptūras pradėjęs kurti 1960 m., bet viešumon pirma kartą pasirodė Montrealyje suruoštoje jo kūrinių parodoje 1967 m. Po to jo kūrinių parodos buvo rengiamos ne tik Montrealyje ir Toronte, bet ir JAV-ių miestuose. Daug kartų jo kūrinių parodos buvo rodomos per televiziją.

Pirmojoje Pr. Baltuonio šakninių skulptūrų parodoje Montrealyje lankytojai įrašė knygon: "Jūs esate dailininkas, kurio kalba — lietuviškoji. Aš tos kalbos nesuprantu, bet aš suprantu jūsiški kūrinybi darbą — Jūsų skulptūras... Tai universalūs meno kalba, kurią parodos lankytojai supranta ir įvertina. Ačiū Jums. S. V. Grady." "The best expo of this kind I ever saw".

Mi meno vertintoja Lenora Cawford "The London Free Press" dienraštyje (1970.X.7) rašė: "Kanadoje, be abejonės, yra ir daugiausiai skulptorių, kurie savo kūriniams naudoja medžio šaknis, tačiau drąsiai pasakyti-

na, jog niekas iš jų nepralenkė Prano Baltuonio, lietuvių, kuris Montrealyje yra išgyvenęs 20 metų".

Amerikietiškoj spaudoj prieš Pr. Baltuonio parodą "The Sunday Republican" Waterburyje rašė apie "Unique Art Exhibition". "York County Coast Star" idėjo iš Pr. Baltuonio nuotraukų, labai palankiai rašė apie jo kūrybinius darbus, techniką, pabrėždamas, jog tai yra "unusual sculpture exhibit". Tai buvęs reportažas iš parodos, įvykusios pas lietuvių pranciškonus Kennebunkporte.

Savaitraštis "Grit" išspausdino didelę Pr. Baltuonio nuotrauką su kūriniiais "Slidininkas" ir šokanti moteris, laikanti žemės rutulį rankoje. Taip pat išspausdintas puikus reportažas "At the Root of Things". "Brockton Enterprise" ir "Brockton Times" taip pat idėjo straipsni apie Pr. Baltuonio parodą su tokia antrašte: "Exciting New Artist Makes Debut On South Shore at Cape Cod Shows".

"Press Herald" Portlande, Me., išidėjo rašinį, paliustruotą didele peledos skulptūra, o rašinį užvardino "Monastery Site of Root Carving Show".

Pr. Baltuonio skulptūrų yra Paryžiuje, Londone, V. Berlyne. Ganoje, JAV, Kanadoje.

Lidijos Šimkutės debiutas

PR. NAUJOKAITIS

Mūsų išeivijos literatūroje prieauglis yra gana mažas. Dėlto naujo vardo atėjimas yra lyg literatūrinė šventė. Poetės Lidijos Šimkutės vardas plačiau nebuvo žinomas. Jos eilėraščių neteko pastebėti nei Šiaurės Amerikos, nei Europos lietuviškuose leidiniuose. Gal tolimojoje Australijoje, kur poetė gyvena, jos kūrybos bandymus kas nors ir žinojo. Dėlto jos eilėraščių rinkinys "Antrasis ilgesys" buvo tikra staigmena. Ir tai maloni staigmena, nes poetė pasirodo jau brandžiu poezijos žodžiu.

Gražiai išleistoje 80-ties puslapių knygelėje, tiesa, sutelkta nedaug eilučių. Daugumas Šimkutės eilėraščių tėra kondensuotos miniatiūros, teturintys kelias eilutes (po 3, 4, 5, 6). Ir jos poezijos laukias yra nepilatus, pasaulis su ribomis. Tiesa, ji siekia mėlynos erdvės, bet jos rankoj laikomas juodžemio grumstas. Ir dėlto jai didžioji erdvė nepasiekiamo. Taip poetė prisipažina jau pirmame rinkinio eilėraštyje (15 psl.).

Poetė sugeba džiaugtis žemės grožiu: p a v a s a r i s gimdo džiaugsmingą ilgę, nekaltą žolę švelnina sielvartą. Net žiema poetės negadina savo spėgu ir pūgomis, nes ji prijaunkina: "Išalkusi žiema valgo iš mano saulės delno" (12 psl.). Bet dažnai poetė pajunta vienatę ir jaučiasi lyg suakmenėjusi saulės spinduliuose (16 psl.), net džiaugsmas darosi skaudus, o gyvenimo vaga akmenuota (17 psl.).

Atrodo, neapsiriksime pasakę, kad visi poetės emociniai išgyvenimai ir susimastymai yra suteikti ir siaurą egotistinį ratą. Ji dažnai kalbasi su bevardžiu artimuoju ir jaučia, kad neatšaukiami žodžiai palieka neišdildomas dėmes sienos ir virsta tamsiais raktais nakties stalčiuose (19 psl.). To bevardžio artimojo rankos pasako daug daugiau negu žodžiai (22 psl.). Poetė save lygina su dykuma, bet toje dykumoje apsigyveno artimasis ir ileido šaknis, tačiau darnos nėra šitoje jungtyje (21 psl.). Toje būsenoje reikia maitintis trupiniais (24 psl.). Ir lyriniai veikėjai tik sugriovę suprato, ką buvo statę (26 psl.).

Antgamtinis gyvenimas poetei yra svietimas ir tolimas. Jai atrodo, kad nėra dangaus, nors kartais iš įpročio ir žegnojasi, bėt tai daro nesančio Dievo vardu. Dėl to ji pina nuytutis vainikus (28 psl.) ir jaučia, kad žemė nepaleidžia jos rankos, traukia į save. Ta žemės trauka ir gaivina poetės kūrybą: ji vis įjiesko neištartų žodžių, kad jie sulaikytų laiko švytuoklę ir sušvelnintų kasdienybę (15 psl.). Kartais poetė sugeba surišti sudužusį vakarą (31 psl.). Bet yra nepatenkinta savimi, kai išduoda savo tiesą ir užsideda veidmainystės kaukę (30 psl.).

Kodėl knyga pavadinta antuioj ilgesiu? Pirmoji knygos dalis neryškiomis užuominomis

šiek tiek atskleidžia poetės santykius su bevardžiu artimuoju. Antrosios dalies įžangoje jau pasisakoma, kad toje draugystėje būta intymumo, bet nebuvo darnos, ir dėlto atsirado antrasis ilgesys:

Kai nugalime visas kliūtis
Ir kai jau niekas mūsų neskiria,
net prakaitas, kaip geležinis lynas
susieja mūsų kūnus.
Staiga iškyla neperžengiamoji Kinų
siena
Ir ja ateina Antrasis Ilgesys (49 psl.).

Ir antroje dalyje beveik vyrauja švelni erotika, kūninis geismas: "Degu. Mano kūnas vysta geismų tamsoje" (62 psl.). "Bet tik Tavo kūne paliečiau dangų" (54 psl.). "Tyloje pirmąsį Tavo kūną, kad taptum tylyma" (71 psl.). "Tu palietei mano kūną, išgėrei mano vyną ir išėjai, o aš likau alkaną" (75 psl.). Galima spėti, kad dėl tų santykių kūniškumo poetės kūryba yra žemiška, o jos jausmai tamsoki:

Mano jausmai juodi,
Bet juose žydi legendos.
Šviesa sugieria manin,
Kaip vanduo arimam (69 psl.).

L. Šimkutė nesudėtinga savo pasaulį sugeba atskleisti poezijos plotmėje. Jos žodis taiklus, kondensuotas, turi magiškos jėgos. Jos metaforos nenudėtingos: pilka tyla, pasamones veidrodžiai, žydinčios legendos, užsitrėnkia nesandčios durys, abejonių kaukė, kovojančios jūrų putos, iš jausmų bronzos nulieta tikrovė. Žodžių randai, sudužęs vakaras, išalkusi žiema, nekaltą žolę. Nevengia ir paradoksinų sugretinimų: "Tu išėjai, bet manęs nepaleidi. Palikdamas raktus, išsinešdamas duris" (73 psl.). Kartais įvaizdžiai virsta simboliais: "juodžemio grumstas rankoj" (11 psl.).

Nors Lidijos pasaulis nėra platus nei labai gilus, bet ji jau sugeba išsakyti save, supoetinti savo santykius su aplinkuma ir taip pat naudoti vaizdingą lietuvišką žodį. Jos miniatiūros atskleidžia mums jau subrendusią poetę, turinčią savo, nors siaurą, bet savitą kelią.

Lidija Šimkutė, ANTRASIS ILGESYS. Eilėraščiai. Tiražas — 600 egz. M. Morkūno spaustuve. Išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas. Cikaga 1978 m., 80 psl. Kaina — \$5.00.

Atsiųsta paminėti

ATEITIS, 1979 m. 7-8 nr. Ateitinių Federacijos leidžiamas žurnalas. Sis dvigubas numeris skirtas Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai. Vyriausiasis redaktorius — kun. dr. K. Trimakas, 850 Des Plaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL 60130, USA. Administratorius — J. Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA. Metinė prenumerata — \$9.00.

LSST VYTAUTO DIDŽIOJO SAULIŲ RINKINYS. 25 metų sukaitys 1954-1979. Išleido Vytauto Didžiojo Saulių Rinktinė Cikagoje. Spaudai paruošė Jonas Jasaitis ir Jonas Yla. Spaudė Mykolo Morkūno spaustuve Cikagoje, 92 psl. Leidinys didelio formato, gausiai iliustruotas.

Dail. PRANAS BALTUONIS su žmona mokytoja JADVYGA savo kūrinių parodoje, kuri buvo surengta Toronte — Mississaugoje "T. Žiburių" trisdešimtmečio proga

Nuotr. St. Dabkaus

Menas ir moralė

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Antrąją arba miegančiąją fazę meno kūrinys "pergyvena" tada, kai statula arba paveikslas iš dailininko rankų pereina į muzėjaus sandėlį arba kai rašytojo romaną patenka į bibliofilų knygų lentyną, kad jo ten niekas neskaitytų. Kaip miegas žmogus negali nusikalsti, taip pat ir "miegas" meno kūrinys negali gundyti (siūlyti kokio nors blogio) nei skelbti — įtaigoti kokį nors dorybių. Taigi šioje miego fazėje jis prilygsta daiktui — akmeniui, stulpui, popieriaus pluoštui, kad ir knygos pavidalu.

Tačiau meno kūrinys ne dūlėti sukurta, bet santykiu su žmonėmis, "skelbiant" jiems savo gimdytojo — autoriaus jausmus, mintis ir norus. Savo stebėjimais meno vartotojai (žiūrovai, skaitytojai, klausytojai) kūrinių perveda į pabudimo fazę. Klausdami, ką jis reiškia, jie gauna kūrinio atsakymą su visu tuo, kuo jį įsielino jo autorius, taigi susitinka su jo gėrio bei blogio įtaigomis pasiūlomis. Tiesa, kad jas žiūrovai ir skaitytojai interpretuoja savaip (pagal savo asmenines patirtis bei savo pasaulėžiūras), tačiau tai neatpalaiduoja autorių nuo pradinės atsakomybės. Kūrinio gimdymo fazėje jų pasėta įtaigi pikto sėkla gali žiūrovų ir skaitytojų sielos išaugti bei iškeroti iki nuodingų augalų. Si taip iš įtaigių užuominų silpnavaliai meno vartotojai gali užsiuginti ir užsiaugina įvairių nuodingų pikto gėlių, nes blogis dažnai patrauklesnis už gerį. Todėl, kai svarstome meno ir moralės santykius, daugiau dėmesio skiriame blogybėms negu gėrybėms.

Ar meno kūriniuose leistinos blogybės?

Bet ar dėlto, kad iš meno kūrinių užuominų skaitytojai bei žiūrovai gali pradėti ugdyti savy piktąsias gėles, rašytojams ir dailininkams reiktų uždrausti vaizduoti blogybes? Anaipol. Kadangi žmogiška tikrovė nėra rojus, o dorybių grožis geriau atskleidžia netobulobe aplinkoje, tai ir blogio apraiškų reikia ir negalima išjungti iš dailiojo meno kūrinių. Yra dvi žymesnės aplinkybės, kurios leidžia juose vaizduoti įvairias blogybes.

Pirmiausia joks gėrio ir blogio reiškinys mene negali būti atvaizduotas taip intensyviai, kaip jis būna gyvenimo tikrovėje, jeigu autorius net tyčiom šito norėtų. Mat, meno tikrovė visada yra daugiau ar mažiau stilizuota tikrovė, simbolinė, užmigdyta, nors potencijoje pabudinama, visada negyva, nors ir sugyventa. Todėl ydos ir dorybės menuose negali pasiekti tokios įtaigos galios kaip žmonių tikrovėje. B. Sruoga sakydavo, kad dramų kūrinys turi būti pakeltas nuo žemės bent per penketą metrų. Šitaip galvojant, ir kituose meno kūriniuose atvaizduotos ydos, niekšybės ir dorybės taip pat turi būti "pakeltos". Bet per kiek metrų pakeltos? Kas pajėtų atsakyti į šią metaforą?

Viena tik aišku, kad gėrio ir blogio reiškiniai, lyginant juos su žmogiška tikrove, visada yra susilpninti. Kad ir kaip įtaigiai būtų atvaizduotos ydos ir dorybės, jos visada pasilik miegančios potencijoje ir "prašysis" pabudinamos (išskyrus teatrinis spektaklius). Jeigu ten blogybės nebūtų prigristos arba jų galia nebūtų trandoma žiūrovų ir skaitytojų intucijų, ne

vienas dalykas dailiojo meno kūrinys su realistinio pikto galiomis būtų neįmanomas estetiškai pergyvenimui: ten atvaizduotas piktas griautų pažinimo galių bendradarbiavimas, be kurio nebūna grožio emocijos. Todėl Matthias Gruenewald (1770?-1530), kad ir labai natūralistiškai vaizduodamas Kristaus mirtį Iseheimo altoriuje, visdėlto nepajėgė perduoti to viso baisaus šurpo, kokį sugestionavo mirtis ant kryžiaus. Kalbant apskritai, vaizduojamojo meno kūrėjai intuityviai jaučia savo ribotumą tikrovės atžvilgiu.

Antra aplinkybė, dėl kurios pikto geluonys dailėje, teatro scenoje ir dailiojoje literatūroje daugiau ar mažiau netenka savo nuodų galios, yra kūrėjų vaizdavimo būdai. Jie daug priklauso nuo kūrėjų pasaulėjautos. Sakysim, nihilistas gali nepajėgti parodyti vilties prošvaisės savo kūriniuose, nes beprasmybės puvėsiai ir mirties grėsmė bus ištais užvaldžiusi jo sąmonę. Tuo tarpu dailininkas ir rašytojas, kurie mūsų žmogishkoje dalioje jaučia gilesnę prasmę, nepaisant vyraujančių kančių, apgaulių, niekšybių ir mirties, visdėlto stengsis pavaizduoti bei atskleisti mūsų tikrovėje taip pat didesnio ar mažesnio gėrio apraiškų, besigirmančių su pikto tamsa, juo labiau, kad blogio tamsoje ir prievartoje taip pat sūnyksta ir estetinio džiaugsmo prošvaisės.

Dažnesni blogybių akstinai meno kūryboje

Toliau kalbant apie blogio apraiškas meno kūriniuose, reikia pasakyti, kad meno vartotojams mažiausiai svaiginančios galios turi idėjos ir idėjinės aistros. Už jas galingesnės atrodo emocijos, be kurių nėra meno kūrinio, bet kurias maitina nesąmoningai įvairūs polinkiai bei instinktai, kurie iš biologinių individualių pereiną į socialinius arba partnerinius. Sakysim, su tokiais individualiais biologiniais polinkiais, kaip poilsis, matinimasis, žaismas, — meno ir literatūros kūrėjai susidoroja žymiai lengviau negu su socialiniais, kurie reikalauja bent dviejų partnerių.

Atrodo, kad žmonės turi tik du biologiška socialinius instinktus — jėgą ir veisimąsi. Pirmasis, t. y. jėgos instinktas, pasireiškia puolimo ir savignos polinkiais, o antrasis, t. y. veisimosi instinktas, atskleidžia kaip seksualinis geismas ir erotinis švelnumas. Šių polinkių maitinamais, kilnesniais, žmogishkais jausmais bei emocijomis įvairių menų kūrėjai vėrčiasi labai plačiai, o kaikurie rašytojai ir scenos menininkai net jais piktnaudžiauja.

Antai, jėgos instinktas, apsiereikšdamas dažniausiai puolimu ir savigną, duoda plačią atgam ištisoms literatūros rūšims, tiek dailiosioms, tiek pramoginėms, nors apie tai skaitytojai gal nē nepagalvoja. Tuo tarpu visas sceninio meno žanras (komedijos, dramų, tragedijos), kur veiksmu supinami ir atnarpiojami įvairūs žmogishki konfliktai, galutinėje sąskaitoje remiasi jėgos instinktu, nors dramatinuose veiksmuose, kurie neša vertingas idėjas bei jausmus, tematyti puolimas ir savigną.

Paėmę tokius pramoginius žanrus, kaip kriminaliniai romanai ir kriminaliniai filmai, vėl išvysime, kad puolimo ir savignos veiksmus slapstai įkvėpia ir maitina jėgos instinktas. Savo nematoma galybe nuslinkdamas

iki žiūrovų bei skaitytojų užhipnotizavimo, jis naikina meno vartotojų laisvę, o kriminalinius romanus ir kino filmus nutraukia į pramoginio bei taikomojo meno tamsą, retai kada teleisdamas tiems kūriniams pakilti į dailiųjų menų šviesą ir laisvę.

Iš rašytojų, kurie gerai sugeba valdyti jėgos instinkto įkvėpimus veiksmus, reikia paminėti F. Dostojevskį. Beveik visose jo gerųjų romanų intrigoje galima pajauti tą jėgos ir klasotos instinktą, kuris per puolimo ir savignos veiksmus sustiprina kūrinių vienybę, sudomina skaitytojus ir iškelia kūrinius iš pramogo pasaulio. Kas norėtų pamatyti, kaip meistriškai F. Dostojevskis vartoja puolimą ir savigną augštesniems meno tikslams (žmonių charakteriams ir jų idealams atskleisti), tas turėtų paskaityti "Nusikaltimo nebūsmės" sceną užgojus namuose, kur susitinka Svidrigailovas su Dunia Raskolnikovaitė.

Dramos kūrinių žanre jėgos instinktas gal aiškiausiai matyti W. Shakespeare'o "Mache-the". Ten blogio bei nusikaltimo šurpas taip pat pasiekia augstą laipsnį.

Antras galingas biologiška socialinis variklis meno kūryboje yra veisimosi arba seksualinis instinktas. Jis savo galybe, siekiančia hipnozės, nevieną žmogų išmuša iš dorovės kelio ir suklaidina daugelį meno kūrėjų. Sis instinktas, giliai ileidęs savo šaknis žmonių gyvenime ir plačiai išskleidęs savo šakas įvairiuose menuose, gal nėra toks brutalus, kaip jėgos instinktas, bet jis yra klastingesnis už jį. Erotinio švelnumo skatinamas, jis dažnai pasirodo apsisiautęs altruistiniais jausmais, tokiais kaip užuojauta, draugiškumas, ypač meilė. Jis sugeba erotinį švelnumą bei meilę tiek subliuoduoti (sukilinti) ir pakeisti, kad iš egoistinės ji gali tapti altruistine krikščioniška meile, siekiančia herojinio kilnumo bei švelnaus grožio. (Bus daugiau)

KAS SUKURS DAINĄ?

Cikagos džiuk draugija skelbia konkursą solo dainos kompozicijai sukurti. Konkursą laimėjusiam draugija skiria \$500 premiją.

Konkursui nustatytos šios taisyklės:

1. Kūrinys turi būti sukomponuotas žemam balsui su fortepiono palyda, panaudojant džiuk kraštui artimą tematiką.
2. Kūrinys turi būti pasirašytas slaptyvardžiu, atskirame voke įdėta kompozitoriaus pavardė, adresas ir, jei galima, telefonas.
3. Kūrinys siųsti iki 1980 m. kovo 1 d. šiuo adresu: P. Nedas, 6242 San Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.
4. Premijuotas kūrinys lieka džiuk draugijos nuosavybe.
5. Neatsiradus premijuotino kūrinio, konkurso komisija pasielia teisę atidėti konkursą.
6. Konkurso komisija bus sudaryta ir paskelbta vėliau.

"Merkelis Giedraitis"

nauja knyga apie šį didvyrį ir jo nuostabius laikus; gaunama pas platintojus ir tiesiai iš leidyklos:

Amberland Publishing Co., 1813 Larchwood Ave., Troy, Mi. 48064.

Kaina: \$7.00 minkštais viršeliais, \$11.00 — kietais.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

CIKAGIETIS PIANISTAS MANIGIRDAS MOTEKAITIS surengė du koncertus Floridoje — vieną lietuviams St. Petersburgo klube, kitą amerikiečiams tarptautiniame Texas College Station universitete. Koncertams jis buvo pasirinkęs J. S. Bacho, L. Beethoveno, S. Barberio, F. Chopino, J. Brahmsio kompozicijas. Lietuviškajai daliai atstovavo: G. Gudauskienės "Trys impresijos lietuviškuoms patarlėms", J. Kačinskio "Atspindžiai", du baletiniai šokiai iš VI. Jakubėno "Gintaro plytė". Ypatingo dėmesio susilaukė G. Gudauskienės kompozicija, skirta trim lietuvių liaudies patarlėms: "Kalk geležį, kol karšta", "Obuolys nuo obels netoli tekrinta", "Aukšas ir pelenuose žiba". Palankią recenziją vietniame laikraštyje "Eagle" paskelbė muzikos kritikė T. Plass. M. Motekaitis žada siekti brandaus koncertinio pianisto lygio.

IV-SIS MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS įvyks Jaunimo Centre, Cikagoje, 1981 m. Padėkos savaitgalį. Rengėjai — Lituanistikos Institutas, Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga, Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga, JAV LB krašto valdyba. Organizacinio komiteto pirm. Juozo Rimkevičiaus pranešimu, jau yra sudarytas mokslinės simpoziumo programos komitetas. Jin pakviesti: programos pirmininkas — dr. Pranas Zundė, tikslųjų mokslų, technologijos ir architektūros dalies pirmininkas — dr. Jonas Bilėnas, medicinos mokslų pirmininkas — dr. Rimadimas Nemickas, humanitarinių ir socialinių mokslų pirmininkas — dr. Ina Užgiriene.

DETROITO DIEVO APVAIZDOS PARAPIJOS kultūros centro kavinėje 1979 m. lapkričio 10 d. surengta vakaronė buvo skirta žurnalistui ir literatui Vytautui Alantui. Su juo supažindino LB Detroito apylinkės valdybos kultūrinių reikalų vadovė L. Rugienienė. V. Alentas atskleidė kaikiuriuos savo kūrybos užkulisius, atrėmė kritikų prieikaštus, kad jis vaizduojas moteris nepagarbiai, trumpai užsiminė apie žurnalistinį darbą "Lietuvos Aido" dienraštyje, kur jam teko būti vyr. redaktorium. Skaitė ištraukas iš "Amžinojo lietuvių", "Sventaragio", periodikoje paskelbtus savo eilėraščius.

LONDONO LIETUVIŲ NAMUOSE 1979 m. lapkričio 26 d. jau šeštą kartą su šime mieste gyvenančiais tautiečiais susitiko rašytojas Algirdas Landsbergis. Literatūros vakare dalyvavo ir jo žmona Janina, skaičius ištrauką iš K. Barėno "Karialienės motinos". A. Landsbergis vakarą dalyvių supažindino su "Atėities" neseniai išleista savo novelių knyga "Muzika, įžengiant į neregėtus miestus". Kadangi rinkinys dar nebuvo pasiekęs Londono lietuvių, jiems paskaitė ilgesnės tos knygos novelę "Rašytojas M. lankosi N. mieste". Aktoriškus savo gabumus A. Landsbergis panaudoja atskleidžiamis klausytojų tipams literatūros vakaruose. Londone jis jų galėriją papildė keliais naujais. PLB valdyba A. Landsbergi buvo atsiuntusi Londonan dalyvauti tarptautiniame rašytojų PEN klubo suvažiavime. Sia proga jis papasakojo Londono lietuviams apie suvažiavime vykusius susikirtimus, lietuviams iškovotą pergalę. Skotu PEN klubas ir savo narių sarašą įtraukė sovietų kalinamą A. Terlecką ir įsipareigojo kovoti už jo išlaisvinimą.

BEVERLY ART CENTER Cikagoje 1979 m. gruodžio 7-28 d.d. surengė Algimanto Kezio meninių nuotraukų parodą, kuriai buvo gauta finansinė Illinois meno tarybos parama. Su A. Kezio nuotraukomis parodos lankytojus supažindino šiai parodai skirtas Beverly Art Center kuratoriaus Peter Chechopoulos dviejų puslapių rašinys, atskleidžiantis pagrindinius lietuvių fotomenininko kūrybos bruožus.

BOSTONO LIETUVIAI kultūriniam subatvakaryje susitiko su rašytoju Eduardu Cinzu, svečiu iš Belgijos. Subatvakarių rengėjų vardų ji pasveikino pirm. inž. E. Cibas. Horistiniu žodžiu dalyvių su E. Cinzo gyvenimu bei kūryba supažindino Antanas Gustaitis. Pasak jo, E. Cinzas esąs užsispyręs žemaitis, Telsių gimnazijoje svajojęs tapti jūrininku. Svajones įgyvendinama sutrukdęs karas, kurio banga ji nubloškusi į Belgijos anglies kasyklas. Belgijoje jis baigęs technikos institutą ir ten likęs gyventi, kai kiti lietuviai vėržęsi užjūrin. Nors E. Cinzas savęs nelaiškai rašytoju, Lietuvių Rašytojų Draugijos premiją laimėjęs jo knyga "Brolio Mykolo gatvė". Algimanto Mackaus fondas išleides pirmąjį jo "Raudonojo arklio vasaros" tomą, o dabar esąs baigiamas rašyti ir antirasias tomas, kurį gausianti ta pati leidykla. A. Gustaitis iš anksto perspėjo subatvakario dalyvių, kad E. Cinzas, kaip ir Marius Katiliškis, nemoka skaityti savo kūrinių. Šią pastabą patvirtino pats E. Cinzas penkiu minučių ištrauka iš "Raudonojo arklio vasaros" II-jo tomo — jo negirdėjo už kelių metrų sėdintys vakaronės dalyviai. Subatvakarin E. Cinza buvo pakvietęs etnografinis Bostono ansamblis, atsidėkodamas už ansambliui suteiktą jo globą Europoje 1979 m. vasarą. Ansamblio vardu padėką E. Cinzui už atsilankymą subatvakarin pareiškė G. Cepas, o ansamblis sudainavo dainą.

KAUNO DRAMOS TEATRAS pasikeitė gastrolėmis su akademiniu V. Kingisepo dramos teatru Taline. Kauniečiai estams buvo nuvežę M. Gorkio "Paskutiniuosius", E. Ignatavičiaus ir J. Vaitkaus "Svajonių piligrimą", A. Žari "Karalių ūbą". Estai Kaunan atvyko su A. Kiebergio "Vėjų sūkuryje", K. Treniovo "Liubov Jarosvaja", A. Čechovo pjesė "Trys seserys", H. Ibseno "Peer Gyntu" ir V. Sekspyro "Hamletu".

UŽSIENIO SALIŲ MENO MUZEJUJE Rygoje penktą kartą buvo surengta baltiečių dailininkų akvarelės darbų paroda. Joje lietuviškai akvarelei atstovavo: V. Antanavičiaus "Sapnai", I. Budrio "Legendos", A. Petrulio peizažai, E. Urbonavičiaus ciklas "Iš vaikystės", L. Tulckoio peizažai ir portretas, B. Jančiaus ciklas "Vilniaus senamiestis", Č. Kontrimo peizažai bei kitų dailininkų darbai. Diplomai už geriausias akvareles įteikti devyniems dailininkams. Lietuvių grupėje juos laimėjo I. Budrys, A. Petrulis ir E. Urbonavičius.

VILNIUJE VIEŠEJO Weimaro teatro operos grupė iš R. Vokietijos su fantastine J. Offenbacho opera "Hoffmanno pasakas". Scenai ji buvo paruošta 1978 m. muzikinio vadovo R. Bruerio ir dail. F. Havemann. Naujajame Vilniaus operos ir baletu teatre suvaidinti trys šios operos spektakliai.

"MINTIES LEIDYKLA" išleido Kauno K. Poželos spaustuovės spausdinta fotoalbumą "Šiauliai", paruostą A. Sidlauskio. Jame yra beveik 200 spalvotų ir nespaltvotų nuotraukų, kurių didžiąją dalį parūpino šiauliečiai fotografai R. Dailidė, A. Dilys ir A. Ostasėnkovas. Jų pastangas papildė A. Sutkus, L. Verbiugavičius, A. Zavadskis bei kiti žymieji fotografai. Nuotraukos atspindi šiaulių vaizdus, jų gyventojų darbą ir poilsį. Albumas yra 16-kos spaudos lankų apimties, turi 30,000 egz. tiražą. Jo tekstas — lietuvių, rusų, anglų ir vokiečių kalbomis. Įvadą parašė A. Vaidila.

LEOPOLDAS DIGRYS, vargonų virtuosas, lankėsi Belgijoje ir Italijoje. Tai buvo jau 52-ji jo išvyka užsienin. L. Digrys įkūrimo tūkstantmetį švenčiančiame Briuselyje dalyvavo tarptautiniame vargonų muzikos festivalyje. Savo koncerte Sv. Mykolo katedroje jis atliko J. Juzeilino, A. Aro ir J. S. Bacho kūrinius. Sis L. Digrio koncertas netikėtai sutapo su Briuselio sukaikimi, nes taip pat buvo tūkstantasis. Italijos Monnrealės festivalyje, kalnuose stūksančioje IX š. statytoje vienuolyno katedroje, vilniečio L. Digrio laukė į viena instrumentu sujungti treji stambūs vargonai, turintys net 6 manualus ir apie 200 registrų. Čia jis atliko V. Europos klasikų kompozicijas. Paskutiniame savo koncerte Sicilijos Palermo mieste L. Digrys grojo vien tik J. S. Bacho kūrinius. Sidabrinę kūrybinės veiklos sukaikį L. Digrys dažna atšvesti Milane įvyksiančiame II-jame sovietų menininkų festivalyje, kuriame dalyvaus smuiklininkai I. Gertbertas, I. Oistrachas, dainininkas Z. Sotkilava, violončelistė N. Gutman, pianistai — L. Bermanas, I. Žukovas, E. Virsaladze, L. Brumbergas ir M. Pletniovas.

KASANT DUOBES Vilniaus A. Vienuolio vidurinės mokyklos naujo priestato pamatams, pernai rudėnį po buvusiu Šiauriosios gatvės namu nr. 6 buvo surastos romaninių, gotikinių ir baroko pastatų mūro sienos. Sigita Lasavickas "Literatūroje ir Mene" pasakoja: "Vienas idomiasis radinių — didelis pastatas posesijos sklypo viduryje, turintis 15,1 m pločio ir apie 26 m ilgio. Jo išorinės (kone 3 metrų storio) sienos rūsiuose išmūrytos iš lauko akmenų ir gotikinių XIV a. plytų, savo dydžiu artimų Gedimino pilies mūrams. Skiediniai, kuriais rista sienos, taip pat tapatūs Gedimino laikotarpio statyboms, o ir planinė pastato struktūra primena Trakų pilies rūmų pirmojo statybos etapo struktūrą. Siaurojoje gatvėje aptikti senovinio pastato likučiai yra retas ir vertingas senosios lietuvių mūro architektūros reliktas. Pastatas buvo statytas apie XIV a. vidurį prie tuomet toje vietoje stovėjusios nestoros mūro sienos. Tai rodo, kad mūro statyba šiame kvartale buvusi dar iki didžiojo namo pastatymo. Siena galėjo būti statyta apie pusimįt metų anksčiau negu pastatas. Savo paskirtimi ji galėjo būti sklypo aptvaras. Atidžiau patyrinėjus, galima tikėtis aptikti šioje vietoje ne tik medinius, bet galbūt ir kitų mūrinių XIII a. pastatų likučius. Pati siena pamūryta iš įvairaus dydžio lauko akmenų, tarpai tarp jų užpildyti plytų mūru. Plytų išdėstymas tarpuose tarp akmenų yra gana originalus: vietomis jis sumūrytos horizontaliai, vietomis vertikaliai, galais į šorę, sudarant savitą mūro raštą. Toksai akmenų rėsimas su plytomis yra pereinamasis tarp romaninės epochos, kai mūras būdavo klytuojamas plytalgaliais, ir gotikinės epochos. Taigi ši ankstyvoji mūro siena yra senos mūrininkystės pavvyzdys..." Pasak S. Lasavicko, ypač retu radiniu tenka laikyti kultūrinuose sluogniuose aptiktas XV-XVIII š. keramikos ir glazūruotas grindų plyteles, naudotas

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

ISLINGTON - EGLINTON rajone puikus 6 kambarių vienaaukštis; višai nauji kilimai, užbaigtas rūšis, 2 prausyklos, garažas su privačiu įvažiavimu; tuojau galima užimti. Turim dar keliolika namų tame pačiame rajone.

PRINCE EDWARD DR. - BLOOR, dviejų aukštų 6 kambarių atskiras namas, kvadratinio plano, užbaigtas rūšis, garažas su privačiu įvažiavimu.

BABY POINT rajone, 6 kambarių atviras namas, moderni virtuvė, užbaigtas rūšis, kvadratinis planas, 2 prausyklos, dvigubas garažas, prašoma kaina \$89,900.

JANE - ANNETTE, 6 kambarių mūrinis namas; alyva šildomas; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina tik \$59,900; skubus pardavimas.

INDIAN ROAD - HIGH PARK, palikimas, 7 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, 2 prausyklos, vandeniu-alyva šildomas; dvigubas garažas.

SCARLETT ROAD - LAMBERTON SQUARE, 6 kambarių bendrnamis (condominium) — "penthouse"; 2 prausyklos, centrinis vėsinimas-šildymas; didžiulis balkonai; vaizdas į golfo aikštyno pusę, puikus vaizdas.

SOUTH KINGSWAY, 6 kambariai bendrnamis (condominium), 2 prausyklos, plaukiojimo baseinas, pirtis ir t.t.; arti susisiekimo bei krautuvų.

NEMOKAMAS ĮKAINOJIMAS.

2336 Bloor Street West — Tel. 763-5555PRANAS KERBERIS
namų 239-5923ANTANAS GINIOTIS
namų 769-9356

Pirmoji S. Amerikos lietuvių skautijos tūntininkų konferencija Beaumont, Ohio, 1979.XI.23 Nuotr. V. Bacevičiaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

veju jis pasilikto ministerio pirmininko pareigose, tuo tarpu nėra aišku. Pasak P. E. Trudeau, J. Clarko padarytas klaidas galbūt bus įmanoma atitaisyti per keletą mėnesių, bet greičiausiai reikės daugiau laiko.

Min. pirm. J. Clarkas į rinkiminį vąjį įeina su parlamento atmetu savo biudžetu, pridėdamas nežymiai pakeistą "Petro-Canada" bendrovės likimą. Šią energijos ištekliaus tvarkanti bendrovė jis buvo norėjęs parduoti privatiems asmenims. Dabargi jis nori duoti po penkis šerius visiems suaugusiems kanadiečiams ir 18 metų amžiaus sulaukusiems jaunuoliams. Iki 3% visų šerų būtų parduota Kanados piliečiams. Vieną trečdali visų šerų pasiūlytų federacinė vyriausybė "Petro-Canada" bendrovės kontrolei užtikrinti. Bendrovė betgi būtų padaryta privačia institucija, tvarkoma direktorių tarybos. Socialistų vadas E. Broadbentas laimėjimo atveju įsipareigojo sumažinti pajamų mokesčius bilijonų dolerių ir paskolų palūkanas 2%. Nors šiuo metu Kanada turi rekordinį deficitą, bilijonas dolerių galėtų prisidėti prie jos ekonominio atkūtimo. Blogesni reikalai būtų su paskolų sumažinimu 2%, kuris neišvengiamai susilpnintų dolerio vertę užsienyje. Liberalų vadas P. E. Trudeau rinkiminius pažadus yra pasiūlęs paruošti pačiai partijai.

Dėl federacinio parlamento rinkimų viešosios nuomonės tyrimus atliko Otavos Carletono universiteto žurnalizmo skyrius. Jo duomenimis, liberalai pirmąją net 16% už juos dabar balsuotų 38%, už konservatorius — 22%, už socialistus — 11%. Partijų vadų varžybose P. E. Trudeau surinko 44%, E. Broadbentas — 14%, J. Clarkas — tik 12%. Televizijos stotys jau pakvietė visus tris pa-

grindinių partijų vadus politiniams debatams vasario 8 d. Kvebeke ir vasario 10 d. angliškose Kanados provincijose. Tų debatų ši kartą labai nori konservatorių vadas J. Clarkas, kad juose galėtų ginti parlamento atmetą savo biudžetą. Debatams taipgi pritaria ir NDP vadas E. Broadbentas, bet jiems mažiausia entuziazmą rodo liberalų vadas P. E. Trudeau.

Venecueloje posėdžiavę naftą parduodančių OPEC šalių ministrai neįstengė susitarti dėl kainų padidinimo. Nuosaikesni buvo pasiūlę \$24 už statinę, kitie reikalavo žymiai augštesnių kainų. Pati Venecuela statinę naftos pabrangino iki \$26. Kanada didžiąją naftos ir rytinės savo provincijas išveža iš Venecuelos. Statinės pabranginimas pora dolerių 1980 m. pareikalaus apie \$65 milijonų papildomų išlaidų. Praktiškai tai reikšia apie 7 centus už galioną. Statinė Albertos naftos Kanadoje vis dar parduodama po \$13.75. Susidariusi kainos skirtum tarp importuotos ir vietinės naftos Kanados vyriausybė išlygina specialiomis pašalpomis rytinėse provincijose.

Augščiausias Kanados teismas vienbalsiai atmetė 1978 m. paskelbtą anuometinio liberalų min. pirm. P. E. Trudeau senato reformą kaip nekonstitucinę. Senatą jis norėjo padaryti Federacijos Rūmams, kurių pusę narių paskirtų federacinis parlamentas, o antrą pusę — provinciniai parlamentai. Esą tokį konstitucinį pakeitimą leidžia 1949 m. priimtas Britų S. Amerikos Akto papildas. Augščiausiojo teismo sprendimu, Kanados parlamentas neturi teisės reformuoti senato. Tokiu atveju jis turi kreiptis į Britanijos parlamentą, kuris oficialiai vis dar tvarko 1867 m. pasirašytą Britų S. Amerikos Aktą, davusį pagrindus Kanados federacijai.

SPORTAS

SPORTO DARBUOTOJŲ PASITARIMAI

Mūsų sporto aktualijom aptarti ir nutiesti kelią tolimesnei jų eigai 1979 m. gruodžio pradžioje Čikagone buvo sukviešti sporto darbuotojai iš Toronto, Klevelando, Čikagos ir Milvokės.

Gruodžio 8 d. "Margučio" patalpose vyko pasitarimas sporto leidinio reikalui. Siame pasitarime dalyvavo: Bronius Keturakis, Valdas Adamkus, Pranas Mickevičius, Pranas Berneckas, Vytautas Grybauskas, Antanas Supronas, Petras Petrutis, Jonas Baris, Zigmantas Ziupsnys, Zigmantas Degutis ir Rytas Babickas. Pasitarime galutinai nustatytos gairės šiam leidiniui ir pasiskirstyta darbai. Šio leidinio redaktorius pakviesti — Kęstutis Cerkeliūnas ir Pranas Mickevičius, koordinatoriui — Sigintas Krašauskas. Numatoma vienerių metų laikotarpįje leidini paruošti spaudai. S. Krašauskas leidinio reikalui turėjo pasikalbėti su sekmadienio "Margučio" radijo programoje.

Sekmadienį, gruodžio 9 d., buvo svarstoma sportininkų išvyka Australijon. Nutarta 1980 m. Kaledoms i Australijos Lietuvių Dienas pasiūsti jaunųjų krepšinių ir tinklininkų komandas. Artimiausiu laiku klubams bus išsiuntinėtis anketos, iš kurių galutinai paaiškės išvykos detalės.

Siame pasitarime dalyvavo centro valdybos pirm. Pranas Berneckas, vicepirm. Sigintas Krašauskas, PLB atstovas sportui Zigmantas Ziupsnys, krepšinio vadovai Raimondas Kurzonas, Vytautas Grybauskas ir keli svečiai.

Sios išvykos Australijon proga bus organizuojama kelionė Australijon ir svečiams. Visa tai paaiškės galutinai susitarus su Australijos lietuvių sporto sąjunga. A. S.

SPORTAS VISUR

VITAS GERULAITIS atstovavo JAV-ėms jau daug kartų. Daugelis pasaulio valstybių rinkinių varžosi dėl "Davis Cup" taurės. Pagal įsisėnėjusią tradiciją, tarpvalstybinės te-

niso varžybos susideda iš penkių rungtių: keturių vienetų ir dvejetainio. Vienetė varžosi bent du vienos valstybės atstovai.

Šiais metais šių komandinių seuitikimų baigmę pasiekė JAV ir Italija. JAV laimėjo taurę įtikinančia 5:0 pasekme.

Vitas Gerulaitis laimėjo abu vienetus. Antrasis pasaulio žaidėjas John McEnroe iškovojo likusius du vienetų taškus. J. B.

VYČIO ŽINIOS

Ontario stalo teniso pirmenybėse Glorija Nešukaitytė moterų klasėje laimėjo pirmą vietą. Max Marenko atminimui ruošime stalo teniso turnyre mišraus dvejetainio varžybose poroje su Joe Eng ji taip pat laimėjo pirmą vietą.

Flora Nešukaitytė neseniai įvykusiose komandinėse varžybose moterų B klasėje laimėjo pirmą vietą. Varžybos įvyko Detroito. Jose dalyvavo komandos iš JAV. G. Nešukaitytė žaidė moterų A komandoje, kuri šiais metais pralaimėjo Amerikos moterų komandai. Praėjusiais metais kanadietės nesunkiai įveikė tas pačias priešininkes net 3:0.

Glorija Nešukaitytė 1980 m. sausio pabaigoje išvyksta Anglijon, kur dalyvaus eilėje stalo teniso varžybu ir įjėskos būdų pasitobulinti. Anglijoje ji išbus 6 savaites. A. S.

HAMILTONO KOVAS

Draugiškos rungtynės "Kovo" vyrų A komanda sužaidė draugiškas rungtynes su Paddy Greene's krepšinininkais. Laimėjo Kovas 70:63. Žaidė: L. Meškauskas 1, B. Tatti 4, A. Seštokas 5, R. Tirilis 4, R. Butkevičius 22, E. Zubas 19, J. Rickus 7, V. Radžiūnas 8, A. Gudinskas.

Stalo tenisas. 1979 m. gruodžio 8 d. įvyko uždaro Ontario stalo teniso pirmenybės. Moterų B klasės baigmėje I vietą iškovojo Ramona Raguckaitė, nugalėjusi Renatą Chrah 21:20, 21:4. Jaunių mergaičių (že-

Ateitininkų žinios

Ideologiniuose moksleivių kursuose Dainavoje dalyvavo 12 moksleivių iš Toronto.

Ontario kultūros reikalų min. Reuben Baetz pasveikino Toronto ateitininkus Kalėdų švenčių proga. Sveikinimas gauts per K. Manglicą.

Ateitininkų Kūčiose dalyvavo 180 asmenų. Buvo paruošta speciali programa, kurią atliko studentai, moksleiviai ir jaunieji. Į kalėdinių giesmių giedojimą įsijungė visi dalyvausieji. Viską organizavo dr. O. Gustaitienė, talkinama tėvų komiteto.

Toronto ateitininkų metinė šventė — balandžio 19-20 d.d.

Ateitininkų stovykla Wasagoje vyr. moksleiviams ir jauniams bus antroje liepos mėn. pusėje.

Visi "Ateities" skaitytojai prašomi atnaujinti prenumeratą. Geriausia siųsti pašto perlaidą (money order) JAV valiuta.

Skautų veikla

Toronto skautiškos šeimos Kūčios gruodžio 16 d. Lietuvių Namuose sutraukė per 200 dalyvių. Pradėta su eiseną ir uždegimu žvakutę, kurias laikė dalyviai, sustoję į didelį ratą, apsupę Kalėdų eglutę ir tradicinių valgių stalus. Pritaikyti skaitiniai kėlė iškilmingumą ir aiškino tikrąją Kalėdų prasmę. Po s. kun. A. Žilinsko maldos dalyviai laukė plotkeles ir vaišinos. Gražaus humoro sukėlė šiaudų traukimas ir spėjimai su paaiskinimais. Buvo kviečiami visų draugų atstovai išbandyti traukimo laimę. Kalėdinių giesmių giedojimu ir vakarine skautų malda buvo baigtas šventasis vakaras, kuriam vadovavo tūntininkai L. Saplys ir S. Kazilevičiūtė. Programą paruošė ps. Asta Saplienė.

Kalėdų senelis (ps. L. Saplys) aplankė jaun. skaučių ir vilkiukų su eiga gruodžio 19 d. Prisikėlimo Parodų salėje. Žaidimai, dovanėlės ir pakili nuotaika sudarė sueigos turinį. Programoje taipgi dalyvavo tėvai ir vadovai.

Prityrusių skautų sueiga — sausio 16 d. Žiemos iškyla bus sausio 25-27 d.d.

"Satrijos" ir "Rambyno" tūntų vadų posėdis — sausio 13 d., 11 v.r., skautų būkle. Bus tariamasi Vasario 16-tosios ir Kaziuko mugės reikalais.

Jaun. skaučių "Rūtos" dr-vės sueiga — sausio 9 d., 7 v.v., Išganytojo par. salėje.

Mindaugo dr-vės sueiga — sausio 16 d. Prisikėlimo Parodų salėje.

Užjaučiame ps. Marių Rusiną, sesę Liudą, jų mamytę, gimines ir visus artimuosius, staiga mirus a.a. Karoliui Rusinui, kuris nemažai laiko skyrė skautiškai veiklai remti, ypač tada, kai vadovavo tėvų komitetui.

ROMAS-POVILAS LEDAS, 1979 m. baigęs Toronto universitete pramonės inžineriją bakalauru laipsniu (B.A.Sc.). Taip pat yra baigęs Michael Power gimnaziją ir šeštą Michael Maironio mokyklą. Kurį laiką dirbo su skautais akademikais. Profesinį darbą pradėjo Kingstone "Dupont of Canada" bendrovėje.

Jaunimas yra mūsų gyvenimo šakny. Jos nudžiū — išnyks ir viršūnės: garsiosios dainų šventės, didingos šokių šventės ir nebebus kam žodžio tarti dėl Lietuvos laisvės.

M. KRUPAVIČIUS

miau 17 metų) varžybose Julija Johnson nugalėjo Daivą Koperskytę 21:9, 21:15. Mergaičių (žemiau 15 metų) baigmėje Daivą Koperskytę nugalėjo Ramona Raguckaitė 21:17, 12:21, 21:17.

Gruodžio 15 d. įvyko Max Marinko garbei turnyras. Moterų B klasėje Ramona Raguckaitė nugalėjo S. Tomkins 21:19, 21:17.

Mergaičių (žemiau 15 metų) Ramona Raguckaitė įveikė Daivą Koperskytę 21:13, 21:18. R. S.

TRADE WINDS MOTEL
10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA
Tel. (813) 360-0490
Savininkė RŪTA KRIAUCIŪNAITĖ,
Kanados lietuvaitė, kviečia tautiečius atsilankyti.
Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

AL GARBENS
REAL ESTATE LTD.
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

Alfonsas Garbenis jums sąžiningai patarnaus parduodant ar perkant nekilnojamą turtą, tvarkant mortgičių reikalus, įkainojant namus ir t.t.

Toronto lietuviai, dėmesio!
Palūkanos už pirmus mortgičius iš bendrovių — nuo 13¼% iki 14¼%.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:		IMA:	
12 % už 6 mėn. term. indėlius	11½ % už 1 m. term. indėlius	13½ % už asm. paskolas	
10 % už 3 m. term. indėlius	11 % už pensijų ir namų planą	13 % už mortgičius	
11 % už pensijų ir namų planą	11½ % speciali taup. sąsk.	15 % už perversio kreditą	
10 % už taupymo s-tas	6 % už čekių s-tas (dep.)	(line of credit)	

AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sutaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).
BUSTINE: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: **532-8723** Toronto, Ontario
ir **532-1149** M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angele E. Karnienė
REALTOR • BROKER • NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, FL 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Pritęję specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepturės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER/photographers
2374 Bloor Street West, Toronto, m6s 1p5 769 4488
Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų fotografinių darbų.

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5
FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 17 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 11¼ %
Antradieniais 10-3	term. indėlius 2-3 metų 10 %
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas 11 %
Ketvirtadieniais 10-8	taupomąją s-tą 10 %
Penktadieniais 10-8	spec. taup. s-tą 11½ %
Šeštadieniais 9-1	depozitų-čekių s-tą 6 %
Sekmdieniais 9.30-1	asmenines 13½ %
	mortgičius 13 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal sutaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidos. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAIŠTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus: **A. Bliūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Simons TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminiu.
Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas
bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn
prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

THE PORTRAIT GALLERY
Lietuvis fotografas
Petras Žemaitis,
Specialistas portretų,
vestuvinių ir vaikų
nuotraukų. Įreminimai
ADRESAS: 31 King Street, Weston, Ontario (Market Place)
Tel. 249-3177, po 6 valandos vakaro 248-9564

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

VACLOVO DAUNORO koncerte 1979 m. gruodžio 8 d. Jaunimo Centre publikos buvo pilna salė — 695 klausytojai. Iš Lietuvos atvykusio solisto koncertą rengė komitetas, įskaitant Čikagos dainininkus, o bi-lietiai buvo išparduoti bent 10 dienų prieš įvykį. Akompanuojant Robertui Bekioniui, bosas Daunoras dainavo Caldaro, Bacho, Haendelio, Beethoveno, Schuberto, Luzzi, Masso, Gounod, Meyerbeer arijas bei dainas, o lietuvių kompozitorių dalyje buvo Gruodžio "Oi ant kalno", Klovos "Valioj pieva", "Oi, mergele tu jaunoji", "Pjovė lankoj sieną" ir dar dvi dainas, kai publika nesustojo plojus. Pianistas Robertas Bekionis, kartu su solistu atvykęs į JAV, grojo Schuberto — Prokofjevo "Valsų siuita".

Renginį iki koncerto pradžios piktavo 43 asmenys su 23 plakatais. Baigiantis pirmajam koncerto daliai, por salės langa buvo įmesta kėjų, pjautuvų ir penkiakampė žvaigždė iliustruota plyta. Piktavę Jaunimo Centre dalyvavo Kūčiose kitoje svetainėje.

DALIA KUCENIENĖ išleido dviejų plokštelių albumą "Reflected Notes". Gruodžio 5 d. Čikagos Meno Klube amerikiečių publika ir įvairių kraštų konsulai turėjo progos su soliste susitikti ir plokštelę išgirsti, o gruodžio 8 d. korporacija "Giedra" surengė susitikimus lietuviams. Vakarių vadovavo Vida Gilvytė. Dainininkė dėkojo visiems mecenatams ir leidėjui talkininkai Marijai Rudienei. "Reflected Notes" plokštelėse yra 12 liaudies ir lietuvių kompozitorių dainų, įvairiomis kalbomis dainuojamų arijų ir kitokių kūrinių.

JAUNIMO CENTRO laikinoji taryba, Tėvų jėzuitų sukurta prieš 18 mėnesių, lapkričio 16 d. įsiregistravo Illinois valstijoje kaip pelno nesiekianti korporacija — Lietuvių Jaunimo Centro Fondas. Posėdžiūose su Čikagos lietuvių jėzuitų vyresniųjų kun. Juozu Vaisniu buvo paruošta sutartis tarp JC korporacijos ir lietuvių jėzuitų korporacijos dėl Jaunimo Centro nuomos, kuri prasidėtų liepos 1 d. Už \$10 metams perleide patalpų administravimą,

užlaikymą, priežiūrą ir kt. Jaunimo Centro Fondui, jėzuitai lieka nuosavybės savininkais ir toliau su nauja korporacija dirbs Jaunimo Centre. Tarybai pirmininkavo Antanas Dundzila, korporacijos dokumentus pasirašė porą mėnesių išbuvusį naują valdybą su dr. Gediminiu Baluku, dr. Antanu Razma ir LB apygardos pirm. Kaziu Laukaičiu. Naujos korporacijos tarybos pirmininku išrinktas inž. Juozas Rimkevičius, o valdyba bus renkama ir pati sutartis pasirašoma vėliau. Taryba su advokatu Algirdu Osciū paruošė vidaus statutą, kuris nusakys narystės sąlygas ir kt. Pagrindinis persiorganizavimo tikslas yra įjungti JC rėmėjus, bendradarbius ir naudotojus į administraciją bei vadovavimą, sustiprinti finansinius šios įstaigos išteklius. Tokiam susitarimui Čikagoje paskata buvo Kultūros židinio ir Tėvų pranciškonų sutartis Niujorke.

CIURLIONIO ANSAMBLIS pilnam Marijos gimnazijos teatre atšventė BALFO 35 m. sukaktį ir pagausino šių metų fondo vajeus pajamas. Gruodžio 9 d., koncertui pasibaigus, Marija Rudienė dėkojo menininkams ir BALFO rėmėjams bei darbuotojams. Dirigavo ilgametis vadovas Alfonsas Mikulskis, dėl kurio sveikatos BALFas buvo koncertą atidėjęs.

PLB IR PLJS VALDYBOS 1979 m. gruodžio 8 d. tarėsi bendraisiais reikalais. IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso likutis esąs didesnis, negu buvo planuota, bet abi valdybos palaikė 1978. X. susitarimą Dainavoje, kuriame pusė likučio eina PLJS valdybai, likutivardalis penktajam jaunimo kongresui ir ketvirtajam bendriems abiejų valdybų projektams. Sumos bus paskelbtos su galutine apskaita po N. Metų. Dėl antųjų Pasaulio Lietuvių Dienų datos ir vietos, kurias dar teks aptarti su Kanados ir JAV Bendruomenėmis, nuomonės rypo ir liepos 4 d. savaitgalį 1983 metais Čikagoje. Jaunimo sąjunga savo ruožtu tarsis su abiem kraštais dėl jaunimo kongreso ryšių su PLD. Posėdyje svarstyti kultūriniai, švietimo ir politiniai projektai.

Auksas ir aukso pinigai

Siuo metu laikraščiuose nuolat mirga žinutės, kad aukso kaina vis kyla. Teisingiau pasakyti, kyla ne aukso vertė, bet smūnka popieriniai pinigai, ypač JAV ir Kanados doleriai. Norėdami išvengti infliacijos, žmonės įsistoja būdų apsaugoti savo santaupas. Tam yra įvairių būdų, kaip pvz. į investavimas į nekilnojamąjį turtą arba šėrus, kad ir tu pačių aukso kasyklų. Bet seniausias ir paprasčiausias būdas — pirkti auksą ir aukso pinigus. Tiesa, auksas neduoda palūkanų, bet jo kaina nuolat kyla. Auksas laikomas geru ilgalaikiu investavimu. Prieš dešimties metų pvz. viena aukso uncija kainavo \$35, o dabar jo kaina daugiau kaip dešimterio-pai pakilo. Tie, kurie pirkė auksą šią dieną, apsaugojo savo santaupas nuo infliacijos, ir nėra pagrindo manyti, kad tas pat neapsikartos ir ateityje.

Toronto aukso prekyba užsiima kaikiurie bankai ir treštai, kurių žymiausi yra Bank of Nova Scotia, Canadian Imperial Bank of Commerce ir Guardian Trust Company. Auksas parduodamas uncijomis, pradedant vienos uncijos plokštele ir baigiant standartine 400 uncijų plyta arba vieno kilogramo plytelėmis. Jo kaina paprastai apskaičiuojama dienos kursu už 400 uncijų plytą. Už mažesnius kiekius pridedamas gamybos mokestis pvz. \$3.50 už vieną unciją ir \$1 už 10 uncijų.

Nebūtina, kaip sakoma, auksą laikyti kojineje. Galima ban-

ke išsinuomoti vadinamąją "safety deposit box" arba (pradedant 10 uncijų) palikti auksą už nedidelį mokestį banko apsaugoje ir palikti tik pažymėjimą, kurį kiekvienu metu galima bankui atgal parduoti dienos kursu.

Siuo metu labai populiarūs yra aukso pinigai, kurių žinomiausias yra Pietų Afrikos krugerandas. Tai yra vienos uncijos gryno aukso monetė, kuri kainuoja 4-6% brangiau negu auksas dienos kaina. Kanada neseniai išleido vienos uncijos gryno aukso \$50 monetą, vadinamą "Maple Leaf", kuri taip pat parduodama pagal dienos aukso kursą, pridedant premiją ir patarnavimo mokestį. Be to, už aukso monetą, bet ne už auksą Ontario ima 7% pardavimo mokestį, bet tokio mokesčio nėra Kvebeke ir kaikiuriose kitose provincijose. Todėl aukso monetos kainuoja daug brangiau ir jų pirkti nepatariama arba pirkti Montrealyje. J. Js.

Pas advokatą

Hollywoodo aktorė teiraujasi pas advokatą apie divorsą. Patikėjęs keletą formalių klausimų apie jų vedybinių gyvenimą, advokatas paklausė:

— O kada jūsų vyras paliko jus?

— Neatsimenu. Ir kaip aš galiu atsiminti! Čia nėra nei rudens, nei pavasario, nei žiemos, ir vienas mėnuo panašus į kitą.

Toronto gintarietės, lyriškai nusiteikusios, vaizduoja linų rovimą

Nuotr. J. Miltenio

Siūlymai pagyvinti veiklą

Naujumu padvelkęs KLB Toronto apylinkės tarybos posėdis

KLB Toronto apylinkės tarybos posėdis įvyko 1979 m. gruodžio 18 d. Lietuvių Namuose. Posėdis skelbtu laiku nepradėtas, nes nebuvo daugumos. Irvėliau, pradėjus posėdį, atvyko tik 10 rinktų tarybos narių iš 25. 18 organizacijų atstovų ir valdomųjų organų pareigūnai. Iš viso susidarė 32 asmenys, kurie turėjo teisę balsuoti.

Posėdžiui pirmininkavo J. R. Simanavičius, sekretoriavo P. Jakaitienė ir p-lė Z. Bersėnaitė. Mandatų komisiją sudarė: V. Taseckas, B. Saplys ir J. Varanavičius, nominacijų komisija — V. Bireta ir J. R. Simanavičius. Praėjusio posėdžio protokolą neskaitytas, nes jo nebuvo.

Apylinkės valdybos pirm. A. Juzukonis pranešė, kad per tą laiką iš valdybos pasitraukė 3 nariai. Buvo surengta įvairių minėjimų ir kitų darbų. Išd. adv. H. Steponaitis pranešė, kad 1979 m. turėta \$11.000 pajamų ir \$10.000 išlaidų (apskirtais skaičiais). Karavanas davė \$1180 pelno, bet teko sumokėti \$500 Karavano nario mokesčio. Solidarumo įnašų gauta tik per bankus: 1978 m. — \$760, o šiais metais dar negauta. Šiaip solidarumo įnašai nerenkami, nes neturima sąrašų. Tiesa, sąrašai gauti iš Toronto lietuvių parapijų, bet negauti iš bankų.

Revizijos komisijos pranešimą padarė B. Saplys. 1978 m. revizija nebuvo padaryta, nes nebuvo sutvarkytos knygos. Šiais metais revizija padaryta. Knygos vedamos tvarkingai, tik yra nevisi išlaidų — pajamų pateisinami dokumentai.

Pirm. A. Juzukonis dar pranešė, kad buvo sudarytos įvairios komisijos, tik nebuvo sudaryta finansinė komisija solidarumo įnašams rinkti.

Švietimo komisijos pirm. V. Bireta ir seselė Paulė pranešė, apie švietimo reikalus. 1978 m. lietuvišką vaikų darželį lankė 14 lietuvių vaikų, kurių 5 būdavo visą dieną. 1979 m. darželį lankė 20 vaikų, kurių 7 lankė visą dieną. Trys vaikai — iš mišrių šeimų. Darželis vaikų pilnai lietuviškai kalbėti neišmokys, jei tėvai nepadės namie.

Maironio mokyklą lanko 205 vaikai, dirba 26 mokytojai ir sekretorė. Vaikai mokyklą lanko 28 šiedadienio po 5 pamokas. Tai sudaro per 100 pamokų. Tai prilygsta vieno mėnesio kanadiškos mokyklos pamokų skaičiui. Vaikai į mokyklą ateina su silpna lietuvių kalba. Kalbos atžvilgiu yra 4 grupės. Yra vaikų,

kurie nenori lietuviškai mokytis ir trukdo darbą kitiems vaikams. Tokius teks pašalinti iš mokyklos kuriam laikui. Tėvai turi rūpintis, kad jų vaikai atliktų jiems skirtus darbus namie. Per dvi pamokas savaitėje vaikų lietuviškai gerai kalbėti neįmanoma išmokyti be tėvų paramos.

V. Bačėnas pareiškė: jei vaikas bus pašalintas iš šeštadieninės mokyklos, jis daugiau pas lietuvių nesirodys. Į tai atsakė V. Bireta: geriau nustoti vieno vaiko, negu 15-kos, kurie baigs lietuvių šeštadieninę mokyklą ir bus mūsų ateitis.

Archit. Alg. Banelis padarė pranešimą kultūros reikalais. Esą Toronto kultūrinis lietuvių gyvenimas gyvas. Toronte esama 10.000 lietuvių. Tai visas Collingwood miestelis. Toronte lietuvių kultūrinis gyvenimas yra gyvesnis, negu Collingwoode. Bendruomenė kultūrinis vienetus skatina, bet jiems neįsakinėja. Reikia ivesti kultūrinių renginių tvarkaraštį, rengti vakarones, bent per dvejus metus atsikviesti operą.

Gabija Petrauskienė padarė pranešimą jaunimo reikalais. Jaunimas esą sudaro įvairius ansamblius, dalyvauja sporte, Karavane, protestuose ir kitur. Jis nori pasirodyti scenoje, bet nelabai nori žiūrėti pasirodantų kitų grupių. Šokiai sutraukia daug jaunimo, o i rimtesnės politinės ar kultūrinės programos jų atsilanko mažai. Per jaunimo organizacijas jaunimą galima patraukti ir į Bendruomenę. Aktyvaus lietuviško jaunimo — apie 15%. Didžioji lietuviško jaunimo dalis yra apatiška. Ji nurodė kaikiuriuos jauni-

mo veiklos bruožus. Jos ir kitų pranešimai numatomi paskelbti spaudoje.

Visuomeniniais reikalais kalbėjo A. Juzukonis. Jis pranešė, kad numatoma įsteigti informacijos būstinę (tel. 534-4144), kuri tarnaus saviems ir sveikiesiems. Ji teiks kitataučiams informacijos apie Lietuvą, lietuvių ir kitus mūsų tautą liečiančius reikalus.

Vasario 16 minėjimo klausimu kalbėjo dr. J. Čuplinskienė. Esą pas mus tie minėjimai per ilgį — 4 valandos ir daugiau. Estai tokį minėjimą atlieka per 2 valandas ir labai punktualiai. Pagrindinis kalbėtojas kalba ne daugiau 20 minučių. Jo kalbą angliškai turi gauti minėjime dalyvaujantys svetimačiai. Nurodė 12 punktų, kaip tą minėjimą geriau surengti.

Karavano reikalais kalbėjo V. Barakauskaitė. Ji nurodė, kaip tinkamai sutvarkyti "Vilniaus" paviljoną Karavano metu. Tai buvo pavaizduota schema lentoje. "Vilniaus" paviljonui tvarkyti reikia sudaryti atskirą komisiją. Betgi iš dalyvių buvo pasisakyta, kad Karavano reikalai turėtų pasilikti KLB Toronto apylinkės valdybos žinioje, nes ji už tą atsakinga.

Išrinkta nauja KLB Toronto apylinkės valdyba: R. Jonaitienė-Sakalaitė — 26 balsais, B. Paliulytė — 25, kun. P. Azubalis — 24, A. Šimonėlienė-Aušrotaitė — 24, R. Kuliasas — 24, V. Kulnys — 23, L. Mačionienė — 19. Kandidatai J. Bublėnė — 13 ir K. Raudys — 12.

Pabaigoje buvo priimtos kelios rezoliucijos. Posėdis baigtas 11.15 v.v. Lietuvos himnu.

J. V.

ŠYPSENOS

Parinko Pr. Alš.

Skoto skustuvas

Skotas iškeliavo Amerikon ir, prabuvęs dešimtį metų, grįžo tėvynėn. Stotį jį pasitiko broliai ir tėvas — visi barzdoti. Parvykėlis paklausė:

— Turbūt pas jus tokia mada visiems auginti barzdas?

— Mat, kai Amerikon išvykdamas išsivežė skustuva, neturėjom kuo nusiskusti ir turėjome auginti barzdas, kol grįždamas parsivešė skustuva.

Kalbėtojas

— Žinai, drauguži, aš tavo iškalbingumą patenkintu. Tik norėčiau prikišti viena...

Ką?

— Kai kada būni gerokai žiaurus.

Negi?!

— Kai lipi iš tribūnos, garsiai kaukši batais ir prižadini klausytojus.

Mokykloje

Pranukas pirmą kartą mokykloje nesijaučia gerai. Pagaliau, nusiziūrėjęs į kitus mokinius, išsklėta į jis savo rankutę.

— Ką gi Pranukas nori pasakyti? — drąsina jį mokytojas.

— Kada bus atostogos? — sunkiai išspaudė klausimą Pranukas.

SKAITYTOJAI PASISAKO

LINKĖJIMAI IS LIETUVOS

Žiba, žiba žiburėlis
Tėviškės laukios gimtuos
Ir vilioja naktį gūžia
Prie gimtinės šilumos.

Ir mes linkime visiem, visiem
Kad Kalėdom, Naujėm Metam
Ir visom visom dienom
Šviestų mielas žiburėlis
Iš šaleis Lietuvos.

1979 metai

* * *

Labai apsidžiaugiau gavusi kvietimą į "T2" 30 metų sukakties iškilme. Per tą laikotarpį "T2", vadovaujami gabių, talentingų, didžiai atsivėdavusių redaktorių ir bendradarbių, išaugo į svarbų, gražų savaitinį laikraštį.

Šia proga atgijo pradžios istorija, kurioje teko dalyvauti ir man. Tada (1949) Toronte išgirdau apie Montrealyje įvykusių lietuvių suvažiavimą nesutarimą. Tą žinią gana sunkiai pergyvenau. Skubiai parašiau straipsnį į "Nepriklausomą Lietuvą", kviedama visus lietuvius jungtis į lietuvių vienetą, nesvarbu kokias atskiras pasikaltė valdybos posėdyje, išsiaiškinti. Kelionės leidomės 3: Viktoras Užupis, A. Rinkūnas ir aš kaip moterų atstovė. Norėjome išsiaiškinti nesklendimus ir, jeigu nepasisektų, susitikti su dr. A. Sapoka ir ruošti leisti naują lietuvių laikraštį.

Gerai prisimenu Pr. Alšeno žodžius: "Jūs važiuokite ir tarkitės, o aš prieškalėdinių antvalandžių pinigų skirsiu būsimam laikraščiui." Posėdis su Montreolio lietuviams nebuvo sėkmingas. Tad išėjau neturėdama jėškoti dr. A. Sapokos. Su juo aptarėme laikraščio leidimą ir jo, kaip redaktoriaus, su šėma persikelimą į Torontą. A. Sapokienė paruošė kalakutienos vakarienę.

Išvykome atgal į Torontą. Kelionėje galvojome ir planavome, kaip sudaryti visas darbo sąlygas ir kaip suteikti reikiamus pinigus. Tikėjome visų lietuvių tautos. Tai ir buvo pradžia.

Nuoširdžiausi sveikinimai bei geriausius linkėjimai vadovams ir bendradarbiams.

Dr. E. Jasevičiūtė

IR TURI, IR DUODA

A. Juodvalkis "T2" 1979 m. 40 nr. siūlo, pagerbiant turtingus lietuvius, nepamiršti pažymėti, kokiomis sumomis yra parėmę lietuvių fondus, lituanistines mokyklas, kongresus, kultūrinius ir politinius veiksmus. Galima įsivaizduoti tokį svečių korespondentą, kuris atėjęs pas žmogų į svečius paprašytų padaryti kvitus, gautus už paaukotas sumas. Nesunku numatyti kaip toks svečiavimasis pasibaigtų...

"T2" 1979 m. 49 nr. A. Vaisiūnienė ta pačia tema padarė aiškia išvadą: "Kas daug turi, tas nieko neduoda". Laimai tai nėra aksioma. Daug yra tokių, kurie ir turi, ir duoda. Retas kas tokių lietuvių nežino, nors jie ir pageidauja likti nežinoma, nesiskubina parodyti kvitų.

M. Giedronis

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta

482 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont. M6R 2N5

Telefonas 531-3098
Savininkai S. ir F. Janavičiai

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESHERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.,
Narys "Better Business" Biuro

FIVE STAR TRAVEL

3830 B BLOOR STREET WEST • ISLINGTON, ONT.
Telefonas 233-5871

Kelionės grupėms ir paskiriems asmenims į visus pasaulio kraštus (ir Lietuvą). Teirautis nuo 11 v.r. iki 7 v.v.
E. CELEN — I. DRESHERIENĖ

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor

3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

• NAMAI
• VASARNAMIAI
• UKIAI

Stayner, Springhurst,
Wasaga, Collingwood
(705) 445-8819
atstovas MARIO TURCO

ISTAIGOS 233-3323

NAMŲ 743-0100

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

VILNIAUS GRUPĖS 1980 METAIS:

8 dieny

Gegužės 1-9

Gegužės 15-23

Rugsėjo 4-12

Rugsėjo 17-25

Spalio 1-19

Lapkričio 6-14

2 savaitių

Geg. 29-birž. 12

Birželio 12-26

Birž. 19 — liep. 3

Liepos 3-17

2 arba 3 savaitių

Liepos 31-14-21

Rugpjūčio 14-28-4

Dviejų ir trijų savaitių grupėse, šalia VILNIAUS, bus galima pasirinkti šiuos miestus: RYGA, ROMA, VIENA, DUBROVNIKA, ATENUS, AMSTERDAMĄ arba kitus. Susidarius 5 keleiviams, bus galima sustoti dviejose vietose pagal pageidavimą. Kad tai būtų galima padaryti, reikia labai anksti užsiregistruoti. Smulkesnių žinių skambinti žemiau nurodytu telefonu.

V. BAČĖNAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių
reikalais kreiptis:

V. BAČĖNAS
A. KARKIENĖ

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO

Anapilio žinios

— Iškilmingai praėjo Kalėdų pamaldos. Bernelių pamaldose dalyvavo ypač daug jaunimo. Skaitymus atliko klierikas Edmundas Putrimas. Prieš Bernelių pamaldas įvyko trumpas giesmių ir vargonų koncertas, kurį atliko par. choras, vad. muz. St. Gailevičiaus ir muz. J. Govėdo.

— N. Metų sutikimą surengė Anapilio taryba. Prieš sutikimą 6 v.v. parapijos šventovėje įvyko pamaldos.

— Kalėdiniam laikotarpyje palaidoti: Kazimiera Maculevičienė, Akvilina Zemgulytė, Karolis Rusinas, Vilius Vilenbrektas, Edvardas Lenauskas ir Stasys Pacevičius.

— Kalėdų eglutė parapijos vaikams įvyko gruodžio 30 d. po pamaldų. Jos organizavimu rūpinosi jaunų šeimų būrelis.

— Seimų dienos proga Toronto kardinolas parapijoms išsiuntinėjo savo kalbą, kuri buvo perduota tikintiesiems per garsikalbį.

— Tikybos pamokos vaikams po Kalėdų atostogų prasidės sausio 13 dieną.

— Susituokė: Bruce-Patrick Graydon ir Daina-Viktorija Draugelytė; George-William Semach ir Josefa Endzelytė.

— Pakrikštyti: Mykolas B. Astauskas ir Loreta-Ona Astrauskaitė.

— Lietuvos Kankinių šventės statybos skoloms mokėti aukoj:

\$1000: A. O. Skrebūnai; \$800: V. A. Mickus (Renfrew, Ont.); \$600: E. J. Čuplinski; \$300: N. N.; \$150: P. S. Vytytė, J. J. Zenkevičiai; po \$100: Vincas Bačėnas, R. Celejewska, N. N., J. M. Seferis, V. E. Punikšienė, L. O. Rimkai, A. D. Bajorinai, Pr. Čechys, K. Balčiūnas, A. S. Draugėliai; \$200: J. N. Budriai; \$50: J. Didžpetris, S. Teiskis, V. Jasūnienė, V. Timošenko; \$95: "Tip Top Shop".

— Kalėdiniam laikotarpyje pamaldoms prisimintas a.a. Jonas Bleizgis, a.a. Agota Augaitienė (gruodžio 31 d., 6 v.v.) ir a.a. Vanda Gylėnė (gruodžio 30 d., 10 v.v.).

— Pamaldos: N. Metų dieną — 11 v.v. už a.a. Vytautą Mažulaitį ir a.a. Antaną Lapių.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos sekmadieniais su sekmadienio mokykla — 9.45 v.v.

— Choras repetuoja pirmadieniais 7.30 v.v.

— Par. tarybos posėdis įvyks sausio 7, pirmadienį, 8 v.v. Visi parapijos padaliniai prašomi prisistatyti paruoštus pranešimus visuotiniam susirinkimui iki sausio 27 d.

— A.a. Vilius Vilenbrektas mirė gruodžio 23 d., 80 m. amžiaus; palaidotas Sv. Jono liet. kapinėse gruodžio 27 d. po gedulingų pamaldų išganytojo šventovėje. Velionis paliko liūdinčius: žmoną Lydią Genčaitę; dukras — Elą Morgan, Lydią Sarkuvių, Alną Izokaitienę, Eriką Hagedorn; sūnus — Helmūtą ir Rudolfą, be to, 19 vaikaičių. Vieton gėlių aukota parapijai.

— Kalėdų rytą mirė Edvardas Lenauskas, 80 m. amžiaus; palaidotas gruodžio 29. Sv. Jono liet. kapinėse; paliko liūdinčius sūnus — Vytautą, Edvardą ir Algį bei 5 vaikaičius.

Lietuvių Namų žinios

— Gruodžio 24 d. LN surengė tradicinę Kūčių vakarienę, kurioje dalyvavo 440 asmenų. Programai vadovavo L. Mačionienė. Kalėdų giesmės giedojosi visi Kūčių dalyviai, vad. sol. V. Verikaitis. Atskirą giesmių programą atliko solistai — V. Verikaitis ir V. Žiemelytė, akomp. J. Govėdai. Tris dideles žvakes — geltoną, žalią ir raudoną uždegė T. Stanulis, R. Geringienė, neseniai atvykę iš Lietuvos, ir jaunimo atstovai — D. Tunaitytė ir R. Marcinkevičius. Malda sukalbėjo kun. P. Azubalis. LN valdybos vardu visus susirinkusius pasveikino valdybos narė B. Bedarfiene. Po Kūčių vakarienės, kurią paruošė J. Bubulienė, atvyko Kalėdų senelis (L. Valiukas) su dideliu maišu ant pečių ir visus jų apsupusius vaikus apdovanojo gražiomis dovanėlėmis.

— Sausio 13, sekmadienį, LN Karaliaus Mindaugo menėje teatras "AITVARAS" vaidins V. Alanto 3 v. komediją "Saulėgrąžų sala".

— Sausio 26, šeštadienį, LN Gedimino pilies menėje VI. Pūtvio šaulių kuopa rengia pobūvį — lietuvišką subatvakarį.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairioms progoms skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvii Namus. Pristatymas ir ligoninės, laidotuvių namų ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT

CATERERS SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuvių, parenimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečdadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Gausios Dievo palaimos visiems tautiečiams 1980 m.!

— Kalėdų naktį, prieš Bernelių Mišias, religinį koncertą atliko solistai J. Sriubškievičienė, S. Žiemelytė, V. Verikaitis, A. Simanavičius ir choras. Vargonų kompozicijas grojo muz. E. Krikščūnas.

— Pirmasis mėnesio penktadienis — sausio 4 d. Lankomi seneliai ir ligoniniai. Mišios — 7.30 v. v.; po jų parapijos patalpose bus pokalbiai įvairiomis temomis.

— Sausio 6 — pirmasis mėnesio sekmadienis. Antroji rinkliava — skoloms mokėti.

— Susituokė Živilė Rukšaitė su Wayne Greer.

— 1980 m. Mišių tvarka šio kiadieniais: pirmos Mišios 7.15 v. r., pasakutinės — 8 v. r., kurias koncelebruos visi kunigai.

— A. a. Kazimiera Maculevičienė, 65 m., palaidota iš mūsų šventovės Sv. Jono kapinėse. Paliko vyrą Mykolą, sūnėną H. Steponaitį ir brolie-nę Jadvygą Dobilevičienę. — A. a. Akvilina Zemgulytė, 79 m., palaidota iš mūsų šventovės Sv. Jono kapinėse.

— Kun. B. Mikalauskas, OFM, per Kalėdų šventes talkino lietuvių parapijų Hamiltone. Kun. L. Janiška, OFM, vedė kalėdinį susikaupimą Sv. Kazimiero parapijoje Delhi.

— Parapijai aukoj: Prisikėlimo par. bankas \$1000, dr. R. J. Barauskai \$600, E. J. Čuplinski \$600, P. A. Salnos \$250, J. Poška \$150, A. R. Simanavičiai \$150, S. Dabkus \$100, J. B. Barysai \$100, S. E. Kekštai \$100, H. Butkevičius \$75, S. O. Teiskis \$50, M. P. Juozaitis \$50, V. Grigelytė \$50, V. Banelis \$25.

— Planinui pirkti aukoj: kun. B. Pacevičius 0500, S. E. Kekštai \$100, V. B. Karnilavičiai \$50, P. Miševičius \$25.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Basalų ir Kirlių mirusius, užpr. A. M. Basalykai, 8.30 už Aušrą ir Antaną Sapijonius, užpr. T. Balnienė, 9 v. už Feliksą Senkų, užpr. E. Senkuvienė, 9.20 Gvojo Rožinio Dr-jos int., užpr. valdyba, 10 v. už Juozą Mačiulį, užpr. J. Mačiulienė; sekmadienį 8 v. už Stasį Černiauską, užpr. P. M. Pranašaitį, 9 v. už Juozą, Agotą ir Domicelę Sinkevičius, užpr. V. Sinkevičius, 10 v. trečtininkų intencija, užpr. valdyba, 11.30 už parapiją, 7 v. v. už Adomą Kaliukevičių, užpr. draugai.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkojam p.p. U. Bleizgienei ir R. Žilinskienei, suruošusioms malonų pobūvį mūsų dukrelės Kristinos gimimo proga. Taip pat dėkojam už linkėjimus ir už brangią, naudingą dovaną rengėjom ir visom dalyvėms: Z. Augaitienei, R. Dirysytei, M. Elijošienei, I. Ignatienai, V. Jasinevičienei, V. Kecerienai, E. Miliauskienai, J. Miliauskienai, J. Ožalenei, M. Reinertienei, L. Sendžikienai, A. Stukienai.

Birutė Augaitis-Molloy ir George Molloy

A.a. Karolio Rusino atminimui vietoje gėlių aukoj "T. Žiburiams" \$25: Eglė Vair, Rita Jonaitytė, N. O. Narušiai, B. Jonaitienė; po \$10: P. Sėpavičius, I. S. Girdzijauskai, V. Keceriai, M. V. Tamulaitis, A. E. Lorenca, M. L. Kalinauskai, L. Č. Senkevičiai, A. Dargytė-Byszkiewicz, Z. I. Mažonai, A. Rusinas, V. V. Balsiai, dr. A. V. Valadkos, E. E. Kuchalskiai, J. B. Današiai, M. B. Povilaiciū, Br. P. R. Sapliai, K. Lukošius, J. Augis, P. Augis; po \$5: B. J. Sriubškieš, A. V. Dailidžiai, (neišskaitoma pavarde), J. Bilks, Ada Lemežis, G. A. Niausros, K. A. Rusinas, K. J. Liutkus, M. P. Yokybūnienė (ir \$5 a.a. J. Empakerienės atminimui); \$7: Stulgijų šeima. Nuoširdi padėka visiems aukotojams.

A.a. dr. Stasys Pacevičius po ilgos ligos mirė 1979 m. gruodžio 29 d. Sv. Mykolo ligoninėje. Palaidotas gruodžio 31 d. iš Lietuvos Kankinių šventovės lietuvių kapinėse. Velionis paliko liūdinčią savo šeimą — žmoną, dvi dukras ir sūnų, brolį dr. Antaną su šeima, seserį gydytoją Lietuvoje ir kitus artimuosius. A.a. dr. Stasys Toronte buvo plačiai žinomas kaip paslaugus gydytojas, daug kam padėjęs sveikatos reikaluose.

A.a. dr. Stasiui Pacevičiui mirus, inž P. Sėpavičius vietoje gėlių jo laidotuviųms paaukojo "TŽ" \$10.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalinius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

ISSILAVINUSI, malonaus būdo, netekėjusi lietuvaitė nori susipažinti su 45 metų ribą peržengusiu tautiečiu vedybų tikslu. Rašyti "Tėviškės Žiburiai" adresu, ant voko pažymint "Lelija".

MEDŽIOTOJŲ IR ŽŪKLAUTOJŲ KLUBO "TAURAS"

BALIUS

įvyks

sausio 12, šeštadienį, Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje

Bufetas atidaromas nuo 6 v.v. Meninė programa, atliekama "Atžalyno" prasidės 7 v. Po programos — šilta vakarienė su vynu.

Įėjimas suaugusiems — \$12.50, pensininkams ir studentams — \$8. Pakvietimai iš anksto gaunami V. Drešerio draudos įstaigoje (tel. 233-3334), V. Dauginio draudos įstaigoje (tel. 533-1121) ir Lietuvių Namuose sekmadienio popiečių metu.

Sausio 13, sekmadienį, 4 v.p.p., Lietuvių Namuose

Toronto "AITVARAS" vaidins VYTAUTO ALANTO

3-jų veiksmų komediją

"Saulėgrąžų sala"

- Vaidina daugiausia jaunimas
- Režisuoja ALDONA DARGYTĖ-BYSZKIEWICZ
- Visuomenė kviečiama atsilankyti
- Dalyvaus ir veikalo autorius
- Įėjimas — \$4.00, pensininkams ir studentams — \$3.00.

Gen. Lietuvos konsulas dr. Jonas Žmuidzinis sausio pirmąją dalyvavo Ontario gubernatorės priėmimo, skirtame Toronte reziduojantiems konsulams, ir Lietuvos vardu pasveikino gubernatore Naujųjų Metų progą.

Vytautas ir Aldona Kamantai iš Darien, Ill., Kalėdų švenčių ir N. Metų proga sveikina savo draugus bei pažįstamus ir vietoje sveikinimo atvirukų paaukojo "TŽ" ir kitiem lietuvių laikraščiams.

Kristaus gimimo šventės ir N. Metų proga "TŽ" redakcija, administracija ir spaustuvė gavo daug sveikinimų bei linkėjimų iš mielių savo skaitytojų ir bendradarbių. Visiems reikiame nuoširdžią padėką ir linkime geriausios sėkmės naujaisiais metais.

Vietoj kalėdinių atvirukų "T. Žiburiams" aukoj \$25: Stasė ir Vytautas Liuioms; \$20: Ada ir Valius Poškaiciai, Holland Centre, Ont., Juzė ir Domas Žiogai, Delhi, Ont.; \$15: Liucija ir Kostas Meškauskai, Hamilton, Ont., Genovaitė ir Petras Breichmanai, Dundas, Ont., S. Urbonavičiai, Hamilton, Ont., K. S. Gečai; \$10: A. ir S. Kalūzos; \$8: A. S. Mazlaveckai ir Romas; \$5: D. Klibingaitienė ir dukros.

Sie aukotojai per šį laikraštį sveikina savo artimuosius, pažįstamus ir bičiulius, linkėdami sveikatos ir geriausios sėkmės naujaisiais metais. Jų sveikinimai bei aukos buvo gautos pavėluotai ir dėlto negalėjo būti paskelbtos kalėdiniam "TŽ" numeryje. Tik I. E. Punkrių, L. ir K. Meškauskų sveikinimas nepateko į ankstyvesnį "TŽ" nr. dėl redakcijos neapsižiūrėjimo.

Kalėdiniam sveikinime "TŽ" 51-52 nr. įrašyti klaidingi vardai — Antanas ir Marytė Barysai; turėjo būti Juozas ir Birutė Barysai. "Atsiprašome už klaidas."

Kanados Lietuvių Žmogaus Teisėms Ginti Komitetas posėdžiavo 1979 m. gruodžio 19 d. V. Dauginio draudos įstaigos patalpose. Pagrindinis šio komiteto rūpestis — kova prieš žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje bei pagalba politiniams kalininiams okupuotoje Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje. Tuo reikalu komitetas yra kreipęsi į Kanados vyriausybę, rinkęs parašus prašymui išlaisvinti Viktorą Petkų, Balį Gajauską ir kitus. Šio komiteto iniciatyva buvo surengta labai sėkminga demonstracija Otavoje, kur buvo protestuojama prieš V. Petkaus kalinimą. Nemažai rūpintis Vlodo Česiūno byla. Šiuo metu rūpinamasi A. Terlecko persekiojimu už jo parašą po baltiečių memorandumu, reikalaujančiu nepriklausomybės Baltijos valstybėms. Posėdyje paaiškėjo, kad dar trūksta išlų padengti demonstracijos išlaidoms Otavoje. Kariuomenės šventės proga L. Namuose surinkta aukų \$445 (aukotojams bus išsiųnti pakvitavimai). Svarstoma mintis įsteigti lietuvių informacijos būstinę V. Dauginio draudos įstaigos patalpose. Ja naudotųsi ne tik KL Žmogaus Teisėms Ginti Komitetas, bet ir kitos organizacijos. Tuo klausimu numatytas specialus posėdis.

Tautybių savaitė — Karavanas susilaukė gana stiprios opozicijos iš nepatenkintų etninių grupių. Jos sudarė atskirą grupę ir planuoja rengti savo festivalį. Iki šiol jona įeina: šveicarai, graikai, arabai, kipričiai, latviai, meksikiečiai, ispanai, anglai (Londono) ir čekoslovakai. Jų atskyrimo pagrindas — Karavano vadovybės sąlygos, reikalaujančios iš kiekvieno paviljono pradinio mokesčio \$500 ir kasmetinio mokesčio po \$500. Esą mažom grupėm tai per dideli reikalavimai. Be to, už įėjimo pasus paviljonas gauna tikėtai \$1 iš \$5, kurie eina centrinei vadovybei. Nepatenkintieji taip pat priekaištauja Karavano vadovybei, kad ji neskelbianči savo pajamų bei išlaidų ir stokoja demokratizmo. Lietuviai stebi šį konfliktą, bet savo sprendimo nėra padarę. Atrodo, kad Karavano neregėtų ardyti, bet ji pertvarkyti taip, kad atkristų daromi priekaištai ir kad tautybių savaitė būtų visų etninių grupių savaitė.

Papildomos aukos "T. Žiburiams" trisdešimtmečio proga. \$100: Hamiltono kredito kooperatyvas "Talka"; \$50: Jadvygai ir Pranas Baltuonai, KLK Moterų Draugijos Hamiltono Aušros Vartų parapijos skyrius, Lietuvių Evangelikų Liuteronų Išganytojo parapijos Moterų Draugijos skyrius; \$36: J. E. Girenai; \$30: A. E. Abromaičiai, S. Jakubauskas; \$25: Kaz. G. Gutis, Danutė ir Vladas Saltmirai, B. M. Povilaiciū; \$20: V. L. K.; \$15: St. Jokūbaitis, Sofija ir Edmundas Zatorskiai; \$10: Marija ir Jonas B. Žekai. Visiems dėkome už duosnią paramą.

MONTREALQUE

Lituanistinės mokyklos eglutė gruodžio 16 d. AV parapijos salėje praėjo labai gražiai, dalyvaujant pilnai salei žiūrovų. Tai buvo įvairi publika: tėvai, seneliai, vyresnieji broliai ir seserys, kurie daug kartų Kalėdų eglutėje buvo kadaise pūkūs artistai. Nemažai buvo ir mažųjų žiūrovų — tai būsimieji lietuviškos mokyklos mokiniai.

Įžanginį žodį tarė mokyklos vedėja Monika Jonynienė visiems palinkėdama džiugių švenčių ir padėjo už gausų atsilankymą, o patiems mažiesiems pasakė, kad jų visumet laukia lietuvių mokyklą, kurioje jie ras daug draugų. Ji kalbėjo: "Čia jūs išmoksitė lietuvių kalbos, gražių lietuviškų dainų, tautinių šokių ir daug ką sužinositė apie savo tėvų gimtąjį kraštą Lietuvą."

Mokinė Andrėja Celteriūtė gražiai lietuvių kalba visus pasveikino švenčių proga.

Pakilus uždangai, scenos gilumoje stovėjo choristai, o priekyje pamatėme gražią "Miško pasaką". Taip būtų galima pavadinti scenos vaizdą, kuriame dalyvavo visi mokyklos mokiniai nuo jauniausio iki vyriausio. Pasirodo, kad Kalėdų ir jų duosnaus senelio laukia ne tik vaikai, bet ir miško gyventojai. Puošni apsiręngusios blizgios snieguolės — tai balerinos, kurios labai gražiai pašoko.

Prie jų prisidėjo balti kaip sniegas zuikučiai, ilgabardžiai nykštukai. Prabilo ir voveraitė. Nuo jos neatsiliko ir genys. Tarp jų maišėsi ir Kalėdų seneliukas.

Vaidzdis buvo sujungtas kalėdinėmis giesmėmis, lietuviškomis dainėmis ir eilėraščiais.

Pasigirsta pravažiuojančio Kalėdų senelio varpelių skambėjimas. Jo skuba pasilikti snieguolės, nykštukai, zuikučiai, voveraitė, genys. Kalėdų senelis (H. Celterius) buvo turtingas ir visus artistus apdovanojo gražiomis dovanomis; nepamiršo ir mažųjų būsimųjų mokinių. Buvo didelis judėjimas: kas gi nenori pažiūrėti į puošnius senelio drabužius ir labai ilgą baltą barzdą. Vaikai, apdovanoti Kalėdų senelio, iš džiaugsmo šoko ir linksminosi su geruoju seneliu.

Pagrindiniai vaidintojai buvo: kiskeliai — V. Išganaitė, K. Jakubonytė, G. Zablaitė, R. Otto, A. Valka, A. Sablauskas; snieguolės — D. Baršauskaitė, I. Baršauskaitė, K. Baršauskaitė, L. Celteriūtė, L. Lukoševičiūtė, A. Macvicker; vėjukai — A. Celteriūtė, L. Čičinskaitė, K. Čičinskaitė, R. Dainiūtė, A. Lukoševičiūtė, D. Mickutė; genys — M. Niedvaras; miško Kalėdų senelis — M. Valinskas. Pritaikytus eilėraščius tai progai deklamavo: K. Baršauskaitė, K. Čičinskaitė, D. Mickutė, O. Beničiūtė.

Dainas bei giesmes paruošė seselės Teresė ir jas palydėjo akordeonu. Sokių paruošė mokytojos — J. Adomienė ir J. Adomonytė. Režisavo mokyt. J. Baltuonienė, labai gerai sujungdama šokių, dainų ir deklamacijų pyne, įdėdama daug širdies ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

monienė ir J. Adomonytė. Režisavo mokyt. J. Baltuonienė, labai gerai sujungdama šokių, dainų ir deklamacijų pyne, įdėdama daug širdies ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.

Baigus programą, tėvų komiteto pirm. R. Verbyla padėjo mokytojams už darbą, šeštadienį aukojimą ir darbo. Puošnius "artistų" drabužius parūpino mokyt. J. Adomienė.